

**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ
БРОД ЗА ПЕРИОД 2022.-2028. ГОДИНА**

Март, 2024. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
1.1 Приступ изради стратегије развоја.....	3
2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА	4
2.1. Ситуациона анализа.....	4
2.1.1. Географски положај и природне карактеристике	4
2.1.2. Демографске карактеристике и кретања укључујући стање дијаспоре	7
2.1.3. Преглед стања и кретања у локалној економији.....	12
2.1.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада.....	24
2.1.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја.....	26
2.1.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга	49
2.1.7. Заштита животне средине укључујући смањење ризика од катастрофа/несрећа	55
2.1.8. Стање просторно планске документације	61
2.1.9. Анализа буџета и пројекције средстава за финансирање реализације Стратегије развоја	62
2.2. SWOT анализа и стратешко фокусирање	64
2.2.1. Преглед унутрашњих и спољних фактора – SWOT анализа	64
2.2.2. Стратешко фокусирање	68
2.3. Визија развоја и стратешки циљеви, са индикаторима	71
2.3.1. Визија развоја.....	71
2.3.2. Стратешки циљеви са индикаторима.....	71
3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ СА ИНДИКАТОРИМА	74
4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ.....	77
5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЂУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА	80
6. ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР.....	83
7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРИЈЕДНОВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА	94
8. ПРИЛОЗИ	96
8.1. Сажети приказ стратегије развоја.....	96
8.2. Детаљан преглед мјера	103

1. УВОД

Стратегија развоја општине Брод за период 2022.-2028. година (у даљем тексту: стратегија) представља основни стратешко-плански документ општине и системски инструмент за проактивно и одговорно управљање развојем локалне заједнице. Овим стратешким документом утврђени су будући правци економског и друштвеног развоја, као и развоја у области заштите и унапријеђења животне средине.

Развојни тим општине Брод у сарадњи са осталим актерима у процесу израде Стратегије, дефинисао је Визију развоја и стратешке циљеве развоја за временски период 2022.-2028. године и осигурао временску усклађеност са динамиком развојног планирања у Европској унији (ЕУ), циклус планирања и ЕУ терминологију.

Стратегија развоја је усклађена са Законом о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској¹. Стратегија развоја у свом оперативном дијелу садржи преглед приоритета и мјера као конкретних одговора на уочене изазове будућег развоја локалне заједнице. Сам поступак израде стратешког документа спроведен је у складу са Уредбом о стратешким документима у Републици Српској².

Процес израде Стратегије започео је у октобру 2022. године усвајањем Одлуке о изради Стратегије развоја општине Брод за период 2022.-2028. године³, као и доношењем Рјешења о именовању општинског развојног тима за израду Стратегије развоја општине Брод за период 2022.-2028. година⁴.

1.1 Приступ изради стратегије развоја

Приликом израде стратешког документа примјењен је партиципативан приступ, јер је у процес израде укључена поред Развојног тима и Партнерска група за развој, чији чланови су представници различитих друштвених актера, привредници, јавни сектор и сектор невладиних организација. Чланови радних тијела и остали заинтересовани учесници су имали могућност да укључивањем у процес израде Стратегије, те кроз предлагање конкретних мјера и пројеката пруже вриједан допринос како би овај документ био што квалитетнији и у највећој могућој мјери био одраз стварних потреба становника општине Брод.

За дефинисање кључних праваца будућег развоја општине Брод, полазну основу представља стратешка платформа која обухвата сажетак ситуационе анализе, стратешке фокусе, визију развоја и стратешке циљеве који одговарају претходно утврђеним фокусима будућег развоја општине Брод.

Процесу израде Стратегије се приступило с настојањем да се на основу свеобухватне анализе створи квалитетна подлога за промишљање о будућим правцима развоја. У оквиру тог процеса идентификоване су кључне снаге и слабости, те су исте стављене у шири контекст прилика и пријетњи са којима се општина Брод суочава. На бази урађене ситуационе анализе и стратешке платформе дефинисани су приоритети будућег развоја, посебно у областима економије, друштвеног развоја и заштите животне средине, након чега су даље разрађене конкретне мјере и кључни стратешки пројекти.

---

¹ Службени гласник Републике Српске, број 63/21

² Службени гласник Републике Српске, број 94/21

³ Службени гласник Општине Брод, број 11/22

Изработом стратешке платформе истовремено је инициран и консултативни процес који је трајао све до финализације стратешког документа и приједлога листе пројеката која је усаглашена са приоритетима и мјерама у оквиру дефинисаних стратешких циљева. Финална фаза израде документа је подразумијевала израду конкретног оперативног плана уз дефинисање финансијске конструкције предложених пројеката и носиоца одговорности за њихову имплементацију, укључујући и план развоја организационих и људских потенцијала локалне управе како би се надзор над имплементацијом стратешког документа осигурао у пуном капацитету.

У процесу израде Стратегије водило се посебно рачуна о хоризонталној и вертикалној усклађености Стратегије са секторским стратегијама као и са планским документима на истим вишим нивоима власти. Нарочита пажња је посвећена оним областима и питањима која се међусобно снажно испреплићу, а неодвојиви су дио концепта одрживог развоја, прије свега питања боље укључености осјетљивих друштвених група, уважавања аспекта родне равноправности као и области руралног развоја. Током припреме стратешког документа узети су у разматрање и шири развојни правци успостављени Агендом 2030, односно Оквиром за реализацију циљева одрживог развоја у БиХ на начин да је провјерена усаглашеност ове Стратегије са утврђеним приоритетима и покретачима одрживог развоја.

2. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

2.1. Ситуациона анализа

2.1.1. Географски положај и природне карактеристике

Историјске чињенице

Историја некадашњег Босанског Брода и насеља на подручју данашњег Брода датира из бронзаног доба око 1600. године старе ере. На мјесту на којем је данас смјештен један дио постројења Рафинерије нафте, налазе се под земљом остаци релативно великог насеља из прадавних времена. То мјесто је народ називао *Пекаруша*.

Становници Пекаруше припадали су великом панонском народу. Римљани су такође оставили трагове свог присуства у Броду. На мјесту данашњег Брода постојало је градско насеље које су Римљани звали Марсониа. Главнина старе Марсонии налазила се на мјесту тврђаве на простору данашњег Славонског Брода, а дио насеља је био и на десној страни Саве. Прво писано помињање Брода датира из 365. године нове ере, па се може рећи да је Брод стар 1.650 година. Од важнијих открића је једно релативно велико насеље у Сијековцу које је откривено приликом проширења *Рафинерије нафте* у периоду од 1957. године до 1963. године. Ово насеље је из бронзаног доба, од око 1600. године старе ере, а последњи остаци живота у њему датирају из позноримске епохе. Прво помињање постојања града је из једног турског документа из 1691. године, у којем се Брод спомиње као Турски Брод. Насеље није тада имало никакав управни статус, али је било заматак будуће тврђаве чија је градња могла управо у то вријеме отпочети. Ово прво градско језгро није дуго постојало, јер је већ новембра 1697. године од стране аустријске војске до темеља разорено.

Формирањем граница између два царства, после Карловачког мира 1699. године, Пожаревачког мира 1718. године и Београдског мира 1739. године, сваки је пут територија општине Босански Брод из темеља мијењала своје становништво. Због тога можемо 1739. годину сматрати преломном, јер тек од тада је дошло до стабилизације прилика и могућности да се формира озбиљније насеље које у континуитету постоји и данас.

Најважнији догађај који је резултирао наглим успоном и модернизацијом мјеста свакако је окупација од стране Аустро-Угарске војске, 29. јула 1878. године. Након изградње моста, жељезничке пруге и велелепне жељезничке станице у маварском стилу, Босански Брод заслужено добија статус врата Босне. Још крајем деветнаестог вијека, тачније 1892. године изграђује се најважнији индустријски објекат, Будимпештанско предузеће *Даница* д.д. за хемијске производе из које ће касније израсти *Рафинерија нафте*. Осим краћег застоја током Првог свјетског рата, општина је захваљујући свом повољном положају и привредном потенцијалу у сталном успону, а након формирања Краљевине СХС добија статус градске општине. Овакав динамичан развој прекида Други свјетски рат.

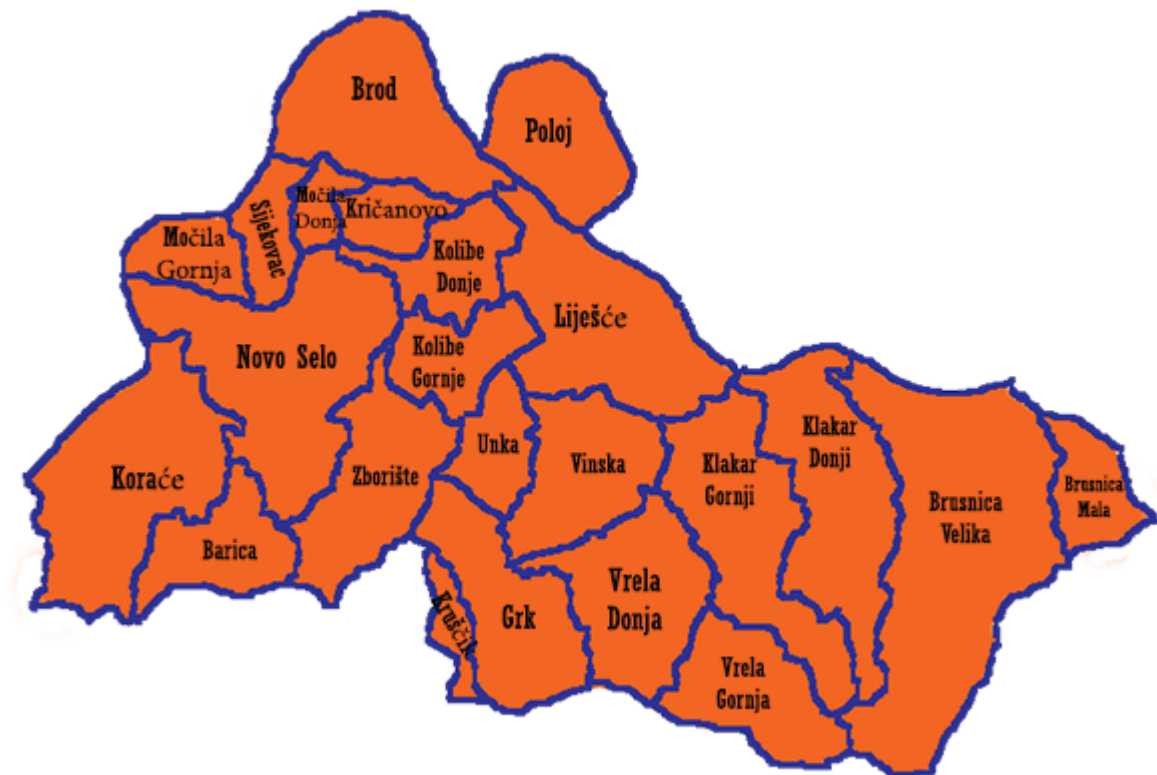
Жељезничка станица у Броду је била све до завршетка Другог свјетског рата највећи саобраћајни чвор у БиХ. Дана 15. 7. 1897. године кренуо је први воз из Босанског Брода према Дервенти и Жепчу. Један од интересантних података из прошлости Брода је да је Брод захваљујући трговцима из Славонског Брода добио 1860. године и прву петролејску лампу у цијелој БиХ. Друга интересантна чињеница је да је 1923. године Рафинерија нафте успјела набавити аутомобил марке *Форд* и то је уједно био први аутомобил у Броду. Први аеромитинг у Броду је био 1912. године. Аеромитинг у Броду је био приређен само 9 година након што се први авион подигао изнад земље.

Географски положај

Општина Брод се налази на сјеверу Републике Српске и Босне и Херцеговине и заузима западни дио сјевероисточне Босне у алувијалној равници Посавини. Простире се на површини од 228 км². Брод је равничарски пољопривредни крај са уситњеним индивидуалним посједима. Надморска висина општине Брод је око 90 метара.

Клима је умјерено континентална са просјечном зимском температуром око 0 °С и љетном око 30 °С. Годишња количина падавина је испод просјека и креће се око 600 mm.

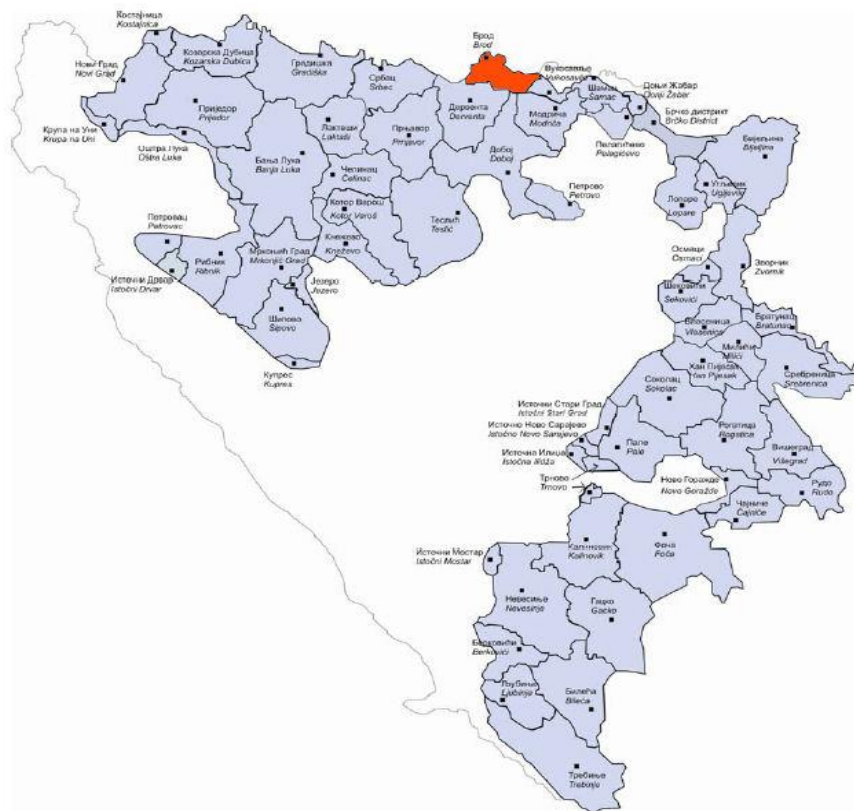
Према резултатима пописа из 2013. године, укупан број становника је 15.720, који живе на подручју 21 мјесне заједнице.

Слика 1. Територија општине Брод са положајем већих локалних насеља

Општина Брод окружена је градовима и општинама: Дервента, Добој, Модрича и Оцак у БиХ и Славонским Бродом у Републици Хрватској. Брод је удаљен око 30 km од регионалног аутопута 5Ц, који ће спојити луку Плоче у Хрватској преко Сарајева и Добоја са аутопутем Е70 Љубљана (Словенија) – Загреб (Хрватска) – Београд (Србија). Гранични прелаз Брод је удаљен 8 km од аутопута Е70 који омогућава повезаност са Европом.

Брод се налази на 4 km од жељезничке станице у Славонском Броду (Хрватска/ЕУ) што омогућава транспорт сировине и производа жељезницом у било који дио Европе и снижава трошкове транспорта.

Слика 2. Положај општине Брод

Свакако један од значајнијих инфраструктурних објеката је постојање граничног прелаза и самог моста на ријеци Сави који повезује општину Брод у Републици Српској са Славонским Бродом и Европском унијом. Ово је значајан објекат колико за грађане Брода толико и за грађане централне БиХ којима је ово најкраћа путна комуникације за земље централне и западне Европе, а уједно чини и најфреквентнији гранични прелаз што се нарочито манифестује у доба годишњих одмора и вјерских празника.

У табели испод је приказана удаљеност општине Брод од најближих аеродрома, ријечних и морских лука. Може се закључити да се у Београд, Загреб или Сарајево може стићи за мање од 3 часа аутомобилом, што је још један од доказа повољног географског положаја.

Табела 1. Удаљеност појединих комуникационих центара у односу на општину Брод

	АЕРОДРОМИ (удаљеност у km)				РИЈЕЧНА ЛУКА (удаљеност у km)		МОРСКА ЛУКА (удаљ. у km)
	Сарајево	Београд	Загреб	Бања Лука	Шамац	Брчко	Плоче
Брод	220	210	190	125	70	100	425

Главна природна богатства општине Брод чине: пољопривредно земљиште и мање површине шума, затим ријеке Сава и Укрина. Скоро комплетно подручје општине Брод налази се у равници. С обзиром на такав терен, подручје обилује изузетно квалитетним земљиштем повољним за развој пољопривреде. Шуме су распрострањене и заступљене по читавом подручју општине. Најзначајнија водена површина је ријека Сава чија дужина тока на територији општине износи око 29 km и која прихвата све површинске воде овог подручја, а уједно представља и државну границу према Хрватској.

Риболовне воде, односно дијелови тих вода које чине рибарско подручје општине Брод, представљају у хидрографском и биолошком смислу цјелину подесну за развој риболова и унапређење рибљег фонда (штука, шаран, бабушка, греч, мрена и др. рибљих врста) који се могу користити искључиво за спортско-туристички риболов. Захваљујући оваквом ресурсу саграђен је и Рибњак у Сијековцу. Корита и обале ријека Укрине и Саве изузетно су богата лежиштима природног шљунка и пијеска.

Према катастарским подацима општина Брод располаже са 23.416 ha укупне земљишне површине, од чега се у приватном власништву налази 15.855 ha (67,71%) а у државном власништву 7.561 ha (32,29%).

У структури укупних земљишних површина најзаступљеније је пољопривредно земљиште које заузима површину од 15.611 ha (66,7%), затим шумско земљиште 5.580 ha (23,8%) и неплодно земљиште 2.225 ha (9,5%). Велика заступљеност пољопривредних површина на подручју општине, представља значајан природни потенцијал за развој пољопривреде. Када је ријеч о приватном власништву над земљишним површинама, у његовој структури најзаступљеније је приватно пољопривредно земљиште 12.124 ha (54,8%), затим шумско земљиште 3.230 ha (23,8%) и неплодно земљиште које заузима површину од 501 ha (9,50%).

Општина Брод располаже се око 11.563 ha обрадивог земљишта, што је око 0,77 ha по становнику, тј. готово 4,5 пута више од минимума за осигурање егзистенције (по процјенама за осигурање минималне егзистенције је довољно 0,17 ha обрадивог земљишта по једном становнику). Такође, у структури земљишта значајан проценат заузима неплодно земљиште близу 10%, које представља углавном мочварна подручја општине Брод.

2.1.2. Демографске карактеристике и кретања укључујући стање дијаспоре

Укупан број становника

Општина Брод је прије рата имала 34.138 становника, а према последњем попису из 2013. године 15.720 становника.

Према резултатима пописа становништва, домаћинстава и станова у Републици Српској 2013. године, на подручју општине Брод пописано је 15.720 становника који живе у 5.599

домаћинства. Од укупног броја становника 13.506 је било старије од 15 година, од чега је 586 становника било без икаквог образовања (4,34%), 1.241 становник са непотпуним основним образовањем (9,19%), 2.986 становника са завршеном основном школом (22,11%), 7.518 становника са завршеном средњом школом (55,66%), 374 становника са вишом школом (2,77%) и 801 становник са завршеним факултетом (5,93%). У свим наредним годинама, према процјени Републичког завода за статистику Републике Српске, број становништва је у паду. Тако је у 2021. години процијењен број становника на 14.884 и он је за 5,32% мањи од броја становника у 2013. години

Старосна и полна структура становништва

У наредној табели дат је упоредни преглед старосне и полне структуре становништва општине Брод. Према старосној структури, највећи удио у укупном броју становника од 68,85% има становништво старости од 15 до 64 године, које представља радно способно становништво, дјеца од 0-14 година учествују са 14,08% и старији од 65 и више година чине 17,07% становништва. Удио ових категорија приближно је једнак у 2013. и 2022. години.

Табела 2: Старосна и полна структура становника општине Брод (2013. и 2022. год.)

Старосна структура	2013.		Учешће старосних група ук. бр.стан.	2022.		Учешће старосних група ук. бр.стан.
	М	Ж	%	М	Ж	%
0-14	1.160	1.054	14,08	930	822	11,89
15-64	5.449	5.374	68,85	4.938	4.775	65,91
65+	1.061	1.622	17,07	1.385	1.887	22,20
Укупно (по полу)	7.670	8.050	100	7.253	7.484	100
Укупно	15.720					14.737

Извор: Републички завод за статистику РС⁵

Према полној структури, учешће жена у укупном броју становника у обје посматране године је приближно исти и њих има око 52%, док око 48% чине мушкарци. У старосној категорији од 15-64 године, број жена око (48%) и мушкараца (52%) у обје посматране године, док је учешће жена у старосној категорији 65 и више година, нешто већи и износи 71% у 2013. години док је тај број у 2022. години мало мањи и износи 65% укупне популације.

⁵ Извор: Републички завод за статистику РС

Графикон бр. 1: Старосна и полна структура становништва

На претходном дијаграму приказана је старосна и полна структура становништва 2013. и 2022. године.

Природни прираштај и миграције становништва

Природни прираштај у општини Брод је негативан у последњих десет година. Просјечан број рођених у периоду од 2013. до 2022. године јесте 99,7, док је просјечан број умрлих 180,6 из чега се може закључити да, годишње, у просјеку 81 становник више умре него што се роди.

Табела 3: Природни прираштај на подручју општине Брод (2013. – 2022. година)

Година	Број рођених	Број умрлих	Природни прираштај
2013.	101	156	-55
2014.	95	159	-65
2015.	89	178	-89
2016.	110	163	-53
2017.	98	198	-100
2018.	101	165	-64
2019.	105	197	-92
2020.	107	223	-116
2021.	94	243	-149
2022.	97	224	-127

Извор: Републички завод за статистику РС

Поред негативног природног прираштаја на неповољну демографску структуру свакако утичу и миграциона кретања, односно број досељеног и број одсељеног становништва на подручју општине. У наредној табели видљиво је да је миграциони салдо негативан последњих десет година. Највећи број становника се одсели у друге градове и општине, а исто тако највећи број се и досели из других општина. Такође, константне су миграције становништва из Републику Српске у ЕУ.

Табела 4: Миграциона кретања становништва у општини Брод (2013.-2022. година)

Година	Број досељених у општину Брод				Број одсељених из општине Брод				Миграциони салдо
	укупно	из ФБиХ	из БД	из других општина РС	укупно	у ФБиХ	у БД	у друге општине РС	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2013.	104	36	3	65	115	22	4	89	-11
2014.	77	21	3	53	107	27	1	79	-30
2015.	71	20	-	51	80	20	1	59	-9
2016.	68	20	2	46	88	11	3	74	-20
2017.	50	13	-	37	72	14	1	57	-22
2018.	59	7	3	49	78	11	1	66	-19
2019.	76	22	3	51	100	22	-	78	-24
2020.	57	14	1	42	68	10	-	58	-11
2021.	74	20	1	53	79	13	3	63	-5
2022.	62	18	4	40	75	13	2	60	-13

Извор: Републички Завод за статистику РС

Просторни размјештај становништва

Просторна покретљивост становништва је изражена на подручју општине, посебно у правцу село – град, што доводи до великог притиска на урбани дио општине, а разлози покретљивости су економски, образовни, здравствени, политички, породични итд. Изражене су и миграције одласка са подручја општине у друге општине из разних разлога од којих је најзначајнији економски, односно запослење, затим образовање дјецe и остале погодности које нуде урбане средине у односу на рурална подручја.

Доминантан мотив одласка становништва у иностранство су економски разлози односно низак животни стандард становништва али и отварање граница економски развијених земаља које траже нову радну снагу.

Општина Брод има 21 мјесне заједнице у градском и на сеоском подручју општине (у даљем тексту МЗ). Градских МЗ има 6: Бродско Поље 1, Бродско Поље 2, Тулек, Центар, Рит и Карађорђево, а сеоских МЗ има укупно 15: Барица, Кораће, Горња Врела, Доњи Клакар, Горњи Клакар, Лијешће, Винска, Грк, Ново Село, Унка, Сијековац, Збориште, Горње Колибе, Доње Колибе и Брусница Велика.

Табела 5: Мјесне заједнице на подручју општине Брод

Назив мјесне заједнице	Површина km ²	Број становника 2013. године	Број домаћинства
Градске МЗ			
Бродско поље I	13,85	7.637	2.840
Бродско поље II			
Тулук			
Рит			
Град Центар			
Карађорђево			
Сеоске МЗ			
Лијешће	24,98	1.518	557
Винска (+ Доња Врела)	21,22	401	150
Горњи Клакар	14,45	433	147
Доњи Клакар	15,17	407	144
Горња Врела	8,93	51	17
Унка	4,58	134	50
Збориште	11,02	381	157
Брусница Велика (+ Брусница Мала)	33,26	163	78
Сијековац (+ Кричаново, Д. и Г. Мочила)	13,7	1007	371
Доње Колибе	6,07	219	71
Горње Колибе	5,88	723	252
Барица (+ Д.Барица и Г.Барица)	7,09	250	100
Грк (+ Крушчик)	13,04	263	90
Ново Село	19,34	982	252
Кораће	17,48	1.151	323
Укупно:	230,06	15.720	5.599

Извор: Републички завод за статистику РС⁶

Мјесне заједнице остварују своју улогу преко Савјета мјесних заједница који броје од пет до седам чланова, у зависности од величине и броја становника. Све, мјесне заједнице не располажу са адекватним канцеларијским просторима и опремом (телефон, рачунар, интернет).⁷

Укупан број активних чланова Савјета МЗ је 116 од чега је 25 жена што чини свега 21,5 % што карактерише ниско учешће жена у укупној заступљености у раду Савјета те се у наредном периоду треба више пажње посветити овом проблему. Овако ниско учешће жена проистиче због бројних обавеза и заузетости (мајчинске обавезе, рад у локалним фабрикама, рад на пољоприведним газдинствима и др.) као и слабе заинтересованости да се баве друштвено-политичким радом на терену. Потребно је анимирати жене за ову улогу и пружити им потребну помоћ.

⁶ Републички завод за статистику РС

⁷ Извјештај о раду Савјета мјесних заједница у 2023. години

Дијаспора

У дијаспори тренутно живи и ради око 1.500 становника из општине Брод од процијењених 15.720 становника⁸. Процјену смо извршили на основу података које смо добили од ЈЗУ „Дом здравља“ Брод. Према њиховим подацима здравствену заштиту по свим основима у општини Брод у 2023. години остварује укупно 13.221 становника⁹.

Подаци пописа становништва из 2013. године као и процјењени број становника за посматрани петогодишњи период показује неповољна демографска кретања на подручју општине Брод, која су највећим дијелом проузрокована негативним природним прираштајем и миграцијама млађег становништва у веће урбане средине или друге државе. У том смислу кључни изазов за дефинисање будућих праваца развојних политика јесте заустављање негативних демографских трендова, уз кориштење потенцијала друштвене и привредне сарадње како на подручју општине, тако и са дијаспором.

2.1.3. Преглед стања и кретања у локалној економији

Општина Брод као средње развијена локална заједница у Републици Српској на дан 31. 12. 2022. године имала је регистрована 353 привредна субјекта, са 2.674 запослена радника од чега су 1.460 мушкарци, а 1.214 жене. Од наведеног броја привредних субјеката 72 су правна лица (предузећа), од чега је 37 привредних субјеката класификовано као микропредузећа, 26 привредних субјеката као мала предузећа, 5 привредних субјеката као средња предузећа и 4 привредна субјекта као велика предузећа. Када је у питању правна форма наведених предузећа, на крају 2022. године на подручју општине Брод пословала су 3 акционарска друштва, 61 друштво са ограниченом одговорношћу, 1 јавно предузеће и 7 здравствених установа. Посматрајући структуру активних привредних субјеката по величини на подручју општине Брод на крају 2022. године, видимо да доминирају микро и мала предузећа, а када је у питању правна форма, свакако су доминантна друштва са ограниченом одговорношћу. Предузетничка дјелатност је у значајној мјери заступљена као облик привређивања у Броду, те са 103 регистроване предузетничке радње и са око 280 запослених радника, свакако игра значајну улогу.

Табела 6: Број регистрованих правних лица према дјелатностима

Привредни субјекти на подручју општине Брод						
Редни број	Врста дјелатности	Број привредних субјеката				
		31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.
1	Предузетничке дјелатности	132	122	110	107	103
2	Некатегорисано	126	127	140	142	162
3	Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила, мотоцикала и предмета за личну употребу и домаћинство	25	24	21	21	21
4	Саобраћај, складиштење и везе	17	17	16	17	14
5	Прерађивачка индустрија	8	7	6	6	5
6	Финансијско пословање	9	8	8	7	7

⁸ Републички завод за статистику Републике Српске

⁹ Информација о стању у здравствене заштите становништва на подручју општине Брод за 2023. годину, ЈЗУ Дом здравља, Брод

7	Активности у вези са некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	9	9	7	7	8
8	Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	8	10	11	11	9
9	Грађевинарство	2	2	2	2	2
10	Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	4	4	4	4	5
11	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	2	2	2	2	2
12	Здравствени и социјални рад	4	4	4	4	4
13	Образовање	4	4	4	4	3
14	Пољопривреда, лов и шумарство	3	3	3	3	3
15	Дјелатности за предузећа ван Републике Српске	2	2	2	2	2
16	Рибарство	2	2	2	2	2
17	Вађење руда и камена	1	1	1	1	1
УКУПНО:		358	348	343	342	353

Извор: Информација о стању у привреди и запослености на подручју општине Брод у 2018./201.9/2020./2021./2022. години;

Табела бр. 6.1 - Предузећа класификована према величини на подручју Општине Брод

Предузећа класификована према величини на подручју Општине Брод				
Година	Величина предузећа			
	Микро	Мало	Средње	Велико
2022.	37	26	5	4
2021.	34	26	6	5
2020.	34	30	8	4
2019.	37	30	8	4
2018.	37	35	6	4

Извор: Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС

Табела бр. 6.2 - Предузећа класификована према правној форми на подручју општине Брод

Година	Предузећа класификована према правној форми на подручју општине Брод				
	Акционарско друштво	Друштво са ограниченом одговорношћу	Јавно предузеће	Здравствена установа	Укупно
2022.	3	61	1	7	72
2021.	3	61	1	6	71
2020.	4	64	1	7	76
2019.	4	65	1	8	78
2018.	5	70	1	6	82

Извор: Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге РС

Минерална и природна богатства¹⁰

Главна природна богатства општине Брод чине: пољопривредно земљиште и мање површине шума, затим ријеке Сава и Укрина. Скоро комплетно подручје општине Брод налази се у равници. С обзиром на такав терен, подручје обилује изузетно квалитетним земљиштем повољним за развој пољопривреде. Шуме су распрострањене и заступљене по читавом подручју општине. Најзначајније водене површине су ријека Сава чија дужина тока на територији општине износи око 29 km, која прихвата све површинске воде овог подручја, а уједно представља и државну границу према Хрватској. Риболовне воде, односно дијелови тих вода које чине рибарско подручје општине Брод, представљају у хидрографском и биолошком смислу цјелину подесну за развој риболова и унапређење рибљег фонда (штука, шаран, бабушка, гргеч, мрена и др. рибљих врста) који се могу користити искључиво за спортско-туристички риболов. Захваљујући оваквом ресурсу саграђен је и Рибњак у Сијевковцу. Корита и обале ријека Укрине и Саве изузетно су богата лежиштима природног шљунка и пијеска.

Према катастарским подацима општина Брод располаже са 23.416 ha укупне земљишне површине, од чега се у приватном власништву налази 15.855 ha (67,71%) а у државном власништву 7.561 ha (32,29%). У структури укупних земљишних површина најзаступљеније је пољопривредно земљиште које заузима површину од 15.611 ha (66,7%), затим шумско земљиште 5.580 ha (23,8%) и неплодно земљиште 2.225 ha (9,5%). Велика заступљеност пољопривредних површина на подручју општине, представља значајан природни потенцијал за развој пољопривреде. Када је ријеч о приватном власништву над земљишним површинама, у његовој структури најзаступљеније је приватно пољопривредно земљиште 12.124 ha (54,8%), затим шумско земљиште 3.230 ha (23,8%) и неплодно земљиште које заузима површину од 501 ha (9,50%). Општина Брод располаже се око 11.563 ha обрадивог земљишта, што је око 0,77 ha по становнику, тј. готово 4,5 пута више од минимума за осигурање егзистенције (по проценама за осигурање минималне егзистенције је довољно 0,17 ha обрадивог земљишта по једном становнику). Такође, у структури земљишта значајан проценат заузима неплодно земљиште близу 10%, које представља углавном мочварна подручја општине Брод.

Шуме и шумска земљишта због својих опште-корисних функција и привредног значаја су добра од општег интереса и као такви заслужују и уживају посебну бригу, што је регулисано Законом о шумама и осталим актима о газдовању шумама. Од правилне и стручне реализације шумско-привредне основе и пројеката за извођење зависи и успјешност газдовања шумама, очуваност и унапређење опште функције шума, повећање прираста, потрајност газдовања, а самим тим превођење свих категорија шума у што квалитетније и продуктивније шумске комплексе (састојине).

¹⁰ Текст преузет из Стратегије развоја општине Брод за период 2016. – 2020. година (стр. 10 – 11)

Пословање привреде

Анализа пословања привреде на подручју општине Брод вршена је за посљедњих пет година и то за период од 2018. године до 2022. године. За посматрани период сагледани су кључни финансијски показатељи пословања предузећа бродске привреде, односно остварени приходи, расходи, те финансијски резултат у посматраном периоду.

Анализа пословања привредних субјеката који привредну дјелатност обављају на подручју општине Брод вршена је кроз основне дјелатности како би се идентификовале оне кључне у структури привређивања у Броду.

Анализирајући наведене податке, уочљиво је да реализовани приходи значајно осцилирају из године у годину у посматраном периоду, а основни разлог за наведено јесу велике осцилације реализованих прихода у сектору ***производње и прераде деривата нафте, хемијских производа и производа од гуме и пластичних маса***. Такође, у оквиру наведене дјелатности и расходи пословања значајније варирају из године у годину и посљедично томе и финансијски резултат у посматраном периоду, а који се креће у интервалу од нпр. максималног губитка у 2019. години у износу од 117.137.415 КМ, до нпр. максималног добитка у 2020. години од 71.751.645 КМ. Привређивање у оквиру наведене дјелатности кључни је сектор у Броду већ деценијама, те ће свакако без обзира на крајњу форму привређивања те ниво условљености глобалним кретањима, и у наредним годинама доминантно утицати на обим привређивања на подручју општине Брод. Упркос доминантном учешћу наведеног сектора у структури бродске привреде, на основу расположивих података видљиво је да се значајан потенцијал за развој привреде на подручју општине Брод испољава у оквиру ***металопривређивачке и прерађивачке индустрије, те трговине на велико и мало и угоститељства***.

У оквиру ***металопрерађивачке и прерађивачке индустрије*** у посматраном периоду забиљежени су значајни приходи и то са тенденцијом раста у посљедње двије године посматраног периода. Тако је укупан приход у оквиру ове дјелатности у 2018. години износио 54.148.384 КМ, а укупна добит на нивоу дјелатности износила је 4.913.423 КМ, а у 2022. години укупан приход на нивоу дјелатности износио је 82.018.469 КМ, а укупна добит на нивоу дјелатности износила је 6.039.935 КМ. На основу наведених података видљиво је да привређивање у оквиру наведене дјелатности генерише значајан потенцијал за развој привреде у Броду, а свакако исти треба да буде у фокусу локалне самоуправе у смислу обезбјеђења свих расположивих видова подршке.

Дјелатност трговине на велико и мало, те угоститељства на основу расположивих података заузима треће мјесто по оствареним резултатима пословања, односно оствареним приходима и резултату пословања, гдје су укупни приходи на нивоу дјелатности у 2018. години износили 38.623.843 КМ а остварени добитак 2.283.429 КМ, док су укупних приходи на нивоу дјелатности у 2021. години износили 80.228.297 КМ, а остварени добитак 4.895.464 КМ. Интересантно је за примјетити да је овај сектор у 2022. години други по оствареним укупним приходима у структури бродске привреде, одмах иза ***металопрерађивачке и прерађивачке индустрије***, као и да је остварио укупне приходе за 10.848.542 КМ више у односу на укупне приходе остварене у оквиру дјелатности ***производње и прераде деривата нафте, хемијских производа и производа од гуме и пластичних маса***. Дјелатност трговине на велико и мало, те угоститељства, узевши у обзир географски положај општине Брод, један је од кључних сектора привређивања у Броду.

Иако у структури остварених резултата бродске привреде скромније учествује дјелатност пољопривреде, прехранбене индустрије и риболова обзиром на расположиве потенцијале заслужује посебну пажњу, те може да буде један од генератора развоја привреде у Броду и уопште побољшања животног стандарда грађана ове локалне заједнице.

Укупан извоз / увоз са подручја општине од 2018. године до 2022. године

На подручју општине Брод у 2022. години остварена је спољно трговинска размјена у вриједности од 159.350.330 КМ, од чега се на извоз односи 85.430.432 КМ, а на увоз 73.919.898 КМ. У табели

бр. 3 дат је преглед спољно трговинске размјене за период 2018 – 2022. године. На основу расположивих података видљиво је да је извоз растао из године у годину (осим 2020. године), те је у 2022. години вриједност извоза износила 85.430.432 КМ, те је у односу на 2018. годину већа за чак 27.891.432 КМ (48,47%). У посљедње двије године посматраног периода увоз је такође растао, тако да је у 2022. години вриједност увоза била 73.919.898 КМ, те је у односу на 2018. годину већа за 17.721.898 КМ (31,53%). Важно је напоменути да је током цијелог посматраног периода остварен суфицит спољно трговинске размјене, који је у 2022. години износио 11.510.534 КМ.

У 2022. години у општину Брод највише је увезено сљедеће робе:

- Гвожђе и челик у вриједности од 39.795.827 КМ,
- Месо и други кланични производи за јело у вриједности од 6.278.122 КМ,
- Електричне машине и опрема и њихови дијелови у вриједности од 5.649.739 КМ,
- Производи од гвожђа и челика у вриједности од 3.056.006 КМ,
- Реактори, котлови, машине и мех.уређаји у вриједности од 2.049.234 КМ.

У 2022. години из општине Брод највише је извезено сљедеће робе:

- Производи од гвожђа и челика у вриједности од 59.777.374 КМ,
- Електричне машине и опрема и њихови дијелови у вриједности од 7.387.358 КМ,
- Гвожђе и челик у вриједности од 5.103.837 КМ,
- Пластичне масе и производи од пластичних маса у вриједности од 3.647.777 КМ,
- Возила, осим жељезничких или трамвајских шинских у вриједности од 2.397.935 КМ.

Табела бр 6.3 - Финансијски показатељи пословања предузећа Општине Брод

Ред.бр.	Дјелатности	2018. година				2019. година				2020. година				2021. година				2022. година			
		Приходи	Расходи	Добитак	Губитак	Приходи	Расходи	Добитак	Губитак	Приходи	Расходи	Добитак	Губитак	Приходи	Расходи	Добитак	Губитак	Приходи	Расходи	Добитак	Губитак
1	Пољопривреда, прехранбена индустрија, риболов	1.198.127	1.160.007	81.446	52.375	2.006.862	1.949.124	140.475	94.532	1.651.630	1.569.229	191.659	128.160	1.648.910	1.366.505	337.593	86.045	2.133.349	1.848.398	479.376	216.147
2	Шумарство и индустрија прераде дрвета	693.224	641.918	46.855	0	170.198	163.992	5.407	0	264.748	344.130	3.579	83.777	442.674	395.998	66.628	26.462	339.720	375.424	7.218	43.430
3	Индустрија производа од коже и текстила	473.029	450.457	22.572	0	565.398	556.816	8.582	0	717.873	675.943	41.930	0	837.014	797.472	39.542	0	1.512.870	1.202.081	295.221	0
4	Производња и прерада деривата нафте, хемијских производа и производа од гуме и пластичних маса	97.006.248	109.238.593	0	10.869.596	5.459.641	122.998.349	0	117.137.419	153.549.012	84.488.360	71.751.645	0	3.595.190	126.270.463	0	115.849.137	69.379.755	107.937.481	0	42.590.499
5	Металоперађивачка и остала прерађивачка индустрија	54.148.384	48.946.349	4.913.423	64.242	55.358.087	50.592.569	4.541.161	76.869	52.081.338	46.328.144	5.496.606	13.881	75.573.565	66.322.137	8.579.799	33.508	82.018.469	75.541.742	6.039.935	13.336
6	Грађевинарство и вађење руде и камена	4.602.304	4.327.922	571.006	361.722	4.387.091	4.147.146	343.483	129.685	4.380.496	4.093.075	362.284	109.228	4.474.035	4.141.986	371.057	88.770	5.959.220	5.139.065	876.834	157.502
7	Трговина на велико и мало, угоститељство и финансијско посредовање	38.623.843	36.076.054	2.283.429	48.535	70.133.368	66.344.279	3.487.296	98.071	63.041.177	60.153.958	2.856.289	139.074	65.976.876	61.837.477	4.005.399	88.273	80.228.297	75.082.707	4.895.464	160.667
8	Саобраћај, складиштење и комуникације	3.629.026	3.316.123	417.109	157.167	3.696.321	3.421.317	425.949	201.593	2.170.176	2.155.801	105.494	106.381	2.354.487	2.214.756	172.689	55.608	3.536.734	2.939.946	568.772	35.834
9	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом и остале јавне, комуналне, друштвене, социјалне и личне услужне дјелатности	4.744.314	4.125.300	570.290	14.730	8.055.694	7.715.480	703.682	442.557	10.312.757	10.016.194	838.565	626.536	12.402.797	8.609.824	3.801.831	425.790	10.267.449	9.464.285	1.689.443	1.090.060
Укупно:		205.118.499	208.282.723	8.906.130	11.568.367	149.832.660	257.889.072	9.656.035	118.180.726	288.169.207	209.824.834	81.648.051	1.207.037	167.305.548	271.956.618	17.374.538	116.653.593	255.375.863	279.531.129	14.852.263	44.307.475

Извор: Финансијски показатељи пословања предузећа општине Брод у 2018./2019./2020./2021./2022. години, Аиџ и Подручна привредна комора Добој¹¹

¹¹ Извор: Финансијски показатељи пословања предузећа општине Брод у 2018./2019./2020./2021./2022. години, Аиџ и Подручна привредна комора Добој

Просјечна бруто/нето плата на подручју општине Брод у посматраном периоду кретала се у интервалу од 915 КМ нето, односно 1.467 КМ бруто у 2018. години, па до 1.091 КМ нето у 2022. години, односно 1.648 КМ бруто у 2022. години. Значајан раст бруто/нето плате забиљежен је у посљедње двије године посматраног периода.

У односу на републички просјек 2022. године, гдје је просјечна нето плата на нивоу Републике износила 1.144 КМ, а просјечна бруто плата на нивоу Републике износила 1.730 КМ, просјечна нето плата на подручју општине Брод у 2022. години мања је у односу на републички просјек за 53 КМ (око 4,63%), односно просјечна бруто плата на подручју општине Брод мања је у односу на републички просјек за 82 КМ (4,74%).

Табела 7: Просјечна бруто и нето плата у периоду 2018-2022. година

Просјечна бруто/нето плата у Општини Брод (КМ)						
Ред. Бр	Категорија	Година				
		2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1	Просјечна бруто плата	1.467	1.426	1.426	1.516	1.648
2	Просјечна нето плата	915	911	915	980	1.091

Извор: Републички завод за статистику, Преглед по општинама/Градовима

На подручју општине Брод у 2022. години остварена је спољно трговинска размјена у вриједности од 159.350.330 КМ, од чега се на извоз односи 85.430.432 КМ, а на увоз 73.919.898 КМ. У табели бр. 3 дат је преглед спољно трговинске размјене за период 2018. – 2022. година. На основу расположивих података видљиво је да је извоз растао из године у годину (осим 2020. године), те је у 2022. години вриједност извоза износила 85.430.432 КМ, те је у односу на 2018. годину већа за чак 27.891.432 КМ (48,47%). У посљедње двије године посматраног периода увоз је такође растао, тако да је у 2022. години вриједност увоза била 73.919.898 КМ, те је у односу на 2018. годину већа за 17.721.898 КМ (31,53%). Важно је напоменути да је током цијелог посматраног периода остварен суфицит спољно трговинске размјене, који је у 2022. години износио 11.510.534 КМ.

У 2022. години у општину Брод највише је увезено сљедеће робе:

- Гвожђе и челик у вриједности од 39.795.827 КМ,
- Месо и други кланични производи за јело у вриједности од 6.278.122 КМ,
- Електричне машине и опрема и њихови дијелови у вриједности од 5.649.739 КМ,
- Производи од гвожђа и челика у вриједности од 3.056.006 КМ,
- Реактори, котлови, машине и мех.уређаји у вриједности од 2.049.234 КМ.

У 2022. години из општине Брод највише је извезено сљедеће робе:

- Производи од гвожђа и челика у вриједности од 59.777.374 КМ,
- Електричне машине и опрема и њихови дијелови у вриједности од 7.387.358 КМ,
- Гвожђе и челик у вриједности од 5.103.837 КМ,
- Пластичне масе и производи од пластичних маса у вриједности од 3.647.777 КМ,
- Возила, осим жељезничких или трамвајских шинских у вриједности од 2.397.935 КМ.

Табела 8: Укупан извоз/увоз са подручја општине (у 000 КМ) од 2018-2022. године

Спољно трговинска размјена са подручја општине Брод (КМ)						
Ред. бр	Категорија	Година				
		2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1	Увоз	56.198.000	50.462.000	42.003.952	69.942.000	73.919.898
2	Извоз	57.539.000	58.065.000	53.601.921	79.675.000	85.430.432

Извор: Информација о стању у привреди и запослености на подручју општине Брод у 2018./2019./2020./2021./2022. години

Према подацима Републичког завода за статистику остварене инвестиције у нова стална средства на подручју општине Брод за период 2018 – 2021. године износиле су 80.867.000 КМ.

Према карактеру изградње остварене инвестиције у нова стална средства у посматраном периоду у изградњу **нових капацитета** износе укупно 30.730.000 КМ, на **реконструкцију, модернизацију, доградњу и проширење** износе укупно 49.617.000 КМ, те на **одржавање нивоа постојећих капацитета** 520.000 КМ.

Према техничкој структури у посматраном периоду, у **грађевинске објекте и просторе** инвестирано је укупно 37.664.000 КМ, у **машине, опрему и транспортна средства** инвестирано је укупно 41.902.000 КМ, те за **остале намјене** 1.300.000 КМ.

У посматраном периоду највећа улагања у нова стална средства су остварена у 2018. години и то у износу од 28.753.000 КМ, док су иста у посљедњој години посматраног периода износила 24.430.000 КМ.

Туристички потенцијали и туристичка инфраструктура¹²

На територији општине Брод евидентирано је више локалитета са природним и културно-историјским вриједностима, који имају своје специфичности, изворне очуваности и визуелне љепоте, а за културно-историјске објекте висок степен очуваности и вриједности.

Као природне вриједности могу се туристички валоризовати: подручје слива ријеке Укрине, средњи ток ријеке Саве, бројни локалитети, налазишта и споменици. На територији општине Брод се налази и неколико излетишта, међу којима излетиште *Дубоковац* удаљен 12 km од града и насеља Полој које је удаљено око 3 km. Све ове вриједности имају могућност за развој сеоског туризма, одржавање спортских манифестација и слично. Од смјештајних капацитета на овом подручју налазе се приватни мотели и преноћишта и хотел *Оникс*, Брод.

Конфигурација терена и богатство дивљачи, као и распрострањеност водних токова пружају повољне услове за развој ловног и риболовног туризма. Цијела територија је богата дивљачи ниског лова, а обронци планине Вучјак познати су по срнећој дивљачи.

Спортски риболовци и рекреативци, користе водне токове ријека Укрине и Саве, које су богате свим врстама рибе (смуђ, шаран, штука, бабушка, шкобаљ и др.).

Сеоски туризам може бити покретач оживљавања сеоског простора и остварити битан утицај на промјене у његовој друштвено-економској структури. Заснован је на искориштавању аутентичне сеоске средине у контексту туристичке понуде. Нема одлике масовности и компатибилан је са аспектима одрживог туризма, а по правилу подразумијева и еколошку пољопривредну производњу. Упоришне тачке могу бити сеоска домаћинства која егзистенцију темеље на пољопривреди, а вишак својих производа пласирају путем сеоског туризма.

Феномен *Воденог цвијета* је изузетно интересантна и ријетка појава, која се у овом водотоку јавља већ деценијама. Крајем августа у љетним вечерима изнад и око водотока појављују се из воде милиони бијелих лептирића који стварају необичан декор, као да је ријеч о сњезним пахуљицама.

Најзначајнији туристички потенцијали Општине Брод су:

Ријека Сава и ријека Укрин

-*Шеталиште Душко Трифуновић* (пјесник рођен у Броду), и бицикличка стаза

-Кајак-кану клуб *Брод*

-риболов (риболовна стаза на обали ријеке Саве)

Вјерски објекти

-православна црква, католичка црква и џамија

Градски базени

-градски базени са рестораном

Спортско културни центар

-две дворане за све врсте спорта, дворана за тенис, сауна, куглана

Вучијак

¹² Према подацима Туристичке организације општине Брод

- Излетиште *Дубоковац* и Црква Свете Петке
- Излетиште *Седам вукова*
- Излетиште *Видиковац*
- Ловиште ЛУ *Вучијак*

Манифестације значајне за туристичку понуду града су:

- Прослава православне Нове године;
- Богојављенско пливање за часни крст;
- Поноћни турнир у малом фудбалу;
- Турнир у гимнастици;
- Бициклијада;
- „Дани Липе“;
- Соколске игре;
- Акварелистичка колонија „Сава“;
- Међународни фудбалски турнир за млађе категорије;
- Конференција беба;
- Првенство РС у лову рибе удицом на пловак;
- Мини фудбал Брод 3x3;
- Турнир у уличној кошарци Street ball (3x3);
- Школа пливања;
- Дани Душка Трифуновића;
- Сајам привреде, пољопривреде и туризма;
- Гастро сусрети у Броду;
- Октобарске свечаности слободе;
- Обиљежавање Крсне славе општине Брод;
- Међународни карате турнир „Sava open“;
- Међународна Улична трка;
- ЗимзоБрод;
- Међународни рукометни турнир;
- Регата Кајак-кану клуба;
- Љетни и зимски концерт Школе гитаре.

Пољопривредни потенцијали

Главна природна богатства општине Брод чине: пољопривредно земљиште и мање површине шума, затим ријеке Сава и Укрина. Скоро комплетно подручје општине Брод налази се у равници. С обзиром на такав терен, подручје обилује изузетно квалитетним земљиштем повољним за развој пољопривреде. Шуме су распрострањене и заступљене по читавом подручју општине. Најзначајније водене површине су ријека Укрина дужине око 13 km и ријека Сава чија дужина тока на територији општине износи око 39 км и прихвата све површинске воде овог подручја, а уједно представља и државну границу према Хрватској.

Риболовне воде, односно дијелови тих вода које чине рибарско подручје општине Брод, представљају у хидрографском и биолошком смислу цјелину подесну за развој риболова и унапређење рибљег фонда (штука, шаран, бабушка, греч, мрена и др. рибљих врста) који се могу користити искључиво за спортско-туристички риболов. Захваљујући оваквом ресурсу саграђен је и Рибњак у Сијеговцу. Корита и обале ријека Укрине и Саве изузетно су богата лежиштима природног шљунка и пијеска.

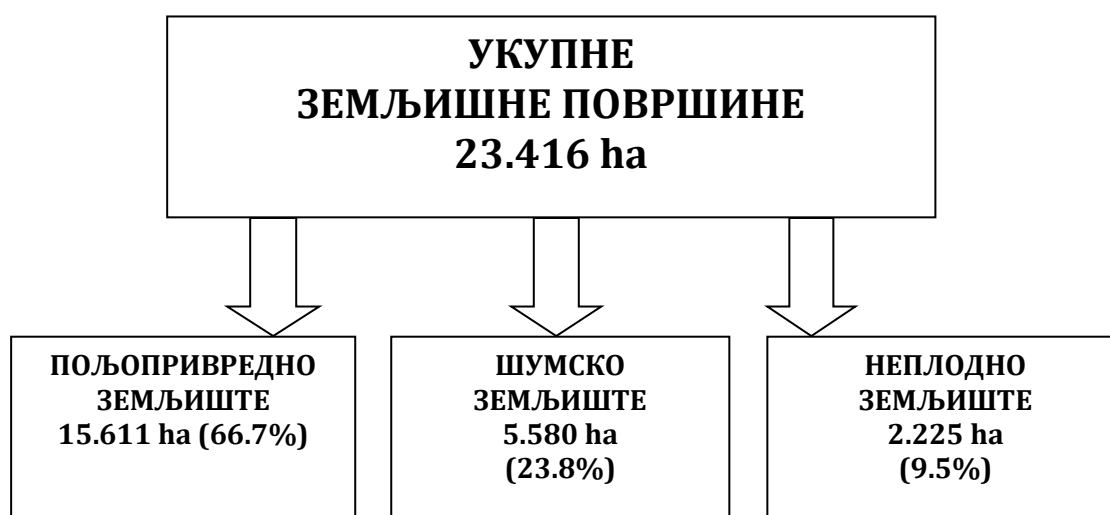
Према катастарским подацима општина Брод располаже са 23.416 ha укупне земљишне површине, од чега се у приватном власништву налази 15.855 ha (67,71%) а у државном власништву 7.561 ha (32,29%).

У структури укупних земљишних површина најзаступљеније је пољопривредно земљиште које заузима површину од 15.611 ha (66,7%), затим шумско земљиште 5.580 ha (23,8%) и неплодно земљиште 2.225 ha (9,5%). Велика заступљеност пољопривредних површина на подручју

општине, представља значајан природни потенцијал за развој пољопривреде. Када је ријеч о приватном власништву над земљишним површинама, у његовој структури најзаступљеније је приватно пољопривредно земљиште 12.124 ha (54,8%), затим шумско земљиште 3.230 ha (23,8%) и неплодно земљиште које заузима површину од 501 ha (9,50%).

Општина Брод располаже се око 13.962 ha обрадивог земљишта, што је око 0,88 ха по становнику, тј. готово 5 пута више од минимума за осигурање егзистенције (по проценама за осигурање минималне егзистенције је довољно 0,17 ha обрадивог земљишта по једном становнику). Такође, у структури земљишта значајан проценат заузима неплодно земљиште близу 10%, које представља углавном мочварна подручја општине Брод.

Пољопривредно земљиште чини највећу површину општине Брод и представља природно богатство. Гледајући укупну земљишну површину општине од 23.416 хектара, већи дио површине налази се у равници на надморска висини око 90 метара и иста је очувана од загађења што нуди могућност производње здраве хране. Постоји основ за заснивање интензивне пољопривредне производње.

Слика 3. Графички приказ односа и структуре укупне земљишне површине на простору општине Брод

Р.Б	КАТЕГОРИЈА ЗЕМЉИШТА	ПРИВАТНО (Хектара)	%	ДРЖАВНО (Хектара)	%	УКУПНО (Хектара)	%
1.	Оранице и баште	9.149	57,70	2.414	31,39	11.563	49,38
2.	Воћнаци	507	3,20	137	1,81	644	2,75
3.	Виногради	8	0,05	-	-	8	0,03
4.	Ливаде	1.261	7,95	486	6,43	1.747	7,46
5.	ОБРАДИВО ЗЕМЉИШТЕ (УКУПНО 1+2+3+4)	10.925	68,91	3.037	40,17	13.962	59,63
6.	Пашњаци	493	3,11	450	5,95	943	4,03
7.	Рибњаци	706	4,45	-	-	706	3,02
8.	ПОЉОПРИВРЕД НО ЗЕМЉИШТЕ (5+6+7)	12.124	76,47	3.487	46,12	15.611	66,66
9.	Шумско земљиште	3.230	20,37	2.350	31,08	5.580	23,83

10.	Неплодно земљиште	501	3,16	1.724	22,80	2.225	9,50
	УКУПНО	15.855	100	7.561	100	23.416	100

Табела 9. Приказ односа и структуре укупне земљишне површине на простору општине Брод

Из приказаног графика види се да од укупних земљишних површина најзаступљеније је пољопривредно земљиште које заузима површину од 15.611 хектара. (66.7%), а према начину искориштавања сврставају се у једну од следећих култура: ораница, (њива, врт) воћњак, виноград, ливада, пашњак, трстици и мочваре и исти се налази у равничарском дијелу и чини површину од 58,7% док 8% наведеног пољопривредног земљишта налази се у брдском дијелу општине које је врло погодно за развој воћарства. Шумско земљиште заузима површину од 5.580 хектара (23,8%) и налази се већиним у брдском дијелу док неплодно земљиште чини површину од 2.225 хектара (9.5%), а ту површину чине: трстици, мочваре, земљишне депресије, клизишта, шљунковите аде и др.

Према власничкој структури, земљиште на подручју општине Брод дијели се на државно и приватно. У државном власништву налази се 7.561 хектара земљишних површина, од чега је 3.487. хектара (46.12.%) пољопривредно земљиште, 2.350 хектара (31,08%) шумског земљишта и 1.724 хектара (22,8%) неплодног земљишта. Када је ријеч о приватном власништву над земљишним површинама у његовој структури најзаступљеније је пољопривредно земљиште 12.124 хектара (76,47%), затим шумско земљиште 3.230 хектара (20,37%) и неплодно земљиште које заузима површину од 501 хектар (9,50%).

Према подацима изказаним у табели, на подручју општине Брод пољопривредно земљиште чини површина од 15.611 хектара, од чега је у државном власништву 3.487 хектара, а у приватном власништву 12.124 хектара.

Пољопривредни производи

Пољопривредна производња представља значајан сектор привредног развоја општине и веома је важна у запошљавању становништва на руралном подручју, гдје се формирају развијена пољопривредна газдинства, која својим радом остварују приносе у пољопривредној производњи, а понудом производа на тржишту обезбјеђују прехранбену сигурност и могућност даљих улагања.

Општина Брод је прије ратних дешавања била индустријски врло развијена општина са препознатљивим индустријским капацитетима, док су данас већина пријератних индустријских капацитета углавном престала са радом, а становништво почиње да се окреће пољопривредној производњи као посебној грани привреде која и у нашој земљи, али и у региону постаје примат и стратешко одређујуће развоја.

Подручје општине Брод према агрометеоролошким, хидрографским и рељефним карактеристикама, погодно је за пољопривредну производњу и то: ратарство, сточарство, повртларство, воћарство, пчеларство и рибарство.

На подручју општине Брод најзаступљенија и најразвијенија пољопривредна грана је ратарство, гдје је у производњи житарица најзаступљенија сјетва кукуруза, пшенице, соје, тритикала, јечма и зоби.

У сточарству присутан је стални тренд опадања производње, узрокован депопулацијом општине и турбуленцијом цијена стоке на тржишту, тако да се број фармера који имају тржишну производњу стално се мијења и биљежи се опадајући тренд производње у сточарству, што се огледа како на смањење произведених количина тако и на остварену вриједност произведене робе.

Развој воћарства усмјерен је на заснивању интензивних плантажних воћњака, а овај вид производње је погодан за пољопривредна газдинства која посједују мање земљишне површине у односу на ратарство. Најзаступљенији засади воћа су шљива, крушка, јабука и љешњик.

На подручју општине Брод значајна је и повртарска производња на отвореном и пластеничка производња у затвореном простору. Према произведеним количинама најзаступљеније повртарске културе: кромпир, парадајз, паприка, грах, купусњаче, лук, лубенице, диње и краставац-корнишона.

Рибарство на подручју општине Брод обавља се на већ изграђеним рибњацима површине 706 ha и стављени су у потпуну функцију. На рибњаку се првенствено узгаја товна риба; шаран, сом, амур, тостолобик.

Према расположивим подацима из АПИФ-а у Броду до 2023. године је регистровано је око 380 пољопривредних газдинства која могу да користе укупно 13.962 хектара обрадивог пољопривредног земљишта. Према укупној површини земљишта на подручју општине Брод у просјеку једном пољопривредном газдинству стоји на располагању око 36 хектара пољопривредног земљишта али на терену није таква ситуација. Пољопривредна земљишта су напуштена и запуштена, разлози напуштања обраде земљишта јесте расељено становништво, неријешени имовинско правни односи, слаба квалитета земљишта у брдском дјелу општине и немогућност обраде земљишта због присуства дивљачи која проузрокује тоталну штету на усјевима.

Један од главних проблем у развоју пољопривреде јесте све мањи број становника у селима и доста земљишта које није обрађивано дуги низ година тако да је оно прилично запуштено и деградирано.

Можемо рећи, да су фармери на подручју општине у многа промијенили досадашње застарјеле навике у производњи и да су почели са примјеном савремених стандарда. Примјена савремених стандарда огледа се у изградњи савремених фарми, технологији исхране, контроли квалитета сточне хране и повећању производње по грлу. Наведене примјене стандарда огледа се у формирању економских самоодрживих фарми на подручју општине и то: 2 фарме свиња са турнусом преко 1000 товљеника годишње, око 10 фарми за производњу млијека са преко 15 музних крава, око 20 фарми са товним јунадима са преко 10 товљеника, 1 фарма кока носиља, 80 пчелара Удружење пчелара *Вучјак* Брод са преко 4500 друштава.

Шумарство

Шуме и шумска земљишта због својих опште-корисних функција и привредног значаја су добра од општег интереса и као такви заслужују и уживају посебну бригу, што је регулисано Законом о шумама и осталим актима о газдовању шумама.

Од правилне и стручне реализације шумско-привредне основе и пројеката за извођење зависи и успјешност газдовања шумама, очуваност и унапређење опште функције шума, повећање прираста, потрајност газдовања, а самим тим превођење свих категорија шума у што квалитетније и продуктивније шумске комплексе (састојине).

Надзор над газдовањем шумама, као и извршење стручних услуга у овој области те вршење контрола у свим сегментима шумарства врши републичка инспекција за шумарство. У оквиру административних граница општине Брод корисник државних шума је Јавно предузеће шумарства *Шуме Републике Српске* а.д, Соколац, Шумско газдинство *Добој*, Добој, Шумска управа *Дервента*, Дервента, које је надлежна за територију општине Брод и извршилац стручно-техничких послова у шумама у приватној својини.

Према катастарским подацима у општини Брод шуме покривају површину од 5.580 ha тј. 23.8% од укупне земљишне површине и распоређене су по читавом подручју општине. Међутим, последице рата у БИХ, дошло је до неконтролисане сјече шума, тако да су површине првокласних шумама смањене о чему не постоје тачни подаци. Пооштреним мјерама контроле и примјеном Шумско привредних основа за државне шуме значајно је смањена штета настала нелегалном сјечом државних шума површине 2.350 ha као и приватних шума површине 3.230 ha.

Општина Брод на основу Закона о шумама провела је процедуру израде Шумско привредном основом за приватне шуме општина за период вазења од 1. 1. 2016. године до 31. 12. 2026. године, којим су одређене основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређење шума, очување и јачање опште корисних функција шума и заштита шума.

Пословање привредних субјеката за вријеме пандемије вируса корона

Привредним субјектима са подручја општине Брод у периоду од 2019 – 2022. године додијељена су подстицајна средства по сљедећим основама:

- Подстицај за **директна улагања** у укупном износу од 346.009,89 КМ,
- Подстицај за **повећање плата** у укупном износу од 1.068.534,65 КМ,
- Средства из компензационог фонда за **подршку реализацији инвестиционих пројеката** који се спроводе у години проглашења пандемије вируса корона у укупном износу од 31.449,00 КМ.

Поред наведеног, на основу Уредбе са законском снагом о пореским мјерама за ублажавање економских посљедица усљед болести *Ковид 19* изазване вирусом корона привредним субјектима са подручја општине Брод у 2020. години додијељена су средства у износу од 34.821,45 КМ, односно на основу Уредбе о додјели средстава за санирање посљедица пандемије вируса корона за март 2021. године привредним субјектима са подручја општине Брод додијељена су средства у износу од 5.208,26 КМ.

Таб.бр. 10 - Преглед додијељених подстицаја привредним субјектима са подручја општине Брод за период 2019. - 2022. година

Преглед додијељених подстицаја привредним субјектима са подручја општине Брод за период 2019. - 2022. година					
Врста подстицаја	Посматрани период				
	2019.	2020.	2021.	2022.	Укупно:
Подстицај за директна улагања	100.784	0	73.600	171.626	346.010
Подстицај за повећање плата	0	75.793	325.488	667.254	1.068.535
Подстицај за подршку реализације инвестиционих пројеката	0	31.449	0	0	31.449
Укупно:	100.784	107.242	399.088	838.880	/

Извор: Министарство привреде и предузетништва Републике Српске, Подаци о улагањима у општину Брод¹³

2.1.4. Преглед стања и кретања на тржишту рада

Запосленост

Према подацима Републичког завода за статистику Републике Српске укупан број запослених у општини Брод у 2022. години износио је 2599.

Табела бр 11: Полна структура запослених у периоду 2017.-2022. година

Година	М	Ж	Учешће жена %	Укупно
2017.	1.853	1.190	39,1	3.043
2018.	1.840	1.190	39,3	3.030
2019.	1.761	1.193	40,4	2.954
2020.	1.665	1.162	41,1	2.827
2021.	1.574	1.048	40	2.622
2022.	1.500	1.099	42,3	2.599

Извор: Републички Завод за статистику РС

¹³ Извор: Министарство привреде и предузетништва Републике Српске, Подаци о улагањима у општину Брод

Графикон бр.2: Број запослених

Незапосленост

Према подацима *Завода за запошљавање* Републике Српске на подручју општине Брод са 31. 12. 2022. године било је 591 незапослено лице, што је за 270 незапослених или за 31,4% мање него у 2021. години. Тренд пада незапослених забиљежен је у цијелом посматраном периоду, што је резултат повећања привредне активности и потребе за новим запошљавањем предузећа на подручју Општине.

Табела 12: Број регистрованих незапослених особа 2018-2022. године

Година	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Незапослени	993	1.031	944	861	591

Извор: ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске

Табела 13: Активна понуда радне снаге, Биро Брод

Активна понуда радне снаге са евиденције незапослених лица по квалификационој структури за 2018., 2019., 2020., 2021. и 2022. годину, Биро Брод					
Биро	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1 -НК	218	200	149	119	94
(жена):	96	93	73	59	44
2 -ПК-НСС	35	35	37	31	20
(жена):	10	13	17	15	9
3 -КВ	370	384	346	313	210
(жена):	151	173	148	132	82
4 -ССС	277	311	311	287	202
(жена):	186	205	218	195	136
5 -ВКВ	9	10	16	15	14
(жена):	1	1	4	5	5
6 -1 ВШС	5	8	10	9	6
(жена):	2	5	5	4	2
6 -2 ВШС сп	0	0	0	0	0
(жена):	0	0	0	0	0

7 -1 BCC 180 ECTS	15	17	17	18	6
(жена):	11	13	14	12	5
7 -2 BCC 240 ECTS	56	60	53	64	35
(жена):	41	48	41	52	25
7 -3 мастери 300 ECTS	7	6	4	4	4
(жена):	5	3	2	3	4
7 -4 магистри	1	0	0	0	0
(жена):	1	0	1	0	0
7 -5 BCC 360 ECTS	0	0	1	1	0
(жена):	0	0	1	1	0
8 -доктор наука	0	0	0	0	0
(жена):	0	0	0	0	0
УКУПНО	993	1.031	944	861	591
(жена):	504	554	524	478	312

Извор: ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске¹⁴

2.1.5. Преглед стања и кретања у области друштвеног развоја

Предшколско образовање

На подручју општине Брод постоји једна установа за предшколско образовање и васпитање и то ЈУ Дјечији вртић *Бели анђео* у који је уписано у 2021/2022. години укупно 122 дјетета.

Дјечији вртић *Бели анђео* је установа за предшколско образовање у којој борави 122 дијете узроста од 18 мјесеци до 6 година старости о којима брине 11 васпитача.

Унутрашњи простор је естетски, функционално и хигијенски уређен и опремљен примјерено дјети предшколског узроста. Поред реализације васпитно-образовног рада приоритетни задатак ове установе је брига за физички раст, развој и његу дјете за шта се предузима низ активности кроз разне облике сарадње са родитељима, у циљу што веће отворености, укључивања родитеља у рад установе, узајамне помоћи, информисања, бољег разумјевања дјечијих потреба, сарадња са окружењем. Преглед броја рођене дјете у периоду од 2018. до 2022. године:

Табела 14: Број рођене дјете у периоду 2018-2022

Година/пол	2018	2019	2020	2021	2022
Мушки	59	46	59	56	52
Женски	39	55	46	51	42
Укупно	98	101	161	107	94

Извор: Републички Завод за статистику РС¹⁵

У претходној табели видимо да је у посматраном периоду рођено 561 дијете (годишњи просјек 112 дјете) која би могла бити обухваћена програмом предшколског образовања.

Основно образовање

На подручју општине Брод основно образовање се одвија у двије основне школе: ОШ *Свети Сава*, Брод и ОШ *Лијешће*, Лијешће.

¹⁴ Извор: ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске

¹⁵ Извор: Републички Завод за статистику РС

1. ОШ Свети Сава, запошљава 90 радника, од којих 55 у наставном процесу, нема недостатка стручног кадра. Централна школа ради у двије смјене, а подручне у једној смјени. Има два подручна одјељења: Подручно одјељење Збориште и Горње Колибе, по једно комбиновано одјељење

2. ОШ Лијешће, запошљава 47 радника, од којих 28 у наставном процесу, нема недостатка стручног кадра. Има три подручна одјељења: Подручно одјељење Винска има двије двојне комбинације, тј. два одјељења; ПО Клакар Горњи има једну тројну комбинацију, тј. једно одјељење и ПО Клакар Доњи има једну двојну и једну тројну комбинацију, тј. два одјељења.

Табела 15: Преглед образовних установа (предшколско и основно образовање)

Преглед образовних установа (предшколско и основно образовање)																	
Назив установе	Број подручних школа	Број учioniца у функцији	Број ученика										Број наставног особља		Број дјене која до школе путују више од 4 Км	Број дјене која имају организован превоз	Број дјене са посебним потребама
			2017./2018.		2018./2019.		2019./2020.		2020./2021.		2021./2022.		2021./2022.				
			м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж			
ОШ" Свети Сава" Брод	2	30	440	397	433	388	428	378	410	370	399	373	14	51	363	363	19
ОШ" Лијешће" Лијешће	3	11	126	117	123	115	120	116	114	104	102	22	13	19	62	62	4
ЈУ Дјечји вртић "Бели анђео" Брод			77	54	82	59	71	57	65	40	71	51		11			
Укупно ОШ	5	41	566	514	556	503	548	494	524	474	501	395	27	70	425	425	23
Укупно вртићи	0	0	77	54	82	59	71	57	65	40	71	51	0	11	0	0	0
УКУПНО	5	41	643	568	638	562	619	551	589	514	572	446	27	81	425	425	23

Средње образовање

У СШЦ *Никола Тесла* у јунском и јулском уписном року, школске 2023/2024. је уписано укупно 100 ученика, у 5 одјељења, а ученици школе се образују у гимназији и седам образовних профила, и то: гимназија општег смјера, пословно-информатички техничар, техничар информационих технологија, техничар ЦНЦ технологија, кулинарски техничар, бравар-варилац, конобар и кувар. Школа има одговарајуће услове за све облике васпитно образовног рада. Једна трећина ученика су путници, а настава се одвија без кашњења.

За унапређење наставног процеса потребно је осавременити информатичке кабинете и кабинете за наставу вјежби са 100 рачунара и шест лаптопа. Сва занимања имају предмет информатику, а занимање техничар информационих технологија и техничар ЦНЦ технологија имају доста стручних предмета за које је неопходна рачунарска опрема. Осавремењавање наставног процеса са 10 интерактивних табли, 5 пројектора и ЦНЦ машином.

Потребно је осавремењавање школске радионице са потребним средствима за практичну наставу – разним алатима и машинама. Такође, потребна је санација кровова на комплексу

школских зграда, а реконструкција фасаде и замјена вањске столарије је неопходна на радионичком простору и фискултурној сали. У фискултурној сали је неопходна санација купатила и мокрих чворова као и замјена унутрашње столарије.

ЈУ СШЦ *Никола Тесла*, Брод, заједно са општином Брод и са представницима привреде организује састанке на којима се дефинишу потребе привреде за радном снагом за наредних 5 година, а у складу са тим закључцима и у складу са могућностима, ЈУ СШЦ *Никола Тесла*, Брод, врши упис ученика у први разред средње школе. Школа је укључена у рад општинског Привредног савјета за образовање, а основни задатак тог савјета је планирање уписне политике наше средње школе једине на подручју општине. У рад Привредног савјета су укључени представници локалне управе, привредници и представник средње школе из Брода.

Табела 16: Број ученика који похађају школе на подручју општине

	Број ученика														
	2017./2018.			2018./2019.			2019./2020.			2020./2021.			2021./2022.		
	м	ж	Σ	м	ж	Σ	м	ж	Σ	м	ж	Σ	м	ж	Σ
Предшколско образовање	77	54	131	82	59	141	71	57	128	65	40	105	71	51	122
Основно образовање	566	514	1.080	556	503	1059	548	494	1042	524	474	998	501	472	973
Сеоске школе	126	117	243	123	115	238	120	116	236	114	104	218	102	99	201
Градске школе	440	397	837	433	388	821	428	378	806	410	370	780	399	373	772
Специјална одјељења			0			0			0			0			0
Средње образовање	204	202	406	195	194	389	178	194	372	181	209	390	180	169	349
Високошколско образовање			0			0			0			0			0

Због близине граничног прелаза нашу општину погађа низ специфичности. Ученици и путници путују сваки дан на релацији из околних мјеста до града и назад, а користе услуге локалног превозника *Плавшић* д.о.о. За вријеме трајања наставе у средњој школи, број поласака у и из Брода се своди на два поласка дневно.

Табела 17: Опремљеност школских објеката

Образовна установа	Број ученика по учионици	Број санитарних чворова унутар објекта	Вода за пиће (Да/Не)	Спортска дворана у објекту (ДА/НЕ)	Библиотека (ДА/НЕ)	Број рачунара на располагању по ученику	Омогућен физички приступ дјеци са посебним потребама (ДА/НЕ)
ОШ "Свети Сава" Брод	25	25	Да	Да	Да	0,07	Да/Не
ОШ "Лијешће" Лијешће	5	2	Да	Не	Да	6,7	Да
СШ "Никола Тесла" Брод	15	12	Да	Да	Да	3,76	Да

Преглед укупних издвајања из буџета општине за финансирање превоза ученика основних и средњих школа:

Табела 18: Издвајања из буџета општине

Издавања из буџета Општине					
Година	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Основне школе	114.152,89	126.225,28	65.116,94	118.954,52	
Средње школе	112.800,29	105.950	106.956,51	117.090,00	115.300,00
Укупан износ у КМ	226.953,18	232.175,28	172.073,45	236.044,52	115.300,00

Извор података: Одјељење за финансије општине Брод¹⁶

Високо образовање

На подручју општине Брод не постоје високошколске установе и студенти са подручја ове општине похађају високошколске установе на Универзитету у Бањалуци, другим градовима у окружењу (Источно Сарајево, Приједор, Београд, Нови Сад....). Такође, студенти Са подручја општине Брод уписују студије и у ближним страним државама, као што су Словенија, Аустрија и Њемачка.

Спорт

Законом о спорту је дефинисано да је спорт у Републици Српској дјелатност од општег интереса због његовог непосредног и посредног утицаја на здравље, здравствени систем, привредно-економски развој, културни и социјални амбијент и укупан развој друштва на темељима општеприхваћених цивилизацијских достигнућа на добробит свих грађана. Потребне и интереси грађана за чија се остваривања обезбјеђују средства у буџету општине Брод регулисана су Одлуком о критеријемима, условима и начину финансирања у области спорта и физичке културе на подручју општине Брод којом су дефинисане намјене утрошка средстава за финансирање рада спортских организација.

На простору општине Брод тренинге и такмичења тренутно спроводи 15 спортских организација које су регистроване као удружења грађана. Спортски који су заступљени су фудбал, фудзал, рукомет, одбојка, кошарка, гимнастика, карате, аикидо, веслање, спортски риболов, пикадо.

Табела 19: Преглед стања у спортским организацијама на подручју општине Брод

Назив спортске организације	Број активних чланова (спортста)			Ранг такмичења
	М	Ж	У	
ОФК <i>Полет 1926</i> , Брод	96	/	96	Друга лига РС, група запад
ФК <i>Задругар</i> , Сијековац	26	/	26	Подручна фудбалска лига Добој-Брод
ОФК <i>Збориште</i> , Збориште	24	/	24	Подручна фудбалска лига Добој-Брод
КМФ <i>Брод</i> , Брод	30	/	30	Друга лига РС група исток
Општински фудбалски савез <i>Брод</i> , Брод КМФ <i>Дом спортова</i> , Брод	23	/	23	Друга лига РС група исток
Омладински рукометни клуб <i>Сава</i> Брод	53	/	53	Друга лига РС
Кошаркашки клуб <i>Брод</i> , Брод	39	/	39	ПКО Добој кошаркашког савеза РС

¹⁶ Извор података: Одјељење за финансије општине Брод

Одбојкашки клуб - новоформирани	/	95	95	Такмичења у оквиру Одбојкашког савеза РС
Карате клуб <i>Полет</i> , Брод	19	36	55	Такмичења у оквиру карате савеза РС и БиХ
Клуб аикидо самоодбране <i>Брод</i> , Брод	35	15	50	Турнирски систем такмичења у оквиру Савеза аикидо самоодбране РС
Гимнастички клуб <i>Астера</i> , Брод	5	55	60	Такмичења у оквиру Гимнастичког савеза РС
ККК <i>Премиум</i> , Брод				
Пикадо клуб <i>БУЛС</i>	20	7	27	Такмичења у оквиру Пикадо савеза РС
<i>ССУ Пријатељи</i> Школа фудбала „Пријатељи“ Брод	70	/	70	Зимска лига малог фудбала, и учешће на турнирским такмичењима у малом фудбалу у земљи и иностранству
Спортско риболовно друштво <i>Сава</i> , Брод			270	Такмичења у оквиру спортског риболовног савеза РС

Извор: Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, општина Брод¹⁷

Као што се види у горе приказаној табели најзаступљенији, а уједно и најпопуларнији спорт на подручју општине Брод је фудбал, и тренутно су активна 3 фудбалска клуба.

ОФК *ПОЛЕТ 1926*, БРОД

ОФК *Полет 1926*, Брод је највише рангиран клуб на подручју општине Брод. Први тим ОФК *Полет 1926*, Брод, такмичи се у оквиру Друге лиге Републике Српске група запад. Поред првог тима ОФК *Полет 1926*, Брод у свом саставу има све омладинске категорије. Јуниори и кадети такмиче се у Омладинској лиги БиХ, док се пионири, предпионири и пјетлићи, такмиче у Омладинској квалитетној лиги ФСРС, група запад. Клуб укупно броји 96 активних спортиста (22 сениора, 13 јуниора, 14 кадета, 23 пионира и 22 пјетлића).

ФК *ЗАДРУГАР*, СИЈЕКОВАЦ

ФК *Задругар*, Сијековац се такмичи се у оквиру Подручне фудбалске лиге Добој- Брод, има формиран само први тим (сениори) који тренутно броји 26 чланова.

ОФК *ЗБОРИШТЕ*, ЗБОРИШТЕ

ОФК *Збориште* такође се такмичи у Подручној фудбалској лиги Добој-Брод, и у свом саставу има формиран само сениорски тим који броји 24 активна члана.

У оквиру групације дворанских спортова на подручју општине Брод је активно шест (6) клубова и то: Клуб малог фудбала *Брод*, Клуб малог фудбала *Дом спортова*, Брод, Кошаркашки клуб *Брод*, Брод, ОРК *Сава*, Брод, гимнастички клуб *Астера*, Брод, Одбојкашки клуб *Брод*.

КЛУБ МАЛОГ ФУДБАЛА *БРОД*

КМФ *Брод* такмичи се у оквиру Друге фудбалске лиге група исток као и у КУП-у Републике Српске. Ова спортска организација тренутно броји 30 активних чланова-спортиста од којих 15 припада селекцији кадета коју је клуб оформио у току 2022. године.

КЛУБ МАЛОГ ФУДБАЛА *ДОМ СПОРТОВА*, БРОД

КМФ *Брод* је још један клуб који је укључен у такмичење у оквиру Друге фудбалске лиге РС. У свом саставу клуб има формиран само први-сениорски тим. Клуб тренутно броји 23 члана.

¹⁷ Извор: Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, општина Брод

КОШАРКАШКИ КЛУБ БРОД

КК *Брод* нема формиран сениорски тим. Клуб се такмичи у три узрасне категорије (млађи пионири, пионири, и кадети) у Лиги младих ПКО *Добој*. КК *Брод* тренутно броји око 40- ак активних чланова-спортиста. Кошаркашки клуб *Брод* поред својих редовних такмичарских активности успјешно организује и спортску манифестацију, турнир у уличној кошарци, која се већ традиционално сваке године, одржава у градском парку. Тако је од 2022. године овај турнир подигнут на пуно виши ниво и организован је под окриљем Међународне кошаркашке федерације *ФИБА* и окупио је рекордан број екипа из земље и окружења.

ОМЛАДИНСКИ РУКОМЕТНИ КЛУБ САВА, БРОД

Први тим ОРК *Сава*, Брод такмичи се Другој лиги Републике Српске. Поред сениорског – првог тима који броји 23 члана, ОРК *Сава*, Брод је у току 2022. године, покренула школу рукомета те формирала још две узрасне категорије и то пионире и јуниоре које заједно броје око тридесет (30) младих спортиста.

ОДБОЈКАШКИ КЛУБ БРОД, БРОД

Када говоримо о дворанским екипним спортовима у Спортско-културном центру у Броду, у септембру 2023. године, са радом је почео новоформиран одбојкашки клуб *Брод*. Почетак рада овог спортског колектива показао је велико интересовање код дјевојчица, тако да се после неколико одржаних тренинга скупило завидно чланство од 95 младих полазница. Из овог клуба наводе да слиједи формирање урасних селекција и укључивање у системе такмичења у оквиру Рукометног савеза РС.

ГИМНАСТИЧКИ КЛУБ АСТЕРА, БРОД

Када је у питању рад и тренажни процес овог спортског колектива он је углавном базиран на рад са млађим узрасним категоријама који је подијељен у неколико категорија, и то: рекреативна гимнастика, предтакмичарска гимнастика и такмичарска гимнастика. Гимнастички клуб *Астера* броји 60 младих спортиста (55 дјевојчица и 5 дјечака).

ПИКАДО КЛУБ БУЛС, БРОД

У рад овог спортског колектива укључено је 27 чланова од чега од којих је 7 чланова женског пола. Ово је релативно нова спортска организација на подручју наше општине који је покренула група ентузијаста и засад учествују на турнирима у околним градовима као и на осталим такмичењима у организацији пикадо савеза РС.

Од спортова на води заступљени су Кајак кану клуб *Премиум*, Брод и Спортско-риболовно друштво *Сава*, Брод, и имају организоване начине такмичења од стране својих гранских савеза на нивоу РС и БиХ. Поред такмичарских активности ККК *Премиум*, Брод, организује међународну регату *Стјепан Станић* која се већ десетак година у мјесецу јулу одржава на обали ријеке Саве.

Од борилачких спортова заступљена су 2 клуба: Карате клуб *Полет*, Брод и Клуб аикидо самоодбране *Брод*.

КАРАТЕ КЛУБ ПОЛЕТ, БРОД

Карате клуб *Полет*, Брод се такмичи турнирски, и учествује са скоро свим узрасним категоријама на званичним такмичењима које организује Карате савез Републике Српске и Босне и Херцеговине. Поред такмичарских активности Карате клуб *Полет*, Брод, већ 20 година уназад у мјесецу октобру традиционално организује турнир у каратеу под називом *Сава опен* који се организује у склопу Октобарских свечаности слободе. Карате клуб *Полет* тренутно броји 55 активних чланова свих узрасних категорија од којих су 36 женског пола.

КЛУБ АИКИДО САМООДБРАНЕ БРОД

Клуб аикидо самоодбране *Брод*, окупља велики број младих спортиста у четири узрасне категорије, који уче ову вјештину базирану на самоодбрани од ударачких техника. Учествоју у такмичењима и семинарима у оквиру свог Савеза као и у спортским камповима. Клуб тренутно броји 50 спортиста од којих је 15 дјевојчица.

СРПСКО СПОРТСКО УДРУЖЕЊЕ ПРИЈАТЕЉИ, БРОД

Српско спортско удружење *Пријатељи* је удружење спортско-рекреативног карактера. Већ дуго година активно, и из године у годину све је присутније у организацији или учешћу у организацији разних спортских догађаја у Броду, а неки од њих су од значаја за ову општину. Ријеч је о организацији Међународног фудбалског турнира за млађе категорије, који окупља преко стотину екипа и један је од најмасовнијих турнира ове врсте у држави, те Градске лиге у малом фудбалу. Осим тога, у оквиру овог удружења са успјехом ради школа фудбала која броји 70 чланова.

Већина спортских активности на подручју општине Брод се одвијају у спортском комплексу *Дома спортова* у склопу којег се налази велика дворана, мала дворана, тениска дворана, куглана, те на градском фудбалском стадиону у чијем саставу се налазе помоћни терен и два тениска асфалтна терена.

Табела 20: Постојећи спортски објекти и стање објеката

ОТВОРЕНИ СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ	ЗАТВОРЕНИ СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ
Фудбалски стадиони (7)	Спортско културни центар <i>Дом спортова</i>
Терени за мале спортове (кошарка, рукомет, мали фудбал) (15)	Фискултурна сала СШЦ <i>Никола Тесла</i>
Базени (1)	Фискултурна сала ОШ <i>Свети Сава</i> ,
Остали спортски и спортско Рекреативни објекти (1)	Балон игралиште у Лијешћу дато на коришћење ЈУ ОШ <i>Лијешће</i>

Што се тиче резултата које постижу наведени клубови, или појединци у оквиру ових клубова, можемо рећи да се постижу резултати, на завидном нивоу ако узмемо у обзир величину наше локалне заједнице, тако да се остварују завидни резултати на републичким, државним такмичењима и међународним турнирима.

Ова локална заједница традиционално има имиџ спортске средине. Томе допринос даје постепено подизање услова рада код расположивих спортских објеката, тенденција позитивних и афирмативних појединачних и екипних резултата, као и спортске манифестације од значаја за ову средину. Ту су прије свега: Поноћни турнир у малом фудбалу, Улична трка, турнир у мини фудбалу Брод 3x3, те већ поменуте манифестације, Међународни карате турнир *Сава опен*, Међународна веслачка регата *Стјепан Станић*, турнир у уличној кошаци, међународни турнир у фудбалу за млађе категорије, Куп Републике Српске у реалном аикидоу, ту су још традиционалне Соколске игре и уличне трке ученика основних и средње школе.

Да би се ове спортске манифестације баштиниле, и да би на нашим турнирима учествовале екипе из других средина, потребно је одазивати се на позиве за учешће на спортским манифестацијама у њиховим срединама.

Актуелно стање спорта у општини Брод се може сматрати задовољавајућим, али нема развојну компоненту и адекватан систем организације. Спорт у Републици Српској, па тако и у Броду се у великој мјери своди на одржавање постојећег стања, које не даје адекватне резултате.

Узимајући у обзир и достигнути ниво развоја спорта на подручју општине, броја спортских организација, недовољне и неадекватне изворе финансирања, као и стање спортских објеката, за развој и унапређење спорта у општини Брод неопходно је систематски, континуирано и у складу са важећим стандардима улагати у постојећу спортску и рекреативну инфраструктуру, те спортске садржаје, с циљем стварања услова за укључивање што већег броја становника у спортске активности, прије свега, дјеце и омладине.

Основни циљ свих ових садржаја би био стварање предуслова за дугорочно, планско и системско провођење активности даљег напретка и развоја области спорта на подручју наше општине.

Здравство

Примарну и дио секундарне здравствене заштите на подручју општине Брод обавља ЈЗУ Дом здравља Брод, као здравствена установа од општег интереса, а чији је оснивач Скупштина општине Брод. Поред Дома здравља, здравствену заштиту обавља и приватна породична амбулана *Интермедикус*, као и 3 приватне стоматолошке ординације (*Т Дент*, *Дентал студио*

Кристијан и Стоматолошка амбуланта др Ђукић) (табела 8.1). У самом граду постоје 6 апотеке које снабдијевају становништво потребним лијековима.

Табел 21: Број установа примарне здравствене заштите на подручју општине

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Дом здравља	1	1	1	1	1
Подручне амбуланте	3	3	0	0	1
Тимови породичне медицине	10	10	10	10	11
Хитна помоћ	1	1	1	1	1
Јавне апотеке	0	0	0	0	0
Приватне апотеке	7	7	7	7	6
Савјетовалишта која раде на унапређењу здравствене заштите кроз превенцију и едукацију	0	0	0	0	0

ЈЗУ Дом здравља Брод од 2022. године има 11 тимова породичне медицине верификованих од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске. Инфраструктура ЈЗУ Дом здравља Брод чине два главна објекта лоцирана у градској зони у којим су смјештене све службе установе и 16 помоћних зграда у ванпривреди дате Установи на управљање, коришћење и одржавање од стране Општине Брод, а по Уговору број: 2289-10/20 од 13. 10. 2020. године. Поред тога ЈЗУ Дом здравља Брод је дјелатност обављао у три секторске амбуланте, смјештене у Лијешћу, Колибама и Винској, гдје је рад прекинут у априлу 2020. године због ширења новог вируса COVID 19 и проглашења ванредне ситуације на територији Републике Српске. У току 2022. године је успостављен режим рада у амбуланти Колибе и то једном седмично, док се наставак рада у преосталим амбулантама планира у наредном периоду а све у складу са финансијским могућностима Установе.

ЈЗУ Дом здравља Брод располаже возним парком који је тренутно оспособљен за превоз пацијената до надлежне болнице, клиничког центра, као и за услугу превоза пацијената у хемодијализни центар у Шамцу и потребе патронажних услуга за кориснике наших пацијената који живе на подручју општине Брод.

Један дио возног парка је обновљен, али је преко потребно изнаћи рјешење за набавке нових возила за потребе патронажне службе и превоза пацијената на хемодијализу, јер су постојећа дотрајала и изискују огромне трошкове одржавања и сервисирања.

У ЈЗУ Дом здравља Брод је запослено 75 радника од чега је лијечници опште праксе 4, специјалиста 6, гинеколог 1, стоматолози 2, медицински техничари 33, остало особље 29 радника. По полној структури запослено особље чине 52 жене и 23 мушкараца.¹⁸

Табела 22: Број и структура особља у здравственим установама на подручју општине

	2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
	М	Џ	С	М	Џ	С	М	Џ	С	М	Џ	С	М	Џ	С
Укупно здравствених радника	8	45	53	8	45	53	8	43	51	8	46	54	9	46	55
Лијечници опште праксе	1	4	5	1	4	5	1	4	5	1	4	5	1	3	4
Укупно специјалиста	2	3	5	2	3	5	2	3	5	2	3	5	2	4	6
Гинеколози	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	0	1
Стоматолози	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	2	2

¹⁸ ЈЗУ Дом здравља, Брод Извјештај о раду за 2022. годину

Медицински техничари	1	29	30	1	28	29	1	26	27	3	27	31	4	29	33
Остало особље	10	15	25	9	17	26	9	17	26	10	16	26	15	14	29

Социјална заштита

Носилац активности из области социјалне заштите и социјалне политике на подручју општине Брод је ЈУ Центар за социјални рад Брод.

ЈУ Центар за социјални рад Брод је јавна установа, која у провођењу социјалне заштите, породично - правне заштите и дјечије заштите, врши јавна овлашћења у складу са Законом о социјалној заштити (`Службени гласник Републике Српске, број: 37/12, 90/16, 94/19, 42/20 и 36/22), Породичним законом РС (Службени гласник Републике Српске, број: 17/23), Законом о општем управном поступку (Службени гласник Републике Српске, број: 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), Законом о заштити од насиља у породици (Службени гласник Републике Српске, број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19) и другим законским и подзаконским актима који спадају у надлежност Центра.

У складу са важећим позитивно правним прописима и подзаконским актима из области социјалне, породично-правне заштите и старатељства, кривично-правне и дјечије заштите, ЈУ Центар за социјални рад Брод обавља послове у оквиру законом утврђене надлежности. Центар је на крају 2022. године имао укупно 11 радника: в.д. директор (дипл. правник), курир/хигијеничар (ССС – трговински техничар), 3 административна радника (референт за писарницу и архиву: СССР – правни техничар, референт за благајну/ликвидатор: СССР – економски техничар и књиговођа: ВСС – дипл. економиста), 6 стручних радника са ВСС (2 дипл. социјална радника, 3 дипл. правника и 1 дипл. психолог).

ЈУ Центар за социјални рад Брод, смјештен је у просторије Дома здравља у Броду. Просторије Центра се састоје од 6 канцеларија, писарнице, архиве, чајне кухиње и санитарног чвора, који су на спрату зграде и канцеларије за рад са лицима са инвалидитетом у приземљу зграде. Канцеларије нису у потпуности условне за рад (недовољан број канцеларија, лоше електро и водоинсталације, неприлагођен намјештај), што утиче на квалитетан и несметан рад запослених. Објекат је прикључен на инфраструктуру и грејну мрежу Дома здравља. У току 2022. године, извршена је промјена столарије како би се обезбиједили бољи услови за рад запослених. Прикључен је интернет и телефонска мрежа. Центар посједује службено возило марке *Фиат 500Л*.

Рад Центра се већим дијелом финансира из буџета општине Брод.

Приходи Центра су у 2022. години износили 1.441.448,00 КМ. У структури прихода учешће општине је 978.753,96. КМ или 68% док је удио Републике Српске је 462.694,04 КМ или 32%. Расходи Центра за социјални рад у 2022. години су износили су 1.441.448,00 КМ.

Од укупног износа расхода 1.128.002,00 КМ или 78% средстава представља директне трансфере корисницима а 313.446,00 КМ или 22% се односи на лична примања запослених, трошкове електричне енергије, горива, канцеларијског материјала, одржавање и остале режијске трошкове.

Табела 23: Приказ помоћи исплаћених путем ЈУ Центра за социјални рад Брод

Ред. број	Назив помоћи	Износ у КМ за 2018.	Износ у КМ за 2019.	Износ у КМ за 2020.	Износ у КМ за 2021.	Износ у КМ за 2022.
1	Новчана помоћ	*44.026,00	45.789,51	43.922,88	44.004,68	48.392,80
2	Туђа њега и помоћ	*382.917,00	440.402,30	503.876,98	567.385,50	659.523,04
3	Подршка у изједначавању могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју	*8.381,00	2.567,00	4.301,88	2.295,00	3.060,00

4	Смјештај у установу	*207.970,00	*161.569,66	*152.294,59	*137.068,85	*119.827,44
5	Хранитељске породице	*12.300,00	8.030,40	*8.240,94	*10.542,42	8.055,80
6	Једнократна новчана помоћ	15.340,00	20.102,30	20.410,00	11.963,29	8.610,00
7	Лична инвалиднина	*20.000,00	57.315,00	80.570,94	92.406,96	119.537,28
8	Субвенција ради побољшања животног стандарда	19.065,00	18.090,00	18.855,00	18.165,00	16.950,00
9	Субвенција ради помоћи у плаћању трошкова комуналија	8.480,00	9.760,00	12.080,00	11.240,00	10.480,00
10	Стимулисање наталитета	20.650,00	34.450,00	35.050,00	29.950,00	26.750,00
11	Превоз школске дјеце	26.858,00	37.597,40	16.768,00	22.626,00	32.422,00
12	Накнада за породице са четворо и више дјеце	----	----	64.712,00	64.237,50	64.450,00

* у укупан збир се убрајају и дуговања по наведеном праву

Издвајања за права по Закону о социјалној заштити врше се пропорционално, на начин да дио средстава обезбјеђује Република, а дио општина Брод. Овај износ је пропорционалан у износу од по 50% за право на новчану помоћ, право на додатак за помоћ и његу другог лица и право на здравствено осигурање за кориснике који исто остварују путем претходно два наведена права, док је 100% износ на терет Републике за право на личну инвалиднину и право на изједначавање могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју, када настављају школовање након завршене основне школе.

Табела 24: Приказ помоћи и броја корисника путем ЈУ Центра за социјални рад Брод

Ред. број	Назив помоћи	Број корисника 2018.	Број корисника 2019.	Број корисника 2020.	Број корисника 2021.	Број корисника 2022.
1	Новчана помоћ	28	28	26	24	24
2	Туђа њега и помоћ	259	282	293	301	305
3	Подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју	5	4	5	2	2
4	Смјештај у установу	17	15	15	17	17
5	Хранитељске породице	1	1	1	1	1

6	Једнократна новчана помоћ	150	141	154	126	72
7	Лична инвалиднина	32	51	58	63	72
8	Субвенција ради побољшања животног стандарда	28	27	28	28	29
9	Субвенција ради помоћи у плаћању трошкова комуналија	20	24	26	21	23
10	Стимулисање наталитета	96	117	99	91	87
11	Превоз школске дјеце	51	36	30	27	37
12	Накнада за породице са четворо и више дјеце	----	----	66	68	76

Анализирајући стање социјалне заштите у току 2022. године, на подручју општине Брод, може се констатовати да је оно релативно задовољавајуће, с обзиром на то да је током године континуирано реализовано рјешавање основних права из области социјалне заштите, чиме је обухваћена најугроженија категорија становништва за остваривање ових права, као и обезбјеђење новчаних средстава за њихову исплату.

Међутим, цијенећи старосну структуру становништва са позиције да су млади отишли на рад у иностранство и да је остала старија популација без сродника, може се закључити да већина њих очекује подршку од ЈУ Центра за социјални рад Брод. У циљу рјешавања тих потреба, потенцирамо ванинституционално збрињавање лица уз подршку Црвеног крста, чиме би се значајно смањили трошкови услуге смјештаја, и једног дијела права на додатак за помоћ и његу другог лица.

Током 2022. године, поред права из социјалне заштите, одређене категорије становништва оствариле су и права из области старатељства, породично-правне заштите и осталих права која су у надлежности Центра.

Поред законом прописаних права, скупштинским одлукама су донијета проширена права у оквиру којих се корисницима стално, привремено или једнократно исплаћује помоћ. Путем Центра се примјењује 5 (пет) проширених права, и то:

1. Право на субвенцију побољшања животног стандарда,
2. Право на субвенцију ради помоћи у плаћању трошкова комуналија,
3. Стимулисање наталитета,
4. Новчана помоћ за плаћање трошкова превоза ученика средње школе са подручја општине Брод, који живе у породицама сложеног социјалног статуса и
5. Стална мјесечна накнада породицама са четворо и више дјеце на подручју општине Брод.

Рањиве групе

Дјеца са сметњама у развоју

Дјететом и учеником са посебним образовним потребама, у образовном систему се сматра, свако дијете које има тешкоће у учењу, знатно веће од својих вршњака, због чега је том дјетету и ученику потребна посебна подршка коју то дијете добија кроз рад са учитељима, наставницима и стручним радницима који пролазе кроз посебне обуке за рад са дјецом са потешкоћама у развоју.

Путем Центра право на подршку у изједначавању могућности омладине и дјеце са сметњама у развоју, остварило двоје дјеце у виду накнаде за трошкова превоза, јер се иста школују у специјалној установи ЈУ Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју *Будућност*, Дервента.

Према евиденцијама у 2022. години, на подручју општине Брод се налази укупно 28 малољетних лица која су усмјерена Налазом и мишљењем Првостепене стручне комисије за процјену потребе и усмјеравање дјеце и омладине Брод. Редовно се врше контролни прегледи у складу са препорукама Комисије.

Једно лице је било смјештено у хранитељској породици у Бања Луци, за школску 2022./2023. годину, ради школовања специјалној установи ЈУ Центру за образовање и васпитање и рехабилитацију слушања и говора, Бања Лука.

Табела25: Рањиве групе - малољетници

Година	Малољетници											
	Дјеца без родитељског старања			Одгојно занемарена и запуштена дјеца			Дјеца чији је развој ометен породичним проблемима			Дјеца са менталним и физичким сметњама		
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
2018.	5	2	7	4	2	6	4	2	6	4	2	6
2019.	8	1	9	4	2	6	5	2	7	2	5	7
2020.	8	3	11	6	3	9	6	3	9	3	1	4
2021.	8	2	10	6	3	9	6	3	9	5	1	6
2022.	8	1	9	7	3	10	7	3	10	2	1	3

Роми

На подручју општине Брод се налази неколико породица ромске популације. Појединци пролазе кроз евиденције Центра, као корисници права на субвенције према скупштинским одлукама и повремено као корисници права на једнократну новчану помоћ.

Што се тиче тражених података за пензионере, младе и жене, морамо нагласити да не посједујемо информације о истима у смислу постојања удружења на подручју општине Брод и броја корисника или чланова, нити податке о примањима, трошковима и слично.

Пензионери

Табела 26: Подаци о броју пензионера општине Брод 2020.-2022. година

Број пензионера на дан 31.12.	2020. година	2021. година	2022. година
Инвалидске	297	291	292
Старосне	1.362	1.408	1.451
Породичне	724	719	705
УКУПНО	2.383	2.418	2.448

Борачко-инвалидска заштита

Права ратних војних инвалида и цивилних жртава рата обухваћени су Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и Законом о заштити цивилних жртава рата донесеним у периоду од 2010. до 2012. године, те осталим подзаконским актима којима се уређује област права за наведене категорије. Бројчано

су исказана остварена права и износ новчаних надокнада/инвалиднина, која су редовно ажурирана у Бази података информационог система, путем које се уносе и евидентирају сва остварена права и врши исплата инвалиднина и осталих примања, а која је дио интегралне Базе података Министарства рада и борачко-инвалидске заштите РС.

Права ових категорија су већим дјелом остварена у наведеном периоду када су донесени законски акти, међутим број права се мјењао због вршења ревизија од стране Министарства, али и подношења захтјева за поновну оцјену инвалидности. Број права се није битно мјењао с обзиром на чињеницу да се при подношењу захтјева прилажу увјерења о рањавању, као и медицинска документација из периода рата, али и налаз и мишљење комисије у случају подношења захтјева за поновну оцјену инвалидности.

Евидентан је благи пораст износа инвалиднина, с обзиром на то да Влада Републике Српске на почетку године доноси нову Одлуку о основици за обрачун примања корисника борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата. У току је више Јавних позива Министарства, путем којих ратни војни инвалиди могу остварити своја права у складу са категоријом инвалидности, а из области: стамбеног збрињавања, бањске рехабилитације, једнократне новчане помоћи за лијечење. Јавни позиви, по којима корисници борачко-инвалидске заштите могу остварити права, поред права на инвалиднину, се углавном односе на ратне војне инвалиде од 1 до 4 категорије и породице погинулих бораца.

База података не садржи релевантне социјалне податке, као што су: радна способност, запосленост, висина примања (плата, пензија, помоћи), стамбена ситуација, породична структура, али с обзиром на висину износа инвалиднина за ратне војне инвалиде од 4 до 10 категорије као и висину износа цивилних инвалиднина, потребно је заједничким дјеловањем више институција унаприједити њихов положај, у односу на њихов социјални статус и објективне социјалне параметре. Односно, потребно је направити социјалне карте које би биле дио Базе података уз редовно ажурирање, на основу чега би се могла сагледати стварна социјална ситуација свих категорија обухваћених прописима из области борачко-инвалидске заштите.

Неопходна је модернизација и електронизација свих видова сарадње са другим институцијама, кроз ВПН повезивање, дигитализацију потписа и модернизацију опреме. Министарство рада и борачко-инвалидске заштите је великим дјелом модернизовало своју сарадњу са Борачко-инвалидском заштитом општине Брод, кроз Базу података и дигитализацију потписа, а у наредном периоду оствариће се и ВПН повезивање. Међутим због локалног дјеловања неопходно је исту сарадњу успоставити и са осталим институцијама које дјелују на локалном нивоу, а са којима борачко-инвалидска заштита општине Брод сарађује, а све ради унапређења поступака за остваривање права из области борачко-инвалидске заштите.

Табела 27: Војни инвалиди

Категорија	Ниво инвалидитета	Број инвалида														
		2018.			2019.			2020.			2021.			2022.		
		М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
I	100 % - потребна помоћ са стране	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3
II	100 %- без помоћи и са стране	15	0	15	15	0	15	16	0	16	18	0	18	18	0	18
III	90%	12	0	12	12	0	12	12	0	12	12	0	12	12	0	12

IV	80%	25	0	25	26	0	26	27	0	27	26	0	26	26	0	26
V	70%	27	2	29	27	2	29	25	2	27	25	2	27	25	2	27
VI	60%	30	2	32	30	2	32	30	2	32	30	2	32	30	2	32
VII	50%	43	0	43	42	0	42	43	0	43	43	0	43	43	0	43
VIII	40%	73	0	73	73	0	73	72	0	72	73	0	73	73	0	73
IX	30%	78	3	81	79	3	82	79	3	82	81	3	84	82	3	85
X	20%	73	0	73	74	0	74	74	0	74	74	0	74	75	0	75
УКУ ПНО		306	7	313	307	7	314	307	7	314	311	7	318	312	7	319

Цивилно друштво

На подручју општине Брод регистровано је 89 организација цивилног друштва, која се воде код надлежног суда . Општина Брод као одговорна локална заједница, је у протеклим годинама подржавала и препознала рад НВО сектора, кроз финансијску и материјалну помоћ, а такође, поред поменуте помоћи, настављено је са продужавањем Уговора о додјели канцеларија за рад удружења.¹⁹

Удружења грађана на локалном нивоу су значајан вид организовања грађана у остваривању њихових права и интереса. Тридесет три невладине организације уписане су у Регистар невладиних организација, који је формиран у Одељењу за привреду и друштвене делатности општине Брод. У Регистру невладиних организација су уписана удружења која се баве различитим дјелатностима, а на основу области њихове дјелатности можемо их разврстати на:

- удружења грађана која се баве заштитом имовинских и људских права, као и правима избјеглих и расељених лица и развојем пријатељских односа међу народима (Удружење грађана за заштиту имовине и људских права и слобода *Брод*, Удружење избеглих, расељених и других лица Републике Српске *Останак*, Савез за повратак избеглих и расељених лица босанске Посавине, Удружење за обнову и ревитализацију села Полој, Друштво српскогрчког пријатељства, Брод),

- удружења грађана која се баве унапређењем цивилног друштва и родној равноправности (Удружење грађана *Демократија*, Удружење жена *Ђурђевак*, Лијешће – Брод, Удружење жена *Винска*, Винска-Брод),

- удружења грађана која се баве проблематиком борачке популације и жртава рата и очувањем тековина протеклих ратова (Општинска борачка организација, Брод, Савез удружења бораца народно ослободилачког рата СУБНОР, Удружење цивилних жртава рата и жртва фашистичког терора Републике Српске, Уједињени равногорски покрет отаџбине српске, Брод, Удружење за тражење заробљених и погинулих бораца и несталих цивила, Брод),

- удружења која се баве питањима социјално угроженог становништва, посебних скупина и лица са посебним потребама (Општинска организација Црвеног крста, Удружење пензионера општине Брод, Општинска организација слијепих и слабовидних Брод, Удружење родитеља, деце и омладине са посебним потребама и лица са инвалидитетом *Корак наде*, Брод),

- омладинске организације (*Светосавска омладинска заједница*)

- културно умјетничка друштва (КУД *Лијешће*, КУД *Ђушко Трифуновић*, КУД *Бродски бисери*, КУД *Колибе* и КУД *Тамбурица*),

- спортска удружења (Ловачко друштво *Вучјак*, Српско спортско удружење *Пријатељи*; Србије и Планинарско удружење *Вучјак*),

Поред удружења чији је рад од посебног значаја за становнике општине Брод који су раније поменути, потребно је напоменути посебан допринос развоју цивилног друштва радом и активностима следећих невладиних организација:

¹⁹ Информација о стању у области НВО на подручју општине Брод, октобар 2023. године

- Удружења грађана *Ђурђевак* и *Винска* која константно раде на промоцији традиционалних вриједности, села, просвјетљење жена на селу, родна равноправност, обичаја, националних и традиционалних јела, костима и свега што карактерише историју и традицију општине Брод,
- Удружење родитеља дјете и младих са посебним потребама *Корак наде*, које је формирао стручни волонтерски тим за рад са родитељима и дјецом са посебним потребама.
- Удружења грађана

Удружења се финансирају из буџета, донацијама, чланарином и оствареним приходима од обављања дјелатности којима се стиче добит (само ако стицање добити није основни статутарни циљ удружења).

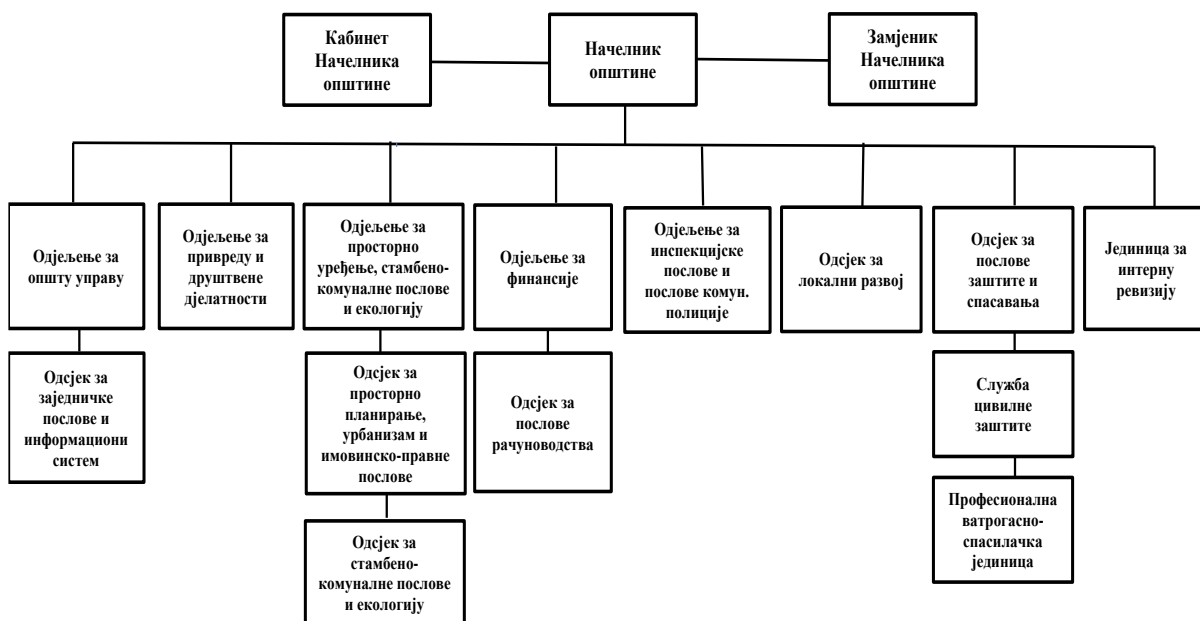
Невладине организације се упућују да кандидују пројекте за средства на републичком нивоу, као и за средства која нуде стране владе, међународне организације и фондације. Међутим, само мањи број невладиних организација се финансира и на овај начин. Углавном се ослањају на средства из буџета Општине Брод, а у одређеној мјери и на средства од чланарина и донација. Веома битно је нагласити да је на 19-ој редовној сједници Скупштине општине Брод усвојена Одлука о финансирању програма и пројеката удружења грађана – НВО организација, на основу које ће се вршити финансирање НВО у наредном периоду.²⁰

Општинска управа

Општина Брод остварује своје надлежности у складу са Уставом, законом и статутом. Самосталне надлежности, између осталих, обухватају: организовање рада и управљање општином, усвајање стратегије развоја, усвајање стратешких и спроведбених докумената просторног уређења за подручје општине, организовање послова локалног економског развоја, управљање и располагање имовином, оснивање и уређење општинске управе и др.

Органи општине су Скупштина општине (СО) и начелник општине. Начелник општине је организовао општинску управу која по структури има пет одјељења, шест одсјека (два самостална и четири у оквиру одјељења), јединицу за интерну ревизију и кабинет начелника. Такође, у оквиру општинске управе налази се Територијална ватрогасно-спасилачка јединица општине.

Слика 4: Организациона шема општинске управе
ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ БРОД

²⁰ Информација о стању у области НВО на подручју општине Брод („Службени гласник општине Брод“, број:10/23)

Запослени према степену стручне спреме	Укупно	Жене
Доктор наука	1	1
Магистар	10	7
Висока стручна спрема	45	18
Виша стручна спрема	4	1
Средња стручна спрема	27	17
ВКВ	3	-
КВ	14	-
УКУПНО	104	44

Табела 28: Запосленици у ОУ општине Брод на дан 10.11.2023.године

Запослени према старости	Укупно	Жене
од 19 – 24 године	2	1
од 25 – 29 године	3	3
од 30 – 34 године	6	2
од 35 – 39 године	10	3
од 40 – 44 године	15	7
од 45 – 49 године	17	9
од 50 – 54 године	16	7
од 55 – 59 године	12	6
од 60 – 64 године	17	6
УКУПНО	104	44

Табела 29: Запосленици у ОУ општине Брод на дан 10.11.2023.године

У општинској управи запослено је 104 лица, од чега је 44 жена и 60 мушкарца. Од укупног број запослених са ВСС има 60; ССС има 27; ВКВ има 3; КВ има 14. Према старосниј структури до 30 година живота има 5 запослених, од 30 до 55 година живота има 64 запослених, а преко 55 година има 29 запослених. Структура према радном стажу: до 10 година стажа има 30 запослених, од 10 до 35 година има 52 запослена, а преко 35 година стажа има 15 запослених. Општинска управа извршава и спроводи прописе СО и начелника општине, припрема нацрте одлука и других аката које доноси СО и начелник, извршава и спроводи законе и друге прописе и обезбјеђује вршење послова чије је извршење повјерено јединицама локалне самоуправе и врши стручне и друге послове које јој повјери СО и начелник општине. Запослени у општинској управи користе рачунаре који су увезани у интегрисани информациони систем са одговарајућим софтвером. Међутим, исти су застарјели и рад на њима није поуздан. У наредној табели дат је преглед рачунарске опреме, број предмета (ријешених и нерјешених).

Табела 30: Општинске административне услуге

Година	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број рачунара	103	103	102	102	102
Број предмета	9.532	9.604	13.652	10.314	9.782
Процент (%) ријешених предмета	76,45	38,55	83,36	78,66	65,91
Процент (%) пренесених предмета	23,54	61,44	16,33	21,7	34,08

Графикон бр. 3: Општинске административне услуге

Сигурност грађана

Осигурање личне и имовине свих грађана општине Брод је у надлежности Полицијске станице, Брод, која организационо припада Полицијској управи Добој. Полицијска станица Брод, оперативно покрива цјелокупно општинско подручје.

Када је ријеч о криминалитету и јавном реду и миру на подручју општине Брод, може се рећи да је на задовољавајућем нивоу.

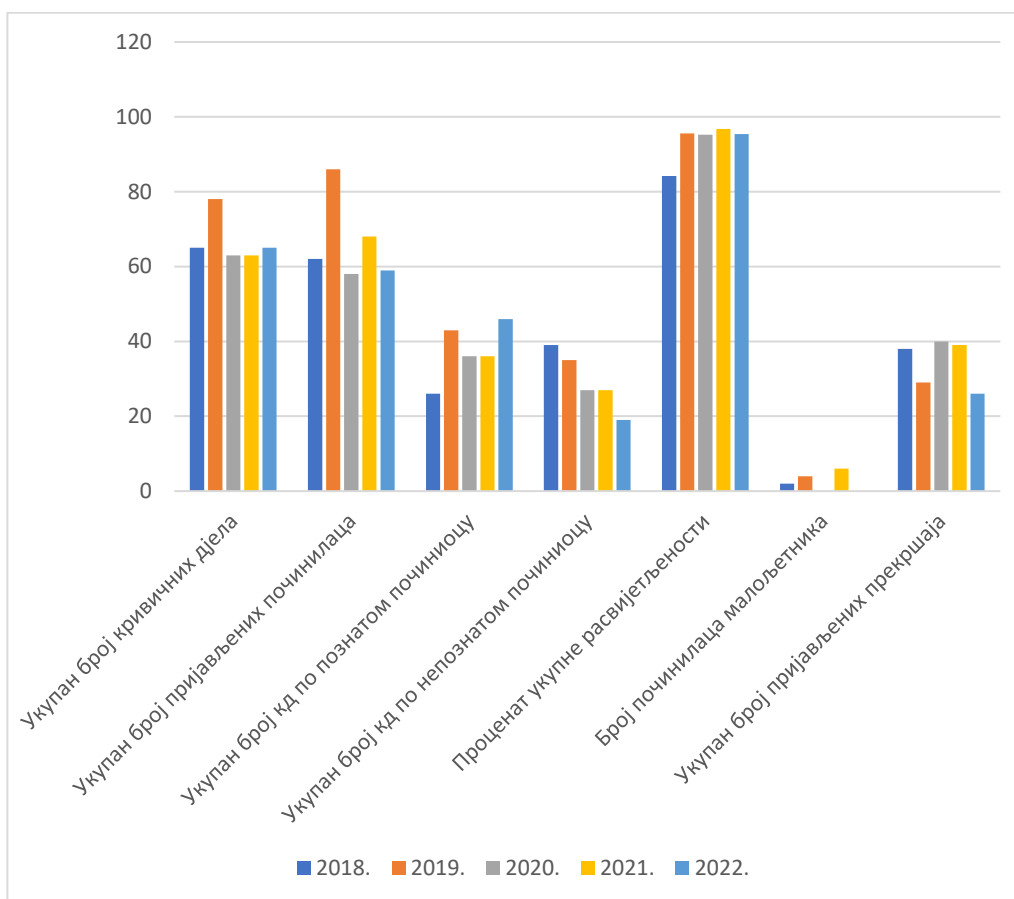
Укупан број кривичних дјела у периоду 2018.-2022. године остао је исти 65 у 2018. години и 65 у 2022. години, док је број пријављених починилаца смањен са 62 у 2018. години на 59 у 2022. години или за 3,3%. Број кривичних дјела по непознатом починиоцу је смањен са 39 у 2018. години на 19 у 2022. години или за 51,3%. Број малољетних деликвената је осцилирао у току анализираних периода, од 12 укупно пријављених 2 су у 2018. години, 4 у 2019. години и 6 у 2021. години, док у току 2020. и 2022. године није било пријављених малољетних деликвената.

Табела бр.31: Криминалитет и јавни ред и мир

	Укупан број кривичних дјела	Укупан број пријављених починилаца	Укупан број кд по познатом починиоцу	Укупан број кд по непознатом починиоцу	Процент укупне расвијетљености	Број починилаца малољетника	Укупан број пријављених прекршаја
2018.	65	62	26	39	84,2	2	38
2019.	78	86	43	35	95,6	4	29
2020.	63	58	36	27	95,2	0	40
2021.	63	68	36	27	96,8	6	39
2022.	65	59	46	19	95,4	0	26

Извор, Полицијска станица Брод²¹

²¹ Извор, Полицијска станица Брод

Графикон бр.4: Криминалитет и јавни ред и мир

Табела бр. 32 :Структура криминалитета

	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.	
	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Крвни деликти							1			
Организовани и привредни криминалитет	2		0		3		3		5	
Имовинска кривична дјела	24		28		25		27		25	
Кривична дјела из области злоупотребе опојних дрога	3		3		0		1		2	
Кривичнадјела трговине људима										
Остала кривична дјела	40		47		35		30		33	
Малољетничка деликвенција	2		4		0		6		0	

Извор, Полицијска станица Брод²²

²² Извор, Полицијска станица Брод

Графикон бр.5: Структура криминалитета

Структура кривичних дјела и расвијетљених истих за временски период од 2018. године до 2022. године на подручју које оперативнo покрива ПС Брод је **задовољавајућа**.

Цивилна заштита и Територијална ватрогасна јединица

Послови заштите и спасавања на подручју општине Брод, организовани су у оквиру Одсјека за послове заштите и спасавања. Одсјек обавља задатке из своје надлежности у складу са одредбама Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама (*Службени гласник Републике Српске* број: 121/12, 46/17 и 111/21), Закона о заштити од пожара (*Службени гласник Републике Српске* број: 94/19) и подзаконским актима донесеним на основу горе наведених Закона. Одсјек за послове заштите и спасавања опремљен је са одговарајућом информатичком и биротехничком опремом, као и материјално-техничким средствима намијењених заштити и спасавању (пумпа-црпна за воду са погонским *diesel* мотором, пупма-црпна за воду са погонским бензинским мотором, 2 електричне преносне црпне пумпе за воду мањег капацитета, 2 агрегата за производњу електричне енергије са погонским *diesel* мотором снаге 40 и 48 Kw, 2 сирене за узбуђивање, напртњаче за воду и др.).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе општине Брод, у Одсјеку је утврђено 13 радних мјеста са укупно 31 извршиоцем. Унутар Одсјека, формиране су двије организационе јединице, и то: Служба цивилне заштите и Професионална ватрогасно-спасилачка јединица.

У **служби Цивилне заштите** систематизована су 3 радна мјеста са укупно 5 извршилаца, и то: Самостални стручни сарадник за планирање и обуку јединица Цивилне заштите (1 извршилац / упражњено радно мјесто), Стручни сарадник -координатор за противминске активности, логистику и МТС-а цивилне заштите (1 извршилац), Стручни сарадник за опште и техничке послове, мобилизацију и поуну Јединица цивилне заштите (3 извршиоца).

У складу са Процјеном угрожености подручја општине Брод и идентификованим ризицима који могу угрозити ову локалну заједницу, служба Цивилне заштите устројава су и ажурира планске и оперативне документе из следећих области:

- Заштита и спасавање од поплава,

- Заштита и спасавање од пожара,
- Деминирање, заштита од мина и неексплодираних убојитих средстава (НУС-а),
- Осматрање, обавјештавање, превентивно дјеловање, узбуњивање и систем комуникације.

У оквиру својих надлежности, служба Цивилне заштите је учествовала у интервенцијама због природних непогода и других ванредних ситуација.

Најчешћа природна непогода која погађа општину јесу поплаве. Ријеке Сава и Укрена, те бујични потоци са обронака Вучијака, наносе огромне штете инфраструктурним и стамбеним објектима, као и на усјевима на пољопривредним парцелама уз водотокове на подручју општине. На основу ранијих искустава, ризику од поплава на подручју општине, изложено је приближно 40 домаћинстава.

Кључну улогу у заштити, не само пољопривредног земљишта и усјева, већ и заштити комплетне инфраструктуре општине Брод, чини мрежа канала за заштиту од поплава. Хидротехнички (водозащитни) објекти су објекти и системи који служе за заштиту од штетног дјеловања вода, у које спадају: насипи, водоутврде, уређена коритаводотоци, одводни канали, ободни (латерални) канали за заштиту од вањских вода, уставе, ретензије, пумпне станице за одбрану од поплава и други припадајући објекти. Подручје општине Брод је од високих и плавних вода ријеке Саве и Украине заштићено водозащитним објектом – одбрамбеним насипом који је изграђен дуж ријечних водотока, чиме је дефинисана одбрамбена линија на потезу Ново Село – Клакар Доњи, те створено условно брањено подручје Полој, које служи као ретензија. Ово подручје (Полој) брањено је само од великих љетних вода, те је у циљу заштите изграђен љетни защитни насип. Ретензије Полој и Лушчани су акумулације дуж ових водотока у које се вода намјенски пушта да би се спријечило рушење насипа због прелијевања и да би се на низводном подручју смањио врх поплавног таласа.

Велике количине воде које се слијевају са обронака планине Вучијак, прихватају се са величине слива 52,05 km² и одводе ободним каналом Сава - Укрена до ријеке Саве. Заштита од ових великих брдских вода повећана је и изградњом средњег ободног канала, који воде са свог слива гравитационо одводи у ријеку Саву. Овим је сливна површина ободног канала повећана са 52,05 km² на 63.05 km².

Изградњом шаранског рибњака на локацији Сијековац, који у систему заштите од великих вода, служи и за прихват одређене количине воде, изграђен је и доводни канал који има карактер транзитног доводног канала. Регулисање потребних дотока воде из ријеке Украине у доводни канал врши се уставом (водозахватом) на ријечи Украини. Водозащитни објекти за заштиту од унутрашњих вода на територији општине Брод припадају хидромелиорационом систему *Ивањско поље* који се налази на подручју Средње Посавине, граничи се са сјевера ријеком Савом, са запада ријеком Укрином, а са југа и истока обронцима планине Вучијак. Прихватање површинских вода и процједних вода ријеке Саве унутар подручја оивиченог одбрамбеном линијом (водоодбрамбеним насипом) и ободним каналом врши се унутрашњом примарном каналском мрежом (канал I, II, III и IV) и секундарном каналском мрежом до сабирног канала, те путем црпних станица Ивањско Поље 1 и Ивањско поље 2 у ријеку Саву.

Власништво и управљање над водозащитним објектима као и одржавање истих прописани су Законом о водама РС (*Службени гласник Републике Српке*, бр.50/06, 92/09 и 121/12), којим је дефинисано да ЈУ ВОДЕ СРПСКЕ Бјељина и Општина Брод, у оквирима својих надлежности, управљају водним добром, као добром од општег интереса и штите га од оштећења, уништења или несавјесног и незаконитог кориштења у складу са овим и посебним законима.

На подручју општине Брод постоје слиједећи водозащитни објекти:

1. Савски одбрамбени насип у дужини од 26.409 m,
2. Ободни канал Сава-Укрена у дужини од 18.538 m,
3. Средњи ободни канал у дужини од 4.320 m,
4. Сабирни канал у дужини од 830 m,
5. Црпне станице, Ивањско поље 1 и Ивањско поље 2,
6. Шест устава:
  - 2 на Савском насипу (Моцељ и Љубигошта),
  - 1 Зечијем насипу (љетни насип) устава Полој,
  - 1 у небрањеном подручју Бакаре устава Бакаре,
  - 2 на Ободном каналу Сава - Укрена (Збориште и Лужани)
7. Љетни насип Полој у дужини од 9.300 m,
8. Ретензије у систему одбране од поплава (Лушчани и Полој),
9. Рибњак у систему одбране од поплава са доводним каналом, површине 760 ha,

10. Примарна каналска мрежа (канал I, II, III и IV) дужине 32.400 m,

11. Секундарна каналска мрежа дужине од 118.600 m,

Водозащитни објекти од редног броја 1 до 9 налазе се под ингеренцијом ЈУ ВОДЕ СРПСКЕ Бјељина док се објекти под редним бројем 10 и 11 налазе под ингеренцијом Општине Брод. Водозащитни објекти су димензионисани на тзв. 100 - годишњу велику воду. Свједоци смо климатских промјена и повећања метеоролошких екстрема у шта спадају и екстремно високи водостаји. Стога је одржавање ових објеката, као и праћење и евидентирање слабих мјеста на систему одбране и њихова санација од суштинске важности за заштиту читавог подручја од поплава и несметан урбани развој Брода.

Систем хидротехничких радова је веома сложен, а састоји се од објеката за заштиту од вањских вода, објеката за заштиту од брдских вода, те унутрашње каналске мреже са објектом црпне станице смјештене непосредно уз Савски насип. Општина Брод је у складу са финансијским средствима вршила одржавање водозащитних објеката који су под њеном ингеренцијом тако да је током поплавне 2014. и 2015. године вршен радови у вриједности 173.823,59 КМ на: чишћењу каналске мреже, уцјевљење канала, зачепљење-бетонирање старе канализационе мреже која је директно повезана са ријеком Савом ископу нове каналске мреже.

Контаминираност земљишта минама постављеним у току ратних дејстава у периоду 1992. до 1995. године, идентификована је завршетком рата, односно у периоду од 1998. године па до краја 2000. године, када је, тадашњи Центар за истраживање и уклањање мина у БиХ, (основан 1998. године), а данашњи Минско акциони центар БиХ (МАЦ БиХ), са својом Регионалном канцеларијом, надлежном за Републику Српску у Бањалуци, **истражио и дефинисао приближно 11.477 000 m² сумњивих и минско ризичних површина на подручју општине Брод.** Што је тада чинило приближно половину територије цијеле општине.

Највећи број сумњивих и ризичних површина дефинисан је у подручју насељених мјеста; Брусница Мала, Брусница Велика, Клакар Доњи и Клакар Горњи – појас поред корита ријеке Саве, те у Лијешћу – подручје Доњани и Бакаре - подручје уз корито ријеке Саве, као и подручје тзв. старог Полоја - сасвим поред главног водоодбрамбеног насипа, односно и регионалног магистралног путног правца М11.1 Брод-Оцак, те цијело подручје уз стари водозащитни насип у Полоју, непосредно уз корито ријеке Саве. Полојско подручје тзв. Чаврндија и Агинац, па и дио некадашњег полојског Утваја уз локални пут, су такође биле мински загађене у нешто мањем обиму. Затим, цијело подручје уз главни водоодбрамбени насип од црпних станица *Ивањско поље* у подручју Бродског Поља II зв. Струга, до данашњих Градских базена. Подручје тзв. Вијуш до кајак клуба уз Омладински водоодбрамбени насип. Од поменутог Кајак клуба мински ризична површина се протезала уз корито ријеке Саве уз градско подручје Брода, па све до границе са општином Дервента, односно границом мјесне заједнице Кораће у општини Брод, а Дубочац у општини Дервента. Затим уз Магистрални пут М11 Брод-Сарајево, од Сијековца, дуж подручја зв. Лушчани па све до границе са Кораћем је ризично у цијелости, а уз поменути путни правац, што уједно такође чини и водоодбрамбени насип од ријеке Саве.

Дио мјесног подручја мјесне заједнице Збориште, посебно дуж Ободног канала *Сава-Укрин* од моста на истом на граници са Лужанима, као и подручје које граничи са мјесним подручјима Лужани, Грк, Унка и Колибе Горње, поред поменуте уз скоро цијелу Примарну каналску-водозащитну мрежу, је такође било предмет фортификацијског обезбјеђења током ратних дејстава, односно превентивног минирања широким локацијама у том подручју или мјестимично све до ушћа ободног канала у ријеку Саву у Клакару Горњем на Камену према истоку, па до Шаранског рибњака и подручја Новог Села сјеверно од овог заштитног и доводног канала за Рибњак.

Када се ради о сумњи или ризику од мина у тзв. унутрашњем подручју, независно од насипа, магистралних путних праваца и корита р. Саве или главне примарне каналске мреже, сумње или ризик од мина су дефинисани у подручјима између насељених мјеста, која мјесна подручја су била у линији ратних сукоба: Унка-Колибе Горње, подручја зв. Ражљеви и Засавица-Ивањско поље, Лијешће-Колибе Горње и Колибе Горње, дуж Канала III, односно и Колибарског пута до тзв. *Бијеле ђуприје* и Сабирног канала према водоцрпној станици на Струги.

Деминирање горе наведених мински контаминираних површина, које је вршено у протеклом периоду, финансирано је највећим дијелом од стране међународних хуманитарних организација и влада појединих држава, а вршено је од стране Републичке Управе цивилне заштите

Републике Српске (РУЦЗ РС), Оружаних снага БиХ (ОС БиХ), домаћих хуманитарних деминерских организација, односно организацијама за деминирање у тзв. невладином сектору. Никако не треба занемарити значајну сарадњу и улогу БХМАЦ-а, регионалне Канцеларије у Бањалуци, како у смислу истраживања (извиђања) подручја, према нашим сазнањима и пријавама, тако и праћења, надзора и инспекције над извођењем противминских активности, до фазе примопредаје између извођача и представника локалне заједнице.

Закључно са крајем октобра 2023. године, у општини Брод преостало деминирати још 1.712.358 m². Наведена површина односи се на два већа подручја, уврштена у минске пројекте под називима:

- МСП пројекат – *Мочила Горња-Лушчани*, у укупној површини од 1.273.672 m², подручје које укључује један дио мјесног подручја зв. Лушчани, између корита ријеке Саве и Магисталног пута М11 Брод-Сарајево (дио овог подручја је ранијих година већ деминиран). У овај МСП укључен је и један мањи задатак, у подручју зв. Блато, у површини од приближно 5.000 m².

- МСП – пројекат – *Клакари*, у укупној површини од 439.000 m², пројекат који укључује мању незавршену површину мински ризичне површине у Клакару Доњем, односно дио подручја уз р. Саву. Дио површине овог пројекта за деминирање, односи се на површине у подручју Вучијака, на око 2 -3 km источно од врха Глог према Доброј Води.

У **Професионалној ватрогасно - спасилачкој јединици**, Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста, утврђено је 9 радних мјеста са укупно 25 извршилаца, и то:

Старјешина ПВСЈ (1 извршилац), Командир вода (1 извршилац), Замјеник командира вода (1 извршилац), Командир одјелења (4 извршиоца), Руководилац акције гашења пожара I звања (2 извршиоца / 3 упражњено рад.мјесто), Руководилац акције гашења пожара II звања (1 извршилац), Ватрогасац-спасилац (3 извршиоца / 3 упражњена рад.мјеста), Ватрогасац-спасилац приправник (1 извршилац), Диспечер (5 извршиоца), што укупно износи 19 запослених радника са 6 упражњених радних мјеста од предвиђеног броја према важећем Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе општине Брод.

Из наведеног Правилника и броја намјештеника се види да Професионална ватрогасно-спасилачка јединица располаже са 3 намјештеника са положеним стручним испитом за ватрогасца-спасиоца и 10 намјештеника са положеним стручним испитом за руководиоца акције гашења пожара, уз напомену да је 13 намјештеника прошло обуку и сертификовано за спасавање на брзим водама и управљање чамцима на брзим водама у оквиру обуке коју реализује РУЦЗ РС-е.

Сви намјештеници у саставу ПВСЈ-е посједују личну заштитну опрему и радне униформе сходно Правилнику о униформи и функционалним ознакама ватрогасаца-спасилаца у професионалним ватрогасно-спасилачким јединицама.

Професионална ватрогасно-спасилачка јединица располаже са следећим ватрогасним возилима и опремом:

- Навално ватрогасно возило **УРАЛ**, произведено 2021. године, капацитета спремника воде од 5000 литара, капацитета спремника за пјенило од 300 литара, развалним алатом, електро агрегатом снаге 4,5 киловата, као и свом пратећом опремом (два брзонавална витла, кровни монитор, цијеви, млазнице, напртњаче, ППА, изолациони апарати, љестве, витло),
- Навално ватрогасно возило **ИВЕКО**, произведено 2016. године, капацитета спремника воде од 3000 литара, капацитета спремника за пјенило од 150 литара, као и свом пратећом опремом (два брзонавална витла, кровни монитор, цијеви, млазнице, напртњаче, ППА, изолациони апарати, љестве, витло за самоизвлачење),
- Навално ватрогасно возило **ЛЕЈЛАНД**, произведено 1990.године, капацитета спремника воде од 1500 литара, као и свом пратећом опремом (два брзонавална витла, цијеви, млазнице, напртњаче, ППА, изолациони апарати, љестве),
- Техничко ватрогасно возило **МАХИНДРА**, произведено 2015. године, капацитета резервоара за воду од 300 литара, капацитета резервоара за пјенило од 25 литара, развални алат, као и свом пратећом опремом (брзонавално витло дужине цријева од 60 метара, љестве, моторна пила, развални алат, напртњаче, љестве, витло за самоизвлачење),
- Командно теренско возило **ЛАДА** 4x4, произведено 2022. године,

- Теренско возило *ЛАДА* 4x4, произведено 2008. године,
- Ауто приколица носивости 900 Kg, произведена 2020. године,
- **ЧАМЦИ** за спашавање на води и под водом, пет комплета, од којих су 2 гумена и 3 алуминијска, и гдје сваки од чамаца посједује лични подвоз приколицу и моторну пенту снаге 10 КС.

ПВСЈ-а посједује адекватан складишни простор за одлагање апарата за гашење пожара, ватрогасних цријева и остале опреме.

Професионална ватрогасно-спасилачка јединица је у 2022. години имала 147 интервенција, од којих се 75 односило на гашењу шумских пожара и ниског растиња, 33 асистенције, 2 лажне дојаве, 2 саобраћајна удеса, 1 пожар на саобраћајном средству, 13 пожари контејнера, 9 пожари димњака, 1 пожари на инсталацијама, 3 пожари на помоћним објектима, 1 пожар на индустријским пословним објектима и 7 пожари на стамбеним објектима.

Питање паса луталица на територији општине Брод

Проблем по питању паса луталица изражен је дужи временски период како у градском подручју тако и у центрима мјесних заједница. Најчешће се скупљају у већем броју у околини школа и мјеста гдје имају доступан извор хране. Буџетом општине за потребе збрињавања напуштених паса планирана су средства у износу од 5.000,00 КМ. Збрињавање напуштених паса врши се преко регистрованог прихватиштва *Јава* Прњавор. У протеклом периоду (2018.-2022.) прихватиштво *Јава* је са територије Општине збринуло 69 напуштених паса, на основу склопљеног уговора са Општином.

2.1.6. Стање јавне инфраструктуре и јавних услуга

Инфраструктура града или општине је полазна тачка развоја било које сфере људског друштва. Инфраструктура у великој мјери зависи од тога да ли је та област повољна за инвестиције, да ли пружа могућност образовања, спорта, које су могућности за даљи развој и колико новца је потребно уложити да би се постигао даљи напредак.

Просторни план општине је један од најважнијих докумената, тако да је то приоритет општине Брод, а израда просторног плана планирана је 2017.-2037. године.²³ Израдом Просторног плана општине Брод биће дефинисан просторно уређење појединачних инфраструктурних објеката.

Имовина општине

Табела 33: Структура имовине у власништву општине

Врста имовине	Тренутачно стање		Остварени приходи у КМ				
	Величина у m ²	Процијењена вриједност у КМ	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Земљиште		49.840.235	132.609	80.474	25.961	266.076	15.975
Станови		831.957					
Пословни простори		12.561.042	80.339	41.619	249154	102.391	79.728
Остало		20.204.360					
УКУПНО	0	83.437.594	212.948	122.093	275.115	368.467	95.703

Стање саобраћајне инфраструктуре

Општина Брод се налази на магистралном путу Сарајево - Зеница - Добој - Дервента - Славонски Брод посматрајући правац север-југ. Правац исток-запад је такође повезан, преко Бања Луке - Брод - Бијељина и даље на истоку.

Табела 34: Цестовна мрежа у надлежности општине

Година	Укупно (km)	Савремени путеви				Макадам	Земљани
		свега	асфалт	бетон	коцка		
2018.	222	83	83	-	-	139	-
2019.	221	79	79	-	-	142	-
2020.	212	88	88	-	-	124	-
2021.	221	94	94	-	-	127	-
2022.	222	100	100	-	-	122	-

Извор: Републички завод за статистику, Преглед по општинама/Градовима²⁴

²³ Одлука о усвајању Просторног плана општине Брод за период 2017.-2037. године, број 01-022-27/19 од 28.02.2019. године

²⁴ Извор: Републички завод за статистику, Преглед по општинама/Градовима

Техничка инфраструктура

Расвјета

Улична расвјета као веома важан дио комуналне инфраструктуре грађена је и стављена у експлоатацију у различитим околностима, дужи временски период. Наведена инфраструктура заступљена је на подручју свих мјесних заједница.

Табела 35: Јавна расвјета

	2018	2019	2020	2021	2022
% Покривеност становништва општине јавном расвјетом, процјена	80	80	80	80	80
Износ финансијских средстава из општинског буџета који је уложен у изградњу и одржавање јавне расвјете	25.000	25.000	20.000	20.000	25.000
Износ финансијских средстава из општинског буџета који је уложен за функционисање јавне расвјете	210.000	210.000	220.000	235.000	250.000

Графикон бр. 6: Јавна расвјета

Електроурежа

Снабдијевање електричном енергијом општине Брод врши се из ЗП *Електро Добој* а.д. Добој ПЈ Брод, послује као зависно предузеће у систему Електропривреде Републике Српске. Једно је од пет електродистрибутивних предузећа у Републици Српској и једно од 11 зависних предузећа у

Мјешовитом холдингу Електропривреда Републике Српске, Матично предузеће, а.д. Требиње.²⁵ Нису доставили тражене податке.

Топлификација

ЈКП *Комвод*, Брод је привредно друштво организовано као затворено једночлано акционарско друштво, са једним акционаром-Општином Брод и послује као јавно предузеће у складу са Законом о јавним предузећима Републике Српске. Предузеће је добило у надлежност низ дјелатности, тако да данас обавља врло значајне комуналне дјелатности од којих је 1.14. Одржавање и дистрибуција топлотне енергије-топлотне станице Градско гријање.²⁶

Након обуставе и испоруке топлотне енергије од стране испоручиоца *ДТ Енергија* д.о.о. Брод, ЈКП *Комвод* а.д. Брод Наредбом Начелника општине од 11.1.2020. године *Службени гласник општине Брод*, број: 1/20), преузима топлотне подстицаје које су у власништву општине Брод, а које је користила *ДТ Енергија* д.о.о. Брод, и да настави са производњом и испоруком топлотне енергије крајњим потрошачима. У току 2022. године ЈКП *Комвод* а.д. обавља послове производње и дистрибуције топлотне енергије за физичка и правна лица према плану грејне сезоне. На истим пословима ангажовани су радници из предузећа као и радници по уговору о дјелу. Укупан број корисника за које се испоручује топлотна енергија је 244, а квадратних метара је 19.154,21m²

Телекомуникације, ртв сигнал

Телекомуникациона мрежа се састоји од фиксне и мобилне телефоније. Сигнал мобилне телефоније покрива подручје цијеле општине, а фиксна телефонија покрива читаву урбану област и гушће насељене руралне области. Приватизација домаћег Телекома је резултирала модернизацијом услуга, тако да је доступност интернета и ТВ-а. сигнал омогућен сваком кориснику који има телефонски порт. Поред телекома, у општини постоји неколико мрежа за пружање телекомуникационих, интернет и кабловских телевизијских услуга

Комунална инфраструктура

Водоснабдијевање и санитација

Табела 36: Отпадне воде-канализациона мрежа²⁷

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број километара канализацијске мреже на подручју општине	40,73	40,73	40,73	40,73	41,73
Ниво инвестиција у изградњу канализационе инфраструктуре	15.143		29.348,94		25.556
Ниво инвестиција у реконструкцију канализационе инфраструктуре					
Ниво инвестиција у одржавању канализационе инфраструктуре		38.222,68	48.578,15	52.963,97	50.890,35

²⁵ www.ers.ba

²⁶ Информација о пословању ЈКП „Комвод“ а.д. Брод (2Службени гласник Општине Брод2, број 5/23)

²⁷ Подаци, ЈКП *Комвод*, Брод (12. 12. 2023. године)

Домаћинства – прикључци	2.319	2.267	2.247	2.255	2.193
Правне особе – прикључци	162	155	154	150	142
Број домаћинстава у општини без прикључка на канализациону мрежу, процјена	2.646	2.493	2.517	2.517	2.569
Просјечна цијена м3 отпадне воде	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6
Процент отпадних вода које се пречишћавају					
Процент наплата услуга	89	90	93	97	100

Управљање отпадом

Табела 37: Одвоз смећа и отпада²⁸

Процент покривености одвозом смећа(%)	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
домаћинства	4.456	4.456	4.402	4.832	4.790
Правне особе	203	203	203	242	240
Број корисника услуге одвоза смећа и отпада	4.659	4.659	4.605	5.074	5.030
Количина отпада прикупљеног током године – м3	11.000	11.100	10.500	12.000	12.000
Постотак смећа и отпада који се сортира, процјена	1	1	1	1	1,2
Количина отпада прикупљеног током године – који је адекватно похрањен м3	11.800	11.900	12.300	12.600	12.850
Количина отпада који није прикупљен током године – м3 – процјена (одложен на „дивље“ депоније и сл.)		1.200	3.120	1.000	0
Број дивљих депонија на подручју општине – процјена		48	42	22	14
Број санираних дивљих депонија на подручју општине		10	26	8	14
Износ инвестиција у изградњу санитарних и/или регионалних депонија (КМ)	0	0	0	0	0

²⁸ Подаци, ЈКП „Комвод“ Брод (12.12.2023. године)

Износ инвестиција у одржавање постојећих депонија (KM)	4.000	4.000	4.000	18.500	8.000
Износ инвестиција у затварање постојећих неадекватних депонија (KM)	0	0	0	0	0
Број МЗ-а покривених организованим прикупљањем отпада	22	22	22	22	22
Број контејнера за колективно прикупљање отпада на подручју општине	79	79	79	79	79
Просјечна цијена одвоза отпада по мјерној јединици	20,52	20,52	20,52	20,52	20,52
Процентна наплате услуга	80	80	80	80	80

Остала инфраструктура

Гробља

На подручју општине Брод налази се петнаест (15) гробаља, од којих је једно напуштено. Власник земљишта на којем се налазе гробља су: Српска православна црква, Исламска верска заједница, Римокатоличка црква и Скупштина општине Брод. Укупна површина гробља на подручју Општине износи 128.245 m², а највећа су Градско гробље и гробље Српске православне цркве у Винској.²⁹

Табела бр. 38: Православно, католичко и муслиманско гробље³⁰

	2018	2019	2020	2021	2022
Износ финансијских средстава који је уложен у изградњу и одржавање гробља		8,220,00	12,000,00	19.890,00	25.000,00

Табела бр. 39: Католичко гробље³¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Број слободних укупних мјеста на подручју општине	550	553	525	515	500
% тренутне попуњености	59	56	53	53	50
Износ финансијских средстава који је уложен у изградњу и одржавање гробља					

²⁹ Текст преузет из Стратегије развоја општине Брод за период 2016 – 2020 година (стр. 15)

³⁰ Подаци, ЈКП *Комвод*, Брод (12.12.2023. године)

³¹ Подаци, ЈКП *Комвод*, Брод (12.12.2023. године)

Табела бр. 40: Муслиманско гробље³²

	2018	2019	2020	2021	2022
Број слободних укупних мјеста на подручју општине	670	650	630	615	600
% тренутне попуњености	77	74	69	65	60
Износ финансијских средстава који је уложен у изградњу и одржавање гробља					

Табела бр.41 :Православно гробље³³

	2018	2019	2020	2021	2022
Број слободних укупних мјеста на подручју општине	500	430	350	260	180
% тренутне попуњености	45	55	65	75	80
Износ финансијских средстава који је уложен у изградњу и одржавање гробља					

Паркинг

Табела 42: Паркинг мјеста

Паркинг	2018		2019		2020		2021		2022	
	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно
Број паркинг мјеста у урбаном дијелу	700	0	700	0	700	0	700	0	700	0
УКУПНО	700		700		700		700		700	

Извор: д.о.о. „Борац“ Брод³⁴

Табела 43: Паркинг мјеста

Паркинг	2018		2019		2020		2021		2022	
	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно	Јавно	приватно
Број паркинг мјеста која се наплаћују	321	0	321	0	321	0	321	0	321	0
УКУПНО	321		321		321		321		321	

Извор: д.о.о. „Борац“ Брод

На територији општине Брод не постоје приватна паркинг мјеста која се наплаћују. Урбани дио општине располаже са 700 паркинг мјеста. У урбаном дијелу општине постоје паркинзи који се не наплаћују.

³² Подаци, ЈКП *Комвод*, Брод (12.12.2023. године)

³³ Подаци, ЈКП *Комво*, Брод (12.12.2023. године)

³⁴ Извор: д.о.о. *Борац* Брод

Локални превоз

На територији Општине 11 мјесних заједница су покривене превозом који се односи само на превоз ђака. Општина Брод нема организован градски и приградски превоз путника.

2.1.7. Заштита животне средине укључујући смањење ризика од катастрофа/несрећа

Управљање квалитетом ваздуха

Производња енергије из фосилних горива је довела до велике емисије угљен диоксида, који са другим гасовима у атмосфери изазива тзв. ефекат стаклене баште. Овај ефекат узрокује повећање температуре на Земљи, а тиме и промјене климе.

Упоредо са растом потрошње енергије из фосилних горива расла је загађеност ваздуха емисијом гасова који образују киселине (оксиди сумпора и азота). Они учествују у фотохемијским реакцијама које представљају један од главних узрока настанка киселих киша.

С обзиром да ови гасови остају дуго у атмосфери и да се могу пренијети на велике удаљености, киселе кише могу пасти далеко од извора загађења. Штетан утицај киселих киша огледа се у сушењу шума, деградацији пољопривредних земљишта те уништавању живог свијета у ријекама и језерима.

Општина Брод није поштеђена штетног утицаја наведених глобалних процеса, а са друге стране и сама учествује у одређеној мјери у њима.

Потребно је израдити Локални еколошки и акциски план (*ЛЕАП*) и Акциски план енергетски и климатски одрживог развоја (*СЕЦАП*).

Иако на територији општине Брод нема већих индустријских постројења који раде (Рафинерија нафте, Брод не прерађује нафтне деривате) и термоелектрана, загађење ваздуха се врши емисијом гасова из мотора са унутрашњим сагорјевањем, спаљивањем отпада, изазивањем пожара, сагоријевањем горива у индустријским и индивидуалним пећима, кориштењем спрејева који садрже фреоне итд.

И поред наведених проблема, о загађености ваздуха на подручју општине Брод, немогуће је прецизно говорити због непостојања мјерне станице.

Управљање водама

*Поплавно подручје ријеке Укрине у општини Брод*³⁵

На подручју општине Брод, великим водама ријеке Укрине, угрожено је подручје на лијевој и десној обали ријеке Укрине од ушћа ријеке Укрине у ријеку Саву, па узводно до границе са градом Дервента, на дужини од 7,10 km. На десној обали ријеке Укрине до насеља Ново село, гдје се завршава Десни Савски насип Клакар-Ново село, па узводно дуж ријеке Укрине до моста на Ободном каналу Сава-Укрина, по траси насипа положена је дионица пута Брод-Лужани, на дужини од 6,80 km. Овим насипом штити се поплавно подручје Ивањско поље у општини Брод, од великих вода ријеке Укрине. Детаљније о овом насипу дато је у оквиру Поплавног подручја Ивањско поље. Ријека Укрина је десна притока ријеке Саве. На подручју општине Брод, поплавама из маја 2014. године, обухваћена је површина од 1.237 ha пољопривредног и грађевинског земљишта. Поплавом су била угрожена сљедећа насеља: Доља Барица, Ковачевићи, Укринари, Дољани и Кораће. Током поплаве је дошло до плављења индивидуалних стамбених објеката и помоћних објеката, али није дошло до евакуације домаћинства и становништва.

У поплавном подручју ријеке Укрине у општини Брод, за прелаз преко ријеке Укрине, изграђено је низ мостова, којима треба посветити нарочиту пажњу. Постојећи мостови су потенцијална мјеста да се на њиховим свијетлим отворима (у кориту ријеке у Анексу 4: дрвеће, оплате, санте леда и други плутајући предмети). Заустављањем кабастих плутајућих предмета на свијетлим отворима моста, долази до смањења протицајног профила моста, подизања поплавног таласа узводно од профила моста и до плављења узводног подручја. За вријемеповодња, протицајне профиле мостова је потребно одржавати проходним и уклањати кабасте плутајуће предмете са свијетлих отвора моста и омогућавати несметан протицај великим водама ријеке Укрине.

Спој насипа Сава – Укрина није одговарајућег степена заштите, што се посебно односи на дионицу уз Рафинерију (дужина око 3 km) и пољопривредне површине у том подручју.

Подаци ГОП-а за одбрану од поплава, дати су у Анексу 1:

- Тачка УКР 1: поплављено подручје ријеке Укрине у општини Брод.

Графички прилози су дати у Анексу 4:

Прилог бр.2: диспозиција поплавног подручја ријеке Укрине у општини Брод, Р-1:25.000

*Поплавно подручје Ивањско поље*³⁶

Основни подаци о полдеру Ивањско поље

Поплавно подручје Ивањско поље има површину од 110 km², омеђена је са сјевера ријеком Савом, са запада ријеком Укрином, а са југа и истока обронцима Вучијака.

Административни центар у поплавном подручју је град Брод. Са поплавног подручја воде из рибњака Сијековац чија је површина 760 ha, одводе се каналском мрежом до пумпних станица и потом преводе у ријеку Саву у виду гравитационог течења, а при већим и великим водама ријеке Саве, пумпањем преко постојећег савског насипа.

У простору Ивањског поља присутна је заштита од вањских вода (ријеке Саве и Укрине) и брдске воде из мањих потока са обронака Вучијака, те унутрашње воде у виду оборинских и подземних вода.

Објекти за заштиту од вањских вода

Систем за заштиту од вањских вода на подручју Ивањског поља чине сљедећи објекти:

³⁵ Завод за Водопривреду д.о.о., „Главни оперативни план(ГОП) одбране од поплава на подручју Обласног ријечног слива ријеке Саве у Републици Српској“.

³⁶ Завод за Водопривреду д.о.о., „Главни оперативни план(ГОП) одбране од поплава на подручју Обласног ријечног слива ријеке Саве у Републици Српској“.

- Десни савски насип Клакар – Ново Село на укупној дужини од 22,19 km;
- Дионица пута Брод – Лужани (на магистралном путу Брод – Дервента), на дужини од 6,80 km;
- Ободни (латерални) канал Сава – Укрина (стара+нова дионица), са лијевим одбрамбеним насипом, у укупној дужини од 17,28 km.

Објекти за заштиту од унутрашњих вода

Систем за заштиту од унутрашњих вода састоји се од главне и пратеће каналске мреже, објекта пумпне станице Ивањско поље I и Ивањско поље II, те два објекта гравитационих устава на каналима (Лијешће и Мецељ).

Нерегулисани водотокови на подручју општине Брод:

- Ријека Укрина. Површина слива $\Phi=1.500 \text{ km}^2$. Угрожена насеља су: Доње Барице, Ковачевићи, Укринари, Дољани, Кораће.

Заштита земљишта

На простору општине се не проводи систематско праћење загађености земљишта али се може закључити да степен загађења није занемарив. Прије свега мисли се на земљиште поред путева са интензивним саобраћајем и на мјеста гдје се неконтролисано одлаже отпад. Депоновањем чврстих отпадних материја у виду неконтролисаног одлагања и стварања дивљих депонија и разбацаних отпадака заузима се и снажно загађује земљиште тако да оно постаје извор загађења и за друге компоненте животне средине.

Земљиште је основни природни, органичен и тешко обновљив, ресурс. Угрожавање земљишта настаје запуштањем и необрађивањем плодног земљишта, непланском и дивљом

изградњом објеката, нерационалном експлоатацијом минералних сировина и ерозијом због неправилне употребе земљишта и неконтролисане сјече шума.

Површине које су биле под пољопривредним културама данас су под вегетацијом траве и корова услед опадања броја пољопривредног становништва и напуштених и зараслих имања. Загађење и оштећење земљишта настаје услед кориштења пестицида у пољопривреди, одлагања чврстог отпада на недозвољеним површинама, непрописно изграђених септика, промјена намјене земљишта, поплаве и слично.

Стање шумских екосистема

Угроженост шума од свих штетних утицаја може се подијелити на штете које проузрокује човјек својим свјесним и несвјесним радом и штете од инсеката, биљних болести и разних имисионих узрочника.

Човјек чини штете неправним присвајањем шумског земљишта, присвајањем и оштећивањем шумског дрвећа, неконтролисаним одлагањем отпада као и неконтролисаним ложењем ватре у шуми и њеној непосредној близини што доводи до појаве шумских пожара који уништавају читаве комплексе шума и шумског земљишта.

Биљне болести могу угрожавати шуме у условима када се не води довољно рачуна на успостави шумског реда у сјечинама и последице великих вјетроизвала и снијеголома који се не уклањају из састојина и ствара се простор за њихову проградацију.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини управља и газдује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Владе РС, а дио послова, на кориштењу и одржавању шума, на основу посебног уговора, врши ЈПШ *Шуме Републике Српске*.

Шумама и шумским земљиштем у приватној својини управљају и газдују њихови власници, Посебан проблем за очување флоре, фауне, разноврсности биодиверзитета и акватичних екосистема представља извлачење шумских сортимената потоцима тј. ријечним коритима што доводи до замућења воде и угибања животињског свијета.

У дијелу општине гдје су биле борбене линије изражен је и проблем минералног земљишта, што додатно онемогућава спровођење било каквих заштитних мјера.

Управљање отпадом

ЈКП *Комвод*, Брод је привредно друштво организовано као затворено једночлано акционарско друштво, са једним акционаром Општином Брод и послује као јавно предузеће у складу са Законом о јавним предузећима Републике Српске. Предузеће је добило у надлежност низ дјелатности, тако да данас обавља врло значајне комуналне дјелатности од којих су: 1.8. Одоз комуналног отпада (врши одвоз комуналног отпада из градског подручја и већих мјесних заједница са подручја општине) 1.12. Управљање и одржавање Привременим одлагалиштем отпада на локацији Колибе Доње (Сакупљени комунални отпад се депонује на одлагалиште). Одвоз се врши намјенским возилима за одвоз комуналног отпада.

Међутим и поред побољшаног одвоза отпада, проблем са појавом дивљих депонија није ријешен. Отпад се одлаже на недозвољеним мјестима, на обалама ријека, у водотоцима, поред саобраћајница, на шумском подручјима и сл.³⁷

Биодиверзитет, заштита природе и културно – историјског наслеђа

Процјене о броју рањивих и угрожених биљних и животињских врста говоре да је крајње вријеме да се преузму конкретне активности на њиховој заштити и очувању.

³⁷ Информација о пословању ЈКП „Комвод“ а.д. Брод (2Службени гласник Општине Брод2, број 5/23)

Сава је најдужа ријека на Балкану, ријека је окружена поплавним и влажним пашњацима, јединствена у Европи. Узимајући биодиверзитет у обзир, вриједности ријеке Саве су очигледне: међу другим врстама, бијеле роде гнијезде дуж Саве и бијелорепи орлови се паре у просторствима поплавних шума.³⁸

Станиште ријеке Украине одговара ријечном раку (*Astacus astacus*), који је према Уредби о Црвеној листи заштићених врста флоре и фауне Републике Српске (*Службени гласник Републике Српске*, број 124/12) сврстана на листу заштићених Arthropoda.³⁹

За ријеку Укрину карактеристична је фауна водених инсеката која се одликује присуством врста из рода Ephemeroptera (водени цвијет). Детерминисане су три врсте и то: *Caenis luctuosa*, *Ephemera* sp. и *Heptagenia* sp. На ријечи Украини дешава се изузетно риједак феномен цвјетања воде. Наиме, ради се о инсекту врсте Ephemeroptera. У љетним вечерима и ноћима током августа око водотока се јављају ројеви водених инсеката, лептира који живе у облику ларве на дну ријеке три године, који у моменту размножавања одају утисак да ријека процвјета. Овај риједак феномен познат као *Украински цвијет*, представља велико природно богатство, који је познат још на ријекама Тиса и Хоангхо (Кина). Ephemeroptere су индикатори чисте и незагађене воде.

Станиште ријеке Украине одговара ријечном раку који је на листи заштићених Arthropoda. *Украински цвијет*, представља велико природно богатство.

Културно-историјско наслеђе

Култура је цјелокупно друштвено наслеђе групе људи, односно научени обрасци мисли, осјећања и дјеловања групе, заједнице или друштва, као и изрази тих образаца у материјалним објектима. Култура се огледа у нематеријалним аспектима као што су вјеровања у идеје и вриједности и материјални аспекти као што су објекти, технологија и симболи кроз које је садржај културе изражен. Упркос чињеници да је Брод прошао кроз многе ратне, материјалне и друштвене недаће, упркос моралној кризи друштва, од промоције културних вриједности у општини Брод није одустао. Најзначајнији носиоци културе, њена промоција и њен развој су Народна библиотека *Бранко Ћопић*, КУД *Душко Трифуновић*, КУД *Лијевиће*, КУД *Бродски бисери*, КУД *Тамбурица* и КУД *Колибе*. Поред ових институција у стварању културе у општини Брод, општина Брод, школе, невладине организације и друге културне организације активно учествују уз њену подршку. Бурни прошли вијек и бројни ратови и сукоби створили су незаобилазну обавезу неговања сјећања на жртве првог, другог и грађанског рата у Босни и Херцеговини (одржавање комеморација) и симболе њиховог страдања (одржавање споменика, споменика и спомен-обележја у Броду).

Народна библиотека *Бранко Ћопић* је Јавна установа културе на подручју наше општине, која је један од носилаца свих културних манифестација. Активности и учешће ове установе у културном животу су обимни, а огледа се у организацији и учешћу у организацији различитих манифестација, издавању књига као и њиховој припреми за штампу и организацији малих изложбених и продајних сајмова на градском тргу. Библиотека редовно учествује у организацији ликовне колоније *Сава* кроз учешће у организационом одбору и исправља каталог и организацију *Октобарских свечаности* као и у организацији неких од важних датума за нашу општину. Организатор је бројних књижевних вечери. Главни недостатак библиотеке су сиромашн библиотечки фонд, посебно са новим издањима књига, која ограничавају читалачку публику Брода на стара издања и класике.

³⁸ „Бијела књига ријеке Саве“, (Приказује еколошки значај овог јединственог ријечног система, као и пријетње са којима се суочава, први пут у лако читљивој и скраћеној форми.), 2017. година

³⁹ Стратешка платформа (за израду Стратегије развоја општине Прњавор 2022-2028), страна 70

КУД *Душко Трифуновић* основан је 2008. Значај овог Културно-уметничког друштва је велики у промоцији фолклора општине Брод, а огледа се и у бројним наступима на свим великим манифестацијама у општини и другим мјестима, од којих посебно треба истаћи *Годишњи традиционални концерт* организован поводом рођендана друштва средином јануара, *Љетње слагалице* у јулу, *Басиљковље* у октобру и концерта за најмлађу популацију крајем новембра. Друштво тренутно има 84 члана. КУД *Лијешће* из Лијешћа основано је 1968. и било активно до 1992. године. Обновљено је 2003. и тренутно окупља око 120 чланова. Као и КУД *Душко Трифуновић*, учесник је свих великих манифестација у општини Брод, а често наступа и у другим градовима и општинама. Најзначајнији догађаји који се организују су *Октобарски фестивал фолклора* и *Ускршњи концерт*. Ови догађаји окупљају друштва из Републике Српске, Србије, Хрватске и других земаља.

КУД *Бродски бисери* основан је 2007. године и окупља око 50 чланова. Најзначајнији догађаји које организује су ускршњи концерт који се организује на Ускршњи понедељак, и севдах радионица у Доњим Колибама. Друштво промовише обичаје Хрвата са подручја Посавине, на Београдској смотри фолклора освојили су прво мјесто по оригиналности и друго мјесто за кореографију.

КУД *Тамбурица* је основан 1967. и било је активно до 1992. године. Рад је обновила 2011. године и окупља око 70 чланова. Бави се извођењем изворне музике из околине Бродске Посавине. Најзначајније манифестације које се организују су *Смотра фолклора* прве недеље у августу, који се одржава у Кораћу и обиљежавање вјерских празника.

КУД *Колибе* је основан шездесетих година прошлог вијека. Престала је са радом почетком рата, а 2015. је обновила своје постојање као неформална група грађана са 25 чланова, од којих су 11 девојке које играју фолклор. Они се издвајају по својој пјевачкој групи, којој се придружује КУД *Бродски бисери* са којима заједно наступају на разним манифестацијама. Најважније манифестације које обиљежава су за Бајрам, Сусрет Колибараца и наступ за 8. март. КУД *Колибе* промовише традиционална кола, *Турско коло* и *Дјевојачко коло*.

Када говоримо о просторима и предметима, намјењеним културној дјеловању и стваралаштву, тренутно најзначајнији вишенамјенски такав простор је амфитеатар Средњошколског центра *Никола Тесла* који нуди завидне могућности за организовање културних догађаја, као и биоскопских садржаја.

Основна школа *Свети Сава* такође, у нешто скромнијем облику, нуди могућности за организовање културних садржаја. Простор у школској сали, који обухвата импровизовани амфитеатар, прикладан је потребама и могућностима представљања културног и другог стваралаштва ученика и омладине овог узраста.

Са својим капацитетом, Спортски центар, Брод је важан објекат за одржавање културних манифестација, а његово реновирање у периоду 2013-2015. испунило је све услове како би објекат испунио савремене стандарде за промоцију културних садржаја.

У општини Брод постоје и отворени простори који омогућавају организацију различитих културних манифестација као што је *Трг Патријарха Павла*, простор испред Спортског центра и Железничког платоа.

Енергетска ефикасност

На састанцима које је организовао Савез општина и градова Републике Српске у протеклом периоду, као и на неким другим радионицама, истакнуто је да у мањим ЈЛС нема Јединица за енергетски менаџмент. Општина Брод је почетком године формирала Одељак за заштиту животне средине и енергетску ефикасност. На том пољу није конкретно рађено и због тога што се чека на израду новог Интегрисаног енергетског и климатског плана Републике Српске, а више ће бити познато и када се буде говорило о измјенама Закона о енергетској ефикасности. Оно што би се још требало истаћи јесте и чињенице да би ЈЛС, јавна предузећа и установе, требали да имају тзб. „енергетског менаџера“ – особу која ће бити задужена искључиво за те послове, тако

да очекујемо тумачење ове области кроз законску регулативу и након тога ћемо на радним састанцима бити упознати са свим новинама, те ћемо се трудити да поступамо по датим инструкцијама.

2.1.8. Стање просторно планске документације

Прибављање документације неопходне за изградњу објеката на подручју општине Брод започиње прибављањем локацијских услова као техничког стручног документа који одређује услове за пројектовање и грађење, а који се израђује на основу Закона о уређењу простора и грађења („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 03/16), посебних закона и прописа донесених на основу тих закона, као и докумената просторног уређења.⁴⁰

Документи као основ за издавање локацијских услова су спроведбени документи просторног уређења: зонинг план, зонинг план подручја посебне намјене, регулациони план, урбанистички пројекат и план парцелације.

У случају да предње наведени документи просторног уређења нису донесени или ако није прописана обавеза њиховог доношења, локацијски услови израђују се на основу важећег документа просторног уређења и стручног мишљења правног лица које има одговарајућу лиценцу за израду докумената просторног уређења, а изузетно и под одређеним условима, за индивидуалне стамбене и индивидуалне стамбено-пословне објекте бруто грађевинске површине до 400m², стручно мишљење може израдити и орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове просторног планирања.

Обзиром на чињеницу да је важеће стратешке просторно-планске документације истекло као и већи дио спроведбене просторно планске документације за подручје општине Брод, и чињеницу да још увијек нису донесени стратешки документи просторног уређења (просторни и урбанистички план) који опет чине основ за израду горе наведених спроведбених докумената просторног уређења из наведеног се може закључити да се локацијски услови за изградњу објеката високоградње као и инфраструктурних објеката израђују у складу са чланом 59. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр.40/13, 105/15 и 03/16), односно на основу важећег документа просторног уређења (Просторни план републике Српске) и стручног мишљења правног лица које има одговарајућу лиценцу за израду докумената просторног уређења.

Важно је напоменути да израда стручног мишљења није на терет инвеститора већ на терет општине Брод још у процесу планирања намјене простора и парцелисања земљишта. У свему осталом израда локацијских услова је идентична процедури израдилокацијских услова за подручја која су покривена потребном просторно-планском документацијом.

Након израде, односно, издавања локацијских услова, Одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију, на захтјев инвеститора приступа обрачуна накнада (накнаде за уређење грађевинског земљишта и накнаде за ренту). Ове накнаде су јасно и прецизно одређене законским и подзаконским актима и у сваком тренутку у најкраћем могућем року, инвеститор може добити информацију о свим трошковима везаним за грађевинску дозволу и осталу потребну документацију.

Захтјев за издавање грађевинске дозволе, истом Одјељењу, подноси инвеститор, након што ријеша имовинско правне односе на земљишту, прибави пројектну документацију, прикупи све сагласности прописане посебним законима и изврши плаћање обраћунатих накнада и такси у складу са посебним прописима.

За разлику од израде локацијских услова, издавање грађевинске дозволе ради се на исти начин, било да се ради о земљишту које јесте или које није покривено спроведбеним документом просторног уређења, тако да уколико инвеститор прибави и приложи сву документацију у складу са чланом 128. Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“ бр. 40/13, 106/15 и 03/16), у складу са чланом 131. предње наведеног Закона, о захтјеву за издавање грађевинске дозволе одлучује Одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне

---

⁴⁰ Информација о процедури издавања грађевинске дозволе на подручју општине Брод, број: 05-363-38/18 од 29.10.2018. године

послове и екологију у року од 15 дана од дана пријема комплетног захтјева али нема разлога да сама израда и издавање грађевинске дозволе траје дуже од 2-3 дана.

2.1.9. Анализа буџета и пројекције средстава за финансирање реализације Стратегије развоја

Приходи

Укупни приходи буџета општине Брод у периоду од 2018. до 2022.

Табела 44: Реализовани приходи општине од 2018. до 2022. године (у КМ)⁴¹

Буџетска ставка	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
	4.955.802	5.452.376	5.164.492	6.183.142	7.065.788
Порези на лична примања	667.683	534.391	517.401	442.514	563.485
Порези на имовину	344.832	440.132	412.969	438.218	449.478
Порези на промет производа	581	98.168	7.610	84	80
Индиректни порези	3.942.706	4.376.114	4.194.305	5.120.014	5.934.155
Остали порески приходи		3.571	32.207	182.312	118.590
Непорески приходи	3.913.670	3.616.419	3.296.454	3.529.270	3.322.294
Приходи од финан. имовине	216.921	71.263	119.950	161.761	130.507
Административне накнаде	77.184	103.846	49.983	43.238	36.444
Комуналне накнаде и таксе	331.182	328.080	277.799	259.075	175.078
Накнаде по разним основама	3.087.236	2.875.181	2.663.920	2.893.374	2.777.160
Приходи од пружања услуга	119.268	121.357	85.838	97.248	127.935
Властити приходи					
Новчане казне	700	1.575	1.800	1.700	2.240
Остали непорески приходи	81.179	115.117	97.164	72.874	72.930
Грантови	130.957	99.694	129.317	87.994	56.403
Трансфери	927.302	396.403	856.020	526.125	1.042.030
Примици за нефин.имовину	139.429	80.475	191.761	266.076	15.975
Примици од финан.имовине	25.194				1.846
Примици од задуживања		4.460.000	2.000.000		
Остали примици	27.288	564.204	1.221.321	70.677	72.130
Расподјела суфицита					

⁴¹ Одсјек за рачуноводство, општина Брод

Укупно остварени приходи	10.119.642	14.669.571	12.859.365	10.663.284	11.576.466
---------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Расходи

Табела 45: Реализовани расходи општине од 2018. до 2022. године (у КМ)⁴²

Буџетска ставка	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
ТЕКУЋИ РАСХОДИ	7.834.880	8.408.932	8.490.079	9.060.585	10.844.548
Расходи за лична примања	2.944.649	3.042.781	3.307.601	3.816.167	4.223.378
Расходи за робу и услуге	2.223.403	2.448.210	2.603.821	2.377.561	2.939.328
Расходи финансирања	426.101	216.449	201.410	173.844	155.040
Субвенције	307.986	397.009	291.500	345.819	671.088
Грантови	742.739	934.104	536.523	762.639	1.005.429
Дознаке на име соц. Заштите	1.153.224	1.309.479	1.489.758	1.523.898	1.529.382
Расходи трансакц. размјене		23.153	36.154	37.687	37.039
Расходи по судским рјешењима	25.952	15.886	5.513	3.878	92.029
Трансфери измешу и унутар исте јединице власти	10.826	21.861	17.799	19.092	191.835
ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАН. ИМОВИНУ	1.791.541	971.212	1.165.898	704.319	881.487
Издаци за пр. сталну имовину	1.738.434	815.140	1.077.628	646.423	822.618
Издаци за залихе материјала	37.570	14.124	10.930	26.408	30.120
Издаци по основу пореза на д.в.	15.537	141.948	77.340	31.488	28.749
ИЗДАЦИ ЗА ФИНАН.ИМОВИНУ		458.798	17.386		
ИЗДАЦИ ЗА ОТПЛАТУ ДУГОВА	1.208.993	5.335.526	846.736	727.376	782.305
ОСТАЛИ ИЗДАЦИ	57.253		2.042.859	79.997	382.116
УКУПНО ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ	10.892.667	15.174.468	12.562.958	10.572.277	12.890.456

⁴² Одсјек за рачуноводство, општина Брод

2.2. SWOT анализа и стратешко фокусирање

2.2.1. Преглед унутрашњих и спољних фактора – SWOT анализа

SWOT анализа представља мост између садашњег стања, које је утврђено анализом и жељеног будућег стања које је дефинисано овом Стратегијом развоја општине Брод. Унутрашњи фактори, снаге које општини Брод пружају конкурентне предности, чинећи ово подручје атрактивним мјестом за живот и пословање с једне стране и слабости које представљају препреке или ограничења за развој општине Брод с друге стране. Екстерни фактори, прилике општина треба користити и истовремено избором одговарајуће стратегије минимизирати утицај пријетњи.

СНАГЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Стратешки и географски положај општине, близина Европске уније • Изграђеност друмске инфраструктуре • Велика покривеност водоводном мрежом • Институционална развијеност • Постојећи електроенергетски објекти • Значајни водени ресурси, ријека Сава и Укрина • Локална изворишта питке воде • Квалитетни природни ресурси, разноликост флоре и фауне • Чиста средина за комбиновану и еколошку/органиску производњу • Људски ресурси • Спремност локалног становништва за сарадњу • Традиција и искуство у неким производњама у пољопривреди, у одређеним гранама индустрије(хемијска, металска) • Подстицање домаће производње • Интевизирање одређених производњи(производња млијека, воћа, пластеничка производња и органска) • Гранични прелаз у II категорије • Уведене олакшице за потенцијалне инвеститоре • Стварање повољног пословног амбијента олакшицама • Обучена радна снага у сектору привреде • Здрава животна средина • Већ изграђени објекти и инфраструктура за рад индустрије • Постојање индустријског гиганта као ослонца за развој осталих привредних грана • ЈУ Туристичка организација Брод • Прогресивноорјентисана локална управа • Близина густо насељених подручја(Бања Лука, Добој, Сл. Бро) • Постоје услови за развој сеоског, рекреационог и манифестационог туризма • Вриједно културно историјско наслеђе • Идентитет и атрактивност националне гастрономије • Предузимају се одређене радње и кораци у селективном прикупљању чврстог отпада • Стручни кадар у сектору здравства и социјалне заштите • Разумијевање и подршка локалне заједнице у различитим видовима збрињавања у сектору здравства и социјалне заштите • Доступност специјалистичких прегледа у Дому здравља • Дјелимично обновљена Инфраструктура Дома здравља
--------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Промоција здравља-превенција болести • Постојање предшколских објеката • Постојање квалитетног и модерно уређеног програма рада у предшколској установи • Развијена мрежа основних школа • Средњошколски центар • Традиција кориштења културног садржаја • Волонтеризам у култури • Ентузијазам • Постоје објекти за рад у области образовања и културе • Постоје споменици културног наслеђа
<p style="text-align: center;">СЛАБОСТИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање урбанистичких и регулационих планова • Нејасни и нерјешени имовинско-правни послови на нивоу општине • Недостатак инвестиција • Високи трошкови израде просторно-планске документације • Дотрајалост друмске инфраструктуре • Лоша функционалност раскрсница • Непостојање плана развоја друмског саобраћаја и путне инфраструктуре • Дотрајалост и велики губици у водоводној мрежи • Недовољна изграђеност и капацитет објеката и третман отпадних вода • Недовољна пропусна моћ система водовода и канализације • Уситњеност пољопривредног земљишта • Низак ниво специјализације производње • Недостатак технолошке опремљености • Доста необрађене и запуштене земље • Недовољна подстицајна средства • Недостатак повољних кредитних средстава • Низак ниво инвестирања • Неорганизованост пољопривредних произвођача, али неорганизованост тржишта • Неспремност за стицање стандарда, процедура и регулативе за сврху извоза • Недостатак квалификоване радне снаге • Неадекватна менаџерска знања • Недовољан развој и трансфер нових технологија у сектору привреде • Низак извозни капацитет мале привреде и недовољна знања о тржишту • Нелојална конкуренција • Недовољан број средњих предузећа • Не постоји студија заштите животне средине и развоја екологије • Недовољна новчана средства за развој туризме • Недовољно познавање ријека Украине и Саве

	<ul style="list-style-type: none"> • Лоша палета туристичке понуде • Недовољан број смјештајних капацитета • Недостатак система управљања отпадом • Недостатак услужних садржаја на туристички активним локацијама • Недостатак новоотворених туристичких атракција и дестинација • Недостатак кадрова у туристичким занимањима • Непостојање професионалне web странице, маркетиншког и продајног карактера • Неискориштене могућности сеоског (агротуризма) туризма • Непостојање ЛЕАП-а • Недовољна повезаност сектора здравства и социјалне заштите са привредом • Повећан број захтјева за свим видовима социјалне заштите • Неједнак приступ и недостатак координације између свих актера у локалној заједници укључених у област социјалне заштите • Дидактичка средства недостају у свим школама разредне наставе • Кабинети природних и друштвених наука нису опремљени • Недостаје опрема за физичку и музичку културу • Недостатак стручне литературе • Недовољна и застарјела информатичка опрема • Све мањи број ученика, посебно на сеоском подручју • Недовољан број и профил професионалних кадрова за рад и развој културе • Неадекватан маркетиншки приступ
<p>ШАНСЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Дугорочно пројектовање и планирање • Комплетирање просторно-планске документације • Реконструкција постојећих и изградња нових електроенергетских објеката • Израда програма и планова заштите изворишта и површинских токова • Активнији приступ тржишту • Домаћа прерађивачка индустрија • Специјализација производње • Планско кориштење природних ресурса • Законске и институционалне реформе • Веће кориштење домаћих стручних потенцијала • Увезивање примарне пољопривредне производње и прерађивачких капацитета • Подстицање руралног развоја • Израда стратегије руралног развоја општине Брод • Израда прерађивачких капацитета • Инфраструктура у пољопривреди • Пословни инкубатор (<i>One stop shop</i>) • Центар за образовање кадрова • Борба против рада на црно • Увођење нових технологија Директна страна улагања

	<ul style="list-style-type: none"> • Промоција општине Брод као мјеста за инвестирање • Обезбјеђивање средстава под повољним условима, емитовање вриједносних папира • Сарадња јавног, приватног и цивилног сектора у развоју туризма • Стварање препознатљивости (бренда) општине Брод • Организација манифестација • Стварање свеобухватног мастер плана за развој туризма у општини Брод • Потенцијал дијаспоре • Кооперација предузетника у туризм • Интерес приватног капитала за инфраструктурна улагања • Рекреативни и туристички потенцијал Укрине и Саве • Рекреативни и спортски потенцијал (дворана + комплекс базена) • Доступност финансијских фондова и усмјеравање ка туризму • Појачан интерес сеоских домаћинстава за привређивање у туризму • Доступност маркентиншких алата • Израда туристичког бренда и сувенира • Укључивање културе у туристичку понуду • Могућност кориштења средстава међународних организација нарочито ИПА фондова и буџетских средстава РС • Већа финансијска издвајања за област социјалне заштите • Стимулација приватног сектора за запошљавање корисника социјалне заштите • Отварање дневног центра за старе особе • Промоција хранитељства • Научно-технички прогрес у подручју медицине • Растуће потребе популације за едукацијом из области превентивне и примарне здравствене заштите • Побољшавање квалитета васпитања и образовања • Модернизација основног средњег образовања • Образовање одраслих треба се заснивати на концепцији доживотног учења и потреба тржишта • Вишак просторских капацитета у Дому здравља који се уз мало улагања могу користити за нове садржаје
<p style="text-align: center;">ПРИГЕТЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатак финансијских средстава • Одлив радне снаге (омладина, образоване и стручне особе) • Елементарне непогоде проузрокују веће хаварије на системима инфраструктуре • Деградација шума и земљишта • Непостојање третмана отпадних вода • Неконтролисана примјена пестицида, хербицида и вјештачких ђубрива у зонама и појасевима санитарне заштите • Спора реализација пројеката • Нелојална конкуренција • Неефикасан домаћи систем откупа и дистрибуције производа • Недостатак повољних развојних средстава • Спор развој инфраструктуре • Лоше стање и однос према екологији

- Одлазак младог, радно способног становништва из сеоских подручја
- Неразвијање инфраструктуре
- Недовољна директна страна улагања
- Нестимулативна политика банака
- Неприпремљеност мале привреде за конкурентске притиске са тржишта ЕУ
- Непознавање стандарда ЕУ
- Некоординираност у провођењу мјера и програма за малу привреду
- Недовољан приступ средствима за развој из Европских фондова
- Конкуренција на туристичком тржишту
- Слабо и нејасно позицирање у поређењу са другим центрима
- Недостатак домаћих извора за финансирање
- Губитак потенцијалног тржишта због заостајања за конкуренцијом
- Низак раст продуктивности
- Хотелијерство и већина сегмената туризма у иницијалној фази развоја
- Погоршање животног стандарда становништва услед ВЕ кризе и пандемије корона
- Отежан договор о приоритетима у туризму и низак ниво осјећаја према јавном добру и јавним интересима
- Низак ниво свијести грађана о потреби очувања здраве животне средине
- Постојање дивљих депонија које негативно утичу на привлачење туриста и која ствара лош промотивни имиџ општине
- Социјална несигурност
- Недовољна увезаност институција у рјешавању истих проблема
- Пораст психо социјалних патологија
- Агресивна и нелојална конкуренција у области здравства
- Тенденција раста броја лица која имају потребу за социјалном заштитом
- Задржавање постојећег стања
- Погоршање економске ситуације
- Непровођење неопходних реформи у образовању
- Неприлагођавање образовања захтјевима тржишта рада
- Губљење мотивације
- Смањење волонтерског духа
- Утицај квази културе

2.2.2. Стратешко фокусирање

Стратешки фокуси општине Брод су дефинисани на основу прикупљених података и налаза ситуационе анализе која је обухватила све важне аспекте живота и развоја општине. Сагледани су кључни природни ресурси и компаративне предности подручја како би се што ефикасније

искористиле постојеће снаге и развојне шансе. У складу са тим Развојни тим општине Брод се одредјелио за следеће стратешке фокусе:

СТРАТЕШКИ ФОКУС	
1.	Инвестиције, подршка предузетништву и пољопривредној производњи. Економски развој заснован на кључним потенцијалима раста.
2.	Заустављање негативних демографских трендова, повећање буџетских средстава за пројекте, унапређење јавне инфраструктуре, обезбијеђен висок ниво пружања јавних услуга грађанима и пословној заједници.
3.	Заштита животне средине, спречавање штетних посљедица од природних непогода.

1. Инвестиције, подршка предузетништву и пољопривредној производњи. Економски развој заснован на кључним потенцијалима раста

У циљу привредног развоја општине Брод, активности је потребно усмјерити на привлачење инвестиција као и подршку предузетницима са подручја општине. Посебна пажња ће бити усмјерене на инвестиције у производној дјелатности.

Потребно је стимулисати запошљавање у малим и средњим предузећима, развијати занатске дјелатности које стварају нове производе са већом додатном вриједношћу користећи напредне и иновативне технологије.

У пољопривредној производњи мјере подршке ће бити остварене кроз подстицаје пољопривредним произвођачима. Досадашња искуства и остварени пољопривредни резултати указују да су највећи пољопривредни потенцијали општине у производњи меса, житарица, јаја, поврћа, пластеничкој производњи, воћарства и сл.

Такође, воћарство је грана која има основу за даље ширење и осим подстицајних инструмената, потребно је изградити хладњаче за складиштење јабучастог и коштичавог воћа, чиме се даље могу јачати локални производни ланци вриједности.

Туристичка организација ће радити у сарадњи са осталим општинским установама на повећању броја садржаја који имају за циљ промоцију потенцијала општине и на повећању смјештајних капацитета.

У погледу развоја туризма, евидентна је неискориштеност природних потенцијала (планина Вучијак, ријеке Сава и Укрина и др.). Потребна је саобраћајна инфраструктура за коришћење потенцијала за развој туризма, развој спортско-рекреативних садржаја, културних садржаја и др.

Фокусирање на развој ових области довешће до додатног запошљавања, створиће се могућности samozapošljavanja и омогућити развој руралног подручја, чиме ће се утицати на останак становништва, нарочито младих, како у селима, тако и уопште на подручју општине Брод.

2. Заустављање негативних демографских трендова, повећање буџетских средстава за пројекте, унапређење јавне инфраструктуре, обезбијеђен висок ниво пружања јавних услуга грађанима и пословној заједници

Заустављање негативних демографских трендова, повећање буџетских средстава за пројекте, унапређење јавне инфраструктуре, јавних и комуналних услуга у општини Брод, унапређење културних и спортских садржаја. Општина Брод мора искористити своје природне, географске предности, добра повезаност са копненим и рјечним саобраћајницама, близина жељезничке мреже (БиХ, Хрватска), близина ЕУ, добра повезаност са транзитним правцима. Општинска управа ће настојати да повећа износ властитих буџетских средстава које ће бити усмјерена у пројекте за рјешавање проблеме у заједници. Са друге стране општинска управа ће настојати да изгради властите капацитете за добијање средства из фондова (домаћих и страних) који нуде средства за рјешавање проблема у заједници. Биће пружена подршка младим брачним паровима у рјешавању стамбеног питања а радиће се и пројекти који ће унаприједити путну инфраструктуру као и саобраћајнице на подручју града. Водоснабдијевање и канализација (феклане и оборинске воде) ће имати приоритет у наредном периоду. Општина ће кроз пројекте пружити подршку образовним установама у усклађивању образовних програма са потребана тржишта рада гдје постоји стварна потреба локалних предузећа (електро, грађевинска струка, и др.) Јавна предузећа ће добити подршку у развоју властитих капацитета који за резултат треба да имају остварење нових прихода и смањење зависности од буџета општине. Такође радиће се на побољшању квалитета услуга које пружају ова предузећа. Општина ће настојати да подржи културне и спортске активности у оквиру могућности које пружа буџет општине. Ове останове ће добити подршку у развоју властитих капацитета која за резултат треба да имају повећање властитих прихода.

Да би општинска управа пружала ефикасније услуге грађанима и пословној заједници потребно је, прије свега, обезбједити условне просторије за рад запослених, што подразумјева санацију и адаптацију самог објекта због старости (замјена столарије ...). Обновити инвентар и информатичку опрему, у циљу потпуне дигитализације општинске управе. Надаље, неопходно је континуирано улагање у људске капацитете, посебно у области планирања и управљања развојем. За успјешно управљање будућим привредним и друштвеним развојем општине неопходно је изградити и усвојити просторно – планску документацију (**Урбанистички и регулационе планове**).

3. Заштита животне средине, спречавање штетних посљедица од природних непогода

У периоду од 2016. до 2023. године пројекат изградње система за водоснабдијевање је био приоритет. У наредном периоду, у овој области потребно је осигурати средства за реконструкцију дијелова старе мреже (изграђених од азбестних цијеви), као и проширење водоводне мреже, филтер станица за прераду питке воде, како кроз властита средства, тако и кроз расположиве ЕУ фондове на бази грант средстава.

Такође, у наредном периоду, приоритетно треба приступити санацији постојеће депоније комуналног отпада који представља знатну пријетњу по угрожавање животне средине. Поред тога, потребно је кренути са конкретним иницијативама везаним за селективно прикупљање отпада које би увелико олакшало даље управљање отпадом, а омогућило и финансијске ефекте.

Покривеност подручја општине канализационом инфраструктуром је доста ниска, због чега и овај пројекат треба бити један од приоритета наредног средњорочног стратешког периода. Велики еколошки проблем представља одвођење и пречишћавање отпадних вода. Само у ужем дијелу градског подручја постоји канализациона мрежа за одвод отпадних и фекалних вода на коју су прикључени стамбени објекти, објекти инфраструктуре и привредни објекти. Непречишћене отпадне воде испуштају се директно у водотоке, због чега је неопходно набавити уређај за пречишћавање отпадних вода. У претходном периоду израђена је Студија изводљивости за реализацију пројекта *Постројење за пречишћавање отпадних вода Брод*.

Потребно је изнаћи финансијска средства за реализацију активности предвиђених у наведеној студији.

Јачање капацитета локалне заједнице да избјегне, ублажи и адекватно одговори на катастрофе узроковане природним и другим непогодама укључује и изградњу и уређење комуналне инфраструктуре, уређење водотока и обалоутврда, чишћење ријечних корита, едукацију становништва о ризицима одлагања отпада у ријечна корита, као и јачање капацитета Цивилне заштите, Ватрогасног друштва, Црвеног крста и других актера заштите и спасавања који су укључени у ову проблематику.

У области енергетске ефикасности потребно је посветити пажњу промовисању и интензивирању кориштења обновљивих извора енергије и производњи електричне енергије преко соларних и вјетро електрана. Примјеном нових технологија, обновљивих извора енергије и мјера енергетске ефикасности, довело би до рационалнијег кориштења енергије и до већег степена заштите околине.

2.3. Визија развоја и стратешки циљеви, са индикаторима

2.3.1. Визија развоја

Ова Визија је заснована на темељним вриједностима становника општине Брод које представљају основу даљег развоја општине. Она представља слику будућности општине Брод каквом је виде грађани који су били укључени у процес израде Стратегије развоја општине Брод 2022-2028. година. Иако визија представља идеалну слику будућности општине, она је полазиште и исходиште развоја општине Брод. Визија развоја општине Брод је орјентисана на будућност (2028.), а осврће се на приоритетна подручја дјеловања и садржи све релевантне вриједности које заједница познаје и признаје за компаративне предности и могућности које је потребно искористити на путу остваривања развоја и то економског, друштвеног и развоја животне средине општине Брод.

ВИЗИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БРОД

Брод 2028. године-Општина развијена у свим сегментима људског друштва, препознатљива, мјесто пожељног инвестирања, развијена и инфраструктурно изграђена заједница, развијене пољопривреде, са јединственом туристичком понудом, модерним образовним системом, заједница посвећена заштити животне средине, угодна за живот и рад.

2.3.2. Стратешки циљеви са индикаторима

На основу чињеница социо-економске анализе, полазећи од визије развоја, утврђени су следећи стратешки развојни циљеви који се заснивају на развоју привреде, друштвеном и развоју животне средине и дефинишу оквир за будуће планске активности, чијим остваривањем се општина Брод поставља на пут развоја и просперитета.

Стратешки циљ 1: Континуисан, стабилан и одрживи развој привреде

Општина Брод има релативно повољан географски положај, као и предуслове за изградњу снажне привредне структуре. Повољан географски положај, близина административног центра Бања Сарајево, Београд, Загреб, близина границе са ЕУ и Републиком Хрватском и одличан

саобраћајни положај, који имају потенцијал за унапређење, стварају основу за инвестиције. Општина пружа подршку постојећим и новим предузетницима и настоји створити што повољнији амбијент за привлачење инвестиција. У том правцу кроз овај стратешки циљ потребно је прилагодити инфраструктуру пословној заједници, затим подржати оснивање и развој субјеката предузетничке инфраструктуре. Такође, подршка оснивању и развоју МСП, те подршка развоју занатских дјелатности и унапређењу инфраструктуре у области информационих технологија допринијеће побољшању услова за запошљавање и останак младих на подручју општине. Стимулисањем постојећих и развојем нових дјелатности унаприједиће се квалитет живљења и привређивања локалног становништва. Допринос реализацији овог циља свакако ће дати и развој спортско-рекреационих, здравствених и туристичких садржаја на подручју општине, као и развој инфраструктуре за кориштење потенцијала за развој туризма.

Стратешки циљ 2: Унапријеђена квалитета живота становника

Када се анализирају друштвени аспекти живота у општини Брод, општина Брод дијели судбину већине мањих локалних заједница у Српској и БиХ и мање атрактивности за живот у односу на веће урбане центре. Такође, један од основних проблема у друштвеном развоју општине Брод јесте демографска проблематика, која је изузетно неповољна, како у природном, тако и економском кретању становништва и одласку младих. Неколико је фактора који интензивно утичу на ову појаву, а који се могу везати са економским приликама и трендовима који владају у општини. Из овог разлога, сваки будући плански приступ, мора понудити унапријеђен квалитет друштвеног живота, јавне инфраструктуре, посебно по питању ефикасности јавне управе, здравственог, социјалног, образовног, спортског, културног и општег друштвеног напретка. Потребне су такве мјере, укључујући капиталне инфраструктурне инвестиције, које ће општину Брод, учинити не само транзитним мјестом ка другим дестинацијама, већ атрактивним мјестом за живот и рад.

Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине

Први и основни циљ општине Брод у заштити животне средине јесте одрживи развој, тј. да природне вриједности буду сачуване и да се унаприједи заштита ваздуха, тла, воде и биодиверзитета, обезбјеђењу довољних количина питке воде, пречишћавања отпадних вода, као и смањења загађења комуналним и другим отпадом у правцу развоја циркуларне економије а истовремено да се у складу са принципима одрживог развоја, таква средина искористи за привредни развој општине. Општина Брод није довољно препознатљивија локална заједница и по том питању треба искористити своје природне ресурсе и исте на одржив начин ставити у функцију развоја. Одрживим кориштењем природних ресурса и трајним рјешењима у погледу канализационе инфраструктуре али и водоводне, значајно би се допринијело заштити животне средине и стварању претпоставки за општи просперитет општине Брод.

Табела 46.: Индикатори (утицаја) реализације Стратешких циљева

Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
	Просјечна нето плата, КМ	1.091	1.900
	Број привредних субјеката са сједиштем у општини Брод	353	500
	Број запослених	2.599	3.000

Стратешки циљ 2: Унапријеђена квалитета живота становника	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
	Број ученика основних школа	973	1.000
	Укупан број дјеце обухваћен предшколским образовањем	122	150
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	15
	Удио здравствено осигураних лица, %	91	100

Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	Индикатор (утицаја)	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
	Број дивљих депонија	14	0
	Удио домаћинства обухваћен организованим одвозом отпада, %	86	90
	Удио количине комуналних отпадних вода које се пречишћавају, %	0	50
	Удио броја становника који има приступ контролисаној води за пиће, %	80	85

3. ПРИОРИТЕТИ И МЈЕРЕ СА ИНДИКАТОРИМА

Приоритети представљају кључна поља и смјерове дјеловања за остварење визије и стратешких циљева и као такви имају највећи утицај на развој, односно остварење стратешких индикатора. Дефинисани приоритети су груписани под релевантним стратешким циљевима (Табела 47).

Табела 47: Приоритети груписани по стратешким циљевима

Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	Приоритет 1.1.: Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији
Стратешки циљ 2: Унапријеђена квалитета живота становника	Приоритет 2.1.: Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма. Приоритет 2.2.: Развијено рурално подручје са развијеном пољопривредном производњом и сеоским предузетништвом. Приоритет 2.3.: Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.
Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	Приоритет 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.

3.1. Преглед приоритета и припадајућих мјера са индикаторима

Приоритет за стратешки циљ 1, укључујући припадајуће мјере, приказани су у Табели 48. У оквиру сваког приоритета дефинисани су индикатори (крајњег) резултат са почетним и циљним вриједностима.

Табела 48.: Приоритети за стратешки циљ 1 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1 ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
Приоритет 1.1.: Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији	Број ажурних стратешких просторно-планских докумената Општине	0	2
	Број предузетника	103	140

--	--	--	--

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

- 1.1.1. КОМПЛЕТНА ПРОСТОРНО-ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА
- 1.1.2. ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРУ ОПШТИНЕ НА НИВОУ КОЈИ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА РАЗВОЈ СВИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВА
- 1.1.3. КОНТИНУИСАНО ОДРЖАВАЊЕ И ДИЗАЊЕ НА ВИШИ НИВО ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТАТА

Приоритет за стратешки циљ 2, укључујући припадајуће мјере, приказани су у Табели 49. У оквиру сваког приоритета дефинисани су индикатори (крајњег) резултат са почетним и циљним вриједностима.

Табела 49.: Приоритети за стратешки циљ 2 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2 ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
Приоритет 2.1.: Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.	Укупан број предузећа	72	85
	Број запослених на подручју општине Брод	2.599	3.000
	Општинске административне услуге, проценат (%) ријешених предмета	65,91	80

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

- 2.1.1. Повољан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему.
- 2.1.2. Административна служба општине на нивоу који обезбјеђује пружање свих потребних услуга привреди и становништву.

Приоритет 2.2.: Развијено рурално подручје са развијеном пољопривредном производњом и сеоским предузетништвом.	Привредни субјекти из области пољопривреде, лов и шумарство	3	5
	Регистрована пољопривредна газдинстава	378	400
	Хладњаче за складиштење воћа и поврћа	0	1

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

- 2.2.1. Међусобно повезивање пољопривредних произвођача.

Приоритет 2.3.: Побољшље квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.	Број ученика ОШ	973	1.000
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
	Број чланова библиотеке, годишње	293	400

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

- 2.3.1. образовање у складу са савременим свјетским трендовима.
- 2.3.2. Просвијеђено становништво са спознајом значаја културе.
- 2.3.3. Осигурани материјално-технички услови за развој друштвеног живота
- 2.3.4. Унапријеђен здравствени сектор и сектор социјалне заштите.
- 2.3.5. Заштита културно-историског наслеђа.

Приоритет за стратешки циљ 3, укључујући припадајуће мјере, приказани су у Табели 50. У оквиру сваког приоритета дефинисани су индикатори (крајњег) резултат са почетним и циљним вриједностима.

Табела 50.: Приоритети за стратешки циљ 3 са припадајућим мјерама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3 ПРИОРИТЕТИ	Индикатор (крајњег) резултата	Полазна вриједност (2022.)	Циљна вриједност (2028.)
Приоритет 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5

ПРИПАДАЈУЋЕ МЈЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРИОРИТЕТА

- 3.1.1. Свјесно коришћење природних ресурса и богатстава.
- 3.1.2. развијена свијест о значају енергетске ефикасности и заштите животне средине.
- 3.1.3. Свођење трошкова свих видова енергије на минимум.
- 3.1.4. Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада.
- 3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва.

4. КЉУЧНИ СТРАТЕШКИ ПРОЈЕКТИ

Општински развојни тим за израду Стратегије развоја општине Брод за период 2022.- 2028. године идентификовао је кључне стратешке пројекте, који представљају интервенције од највећег значаја за општину.

У оквиру стратешког циља **1. Континуисан, стабилан и одрживи развој привреде** идентификовани су приоритети дјеловања.

На бази утврђених приоритета дјеловања, кључни стратешки пројекти су:

1. Израда просторно планске документације (Регулациони план и појединачни пројекти инфраструктуре) (мјера 1.1.1.) - Када је у питању просторно планска документација, важно је истаћи подјелу на стратешке и спроведбене документе. У стратешке спадају Просторни план и Урбанистички план, а у спроведбене спадају Регулациони план и План парцелације. Општина Брод има важећи Просторни план за период 2017. – 2037. година, а у процесу је усвајања Урбанистичког плана. Тек по усвајању Урбанистичког плана, може се приступити изради Регулационих планова за поједина насеља.

2. Изградња инфраструктура у пословним зонама у општини Брод (мјера 1.1.3.) - Пројектном интервенцијом ће се извршити припремање, опремање и уређење грађевинског земљишта. У фази припремања утврђиваће се све неопходне активности на припремању грађевинског земљишта као и трошкови њихове реализације. Опремање грађевинског земљишта подразумијеваће изградњу саобраћајне, хидротехничке, електроенергетске и телекомуникационе инфраструктуре као и уређење зелених површина. Такође ће се утврђивати и укупни трошкови уређења грађевинског земљишта.

3. Асфалтирање улица у урбаном подручју и путева у руралном подручју на територији Општине (мјера 1.1.2.) - Асфалтирање улица у урбаном подручју (*Полојске, Доситеја Обрадовића, Југ Богдана, Стевана Сремца, 1. маја, Жртава усташког терора, Хајдук Вељка, Бродског батаљона, Првог српског батаљона, Иве Андрића, 20. априла, Јована Јовановића Змаја, Пилота Бранка Пјанића*) и путева у руралном подручју (*Колибарски пут, Г. Клакар до Вујића, Д. Клакар до Свичића, В. Брусница до шумарске куће, Грк-сокак до црквице, Сокак Васић, Винска крај дома здравља, , Лијешиће Шикареод Сријемаца, Лијешиће-Станисављевићи, пут Жеравац, Унка-ражјеви, сокак Милошевићи*) на територији Општине.

Пројекат има за циљ да се плански побољша саобраћајни систем општине. Изградњом путне и комуналне инфраструктуре у градском-урбаном и руралном подручју општине, ријешити се проблем макадамског застора на улицама. Пројектом ће се унаприједити путна инфраструктура у урбаном и руралном дијелу општине, а приоритет је изградња путне инфраструктуре.

У оквиру стратешког циља **2. Унапријеђена квалитета живота становника** идентификовани су приоритети дјеловања.

На бази утврђених приоритета дјеловања, кључни стратешки пројекти су:

1. Израда пословне хале у пословној зони (мјера 2.1.1.) – Повољан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему. Привредни развој Општине, нова радна мјеста, приходи за Општину.

2. Унапријеђење безбједности саобраћаја, асфалтирање платоа око зграда и паркинга (мјера 2.1.1.) – Рјешавање питања раскрснице код маркета *Фрукта трејд*. Кружни ток на раскрсници Бродског батаљона и Стадионске. Асфалтирање платоа око стамбених зграда у улицама: Светог Саве, Иве Андрића и Јована Рашковића. Изградња паркинга у насељу Жуте скеле. Пројектом ће се унаприједити инфраструктура у урбаном дијелу општине и да саобраћај буде безбеднији (с мање критичних тачака могућег судара) и бржи.

3. Унапређење рада и ефикасност јавне управе (мјера 2.1.2.) - Видеонадзор у граду. Брод као погранично и транзитно мјесто изложен је знатним сигурносним ризицима који се односе на: прекогранични криминал неовлашћен прелазак границе, кретање миграната и сл. Постављањем видео надзора, успоставила би се контрола уласка, изласка и кретања лица и возила на територији општине. Тиме би Општина Брод добила виши ниво саобраћајне и јавне безбједности, чиме би се подигла општа безбједност свих грађана. Гараже за Општину. Е-управа. Дигитализација јавне управе (ЗИС). Пројектима ће се унапредити рад и ефикасност јавне управе, како би кроз исти био убрзан процес завршавања захтјева и послова заданих од стране странки, као и других јавних тијела. Модернизовањем и увођењем најновијих технолошких и информационих система (ЗИС) у свакодневни рад запослених, допринијеће такође већем, бржем и сигурнијем протоку информација између самих службеника у управи, понудиће се боље јавне услуге, администрација на свим нивоима ће бити бржа, ефикаснија и спремнија да у што краћем року одговори на захтјеве странака и привреде.

4. Повезивање пољопривредних произвођача (мјера 2.2.1.) - Набавка цистерни за наводњавање и изградња надстрешнице на локацији садашње пијаце у Винској. Изградња мелиорационе мреже. Као резултат све веће рањивости пољопривредног земљишта на негативне утицаје климе, општина Брод ће кроз ове пројекте да подржи пољопривредни сектор и да започне са унапређењем, ширењем и модернизацијом инфраструктуре за наводњавање. Циљ је да се пољопривредним културама обезбједи потребна количина воде за оптималан раст и развој ради остварења што већих приноса и прихода. Овај пројекат укључује финансирање изградње инфраструктуре за наводњавање

5. Изградња, обнова и развој образовне инфраструктуре, као и унапређење наставних планова и садржаја (мјера 2.3.1.) - Санација и проширење старе школе у Грку. Опремање кабинета за практичну наставу СШЦ *Никола Тесла*. Извођење радова на санацији крова школе у Грку, свлађионица у Г. Колибама и објекту МЗ у Сијековцу. Ограђивање предњег дворишта ОШ *Свети Сава*. Пројектима ће се ријешити сигурност, безбједност и квалитет у раду дјецe и радника.

6. Повећање броја културних догађаја и културних манифестација (мјера 2.3.2.) - Реконструкција друштвеног Дома културе у МЗ Доње Колибе и његове припадајуће унутрашње и вањске инфраструктуре. Изградња омладинског дома у центру МЗ Унка. Изградња темеља за омладински дом у МЗ Клакар Горњи. Изградња просторија мјесне заједнице у Горњем Клакару. Набавка опреме за ЈП *Радио Брод*. Пројектима ће се ријешити сигурност, безбједност и квалитетни услови за културне садржаје, бављење спортом итд.

7. Повећање броја спортског садржаја и спортских догађаја (мјера 2.3.3.) - Завршетак бициклическе стазе. Израда подлоге на игралишту у насељу Скеле (поред СШЦ *Никола Тесла*). Завршетак објекта Кајак клуба *Премиум*. Адаптација и проширење старе школе у Горњем Клакару у циљу стварања услова за бављење спортом. Постављање подлоге за игралиште, умјетне траве. Реновирање градске куглане. Изградња игралишта у МЗ Карађорђево. Теретана на отвореном у парку код старе економске школе. Аутобуско стајалиште код СШЦ *Никола Тесла*

са обије стране улице. Пројектима ће се ријешити сигурност, безбједност и квалитетни услови за бављење спортом.

8. Очување и унапређење здравља (мјера 2.3.4.) - Набавка стоматолошке јединице са пратећом опремом (полимеризациона лампа и стерилизатор). Набавка новог РТГ апарата. Набавка ултразвучног апарата са четири сонде. Приоритет је набавка стоматолошке јединице са пратећом опремом, али и друге опреме у периоду инплементације овог стратешког документа.

9. Изградња и опремање зграде за ЈУ Центар за социјални рад (мјера 2.3.4.) - Веома значајан пројекат за унапређење рада локалне заједнице и има подједнаку важност како за кориснике услуга центра тако и за запослене.

Тренутно је ЦСР смјештен у изнајмљеним просторијама Дома здравља Брод. Број канцеларија не задовољава минимум услова за рад модерног ЦСР који су прописани одређеним правилницима које прописује Министарство здравља и социјалне заштите РС.

Кроз изградњу нове зграде ЦСР ће се унапредити квалитет услуга социјалне заштите и доступност истих свим грађанима општине који се у одређеном тренутку могу наћи у стању социјалне потребе. Квалитет рада стручних радника центра ће се подићи на виши ниво стварањем угоднијег радног окружења и обезбјеђивање неопходних просторија за социјални рад. Све претходно наведено ће имати утицај на друштвену и социјалну слику општине и самим тим бољи живот и степен задовољства становништва, односно сам квалитет живота.

10. Културно-историјско наслеђе (мјера 2.3.5.) - Реновирање зграде суда у Броду. Пројектом интервенцијом ће се извршити санација и опремање старе зграде суда. Санација и опремање ће обухватити грађевинско занатске радове, уређење амбијента и опремање просторија канцеларијским намјештајем. Реконструкција Трга Патријарха Павла. Асфалтирање Пут спаса, Клакар Горњи-Врела-Липа(3,5 km). Пројектом ће се унаприједити путна инфраструктура у урбаном дијелу општине, а приоритет је изградња путне инфраструктуре. Овим пројектом је планирана модернизација саобраћајног система у дужини од 3.500m.

У оквиру стратешког циља **3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине** идентификовани су приоритети дјеловања.

На бази утврђених приоритета дјеловања, кључни стратешки пројекти су:

1. Система водоснабдијевања и реконструкцијом филтер станице (мјера 3.1.1.) - Реконструкција филтер станице за прераду питке воде у Броду и радови на канализационим колекторима. Реконструкцијом Филтер станице у ЈКП КОМВОД Брод отклонила би се одступања од прописаних норми квалитета пијаће воде. Пројектом реконструкције канализационих колектора ријешено би се: проблем изливања канализације у зони колектора, проблем одвода вода при повећаном обиму падавина и постигао виши степен санитарне сигурности грађана. Изградња водоводне мреже у МЗ Барица.

2. Развој канализационе инфраструктуре и третмана отпадних вода (мјера 3.1.2.) - Чишћење секундарне каналске мреже у МЗ Колибе горње. Чишћење и санација канала Укринац у МЗ Сијековац. Изградња канализационе мреже и асфалтирање у улицама: Марије Бурсаћ, Радомира путника, 1. маја, Краља Петра ослободиоца, Првог српског батаљона, Иве Андрића, и до донираних кућа на Бродско поље два. Санација водоодбрамбених објеката на подручју општине Брод.

Пројекат се односи на развој канализационе инфраструктуре и третмана отпадних вода, на изградњу канализационе мреже ужег градског подручја општине Брод уз адекватно збрињавање фекалне и кишне канализације са таложником.

3. Побољшање енергетске ефикасности, свођење трошкова свих видова енергије на минимум (мјера 3.1.3.) -

Реконструкција комплетне јавне расвјете. Замјена вањске столарије на Дому спортова. Реконструкција кровних купола на Основној школи *Свети Сава* у Броду. Санација крова Основне школе *Лијешће*. Побољшање енергетске ефикасности у ЈЗУ Дом здравља, Брод – термоизолација омотача. Санација крова изамјена столарије у ЈУП *Бели анђео*. Замјена столарије на згради Општине, термоизолација, унутрашња столарија и подови. 8. Учешће у суфинансирању пројеката заједница етажних власника(фасаде). Замјена вањске столарије и пода на објекту *Радио Брод*. Енергетска фасада зграде у МЗ Центар .

Ово унапређење се огледа у изградњи и реконструкцији јавне расвјете у складу са принципима енергетске ефикасности. Реализација пројекта побољшања ефикасности јавне расвјете у урбаном подручју општине обухвата извођење радова на замјени постојећих и уградњи ЛЕД светиљки и промоцију пројекта и бенефита енергетске ефикасности, што за резултат има модернизовану јавну расвјету у складу са стандардима енергетске ефикасности и пројекат промовисан широј јавности.

Унапређење енергетске ефикасности јавних зграда, по принципу приоритета потребно је унаприједити енергетску ефикасност јавних зграда (замјеном фасадних елемената, столарије, система гријања, крова и др.)

4. Свјесно одлагање отпада (3.1.4.) - Изградња надстрешница за контејнере у граду. Улагање у градску депонију. Насипање "баре" иза пијаце, МЗ Карађорђево

Циљ овога пројекта је довођење у регулативу и законске прописе о правилном управљању и одлагању отпада, јер је санитарна депонија испланиран, изграђен и опремљен простор на коме се одлаже комунални отпад са минималним посљедицама на животну средину и здравље људи.

5. Здрава животна средина (мјера 3.1.5.) - Набавка ватрогасног возила за ватрогасну јединицу. Изградња санитарног чвора на Градској пијаци. Чишћење и одржавање насипа у Полоју. Набавка дробилице за отпадни грађевински материјал.

5. ОПИС УНУТРАШЊЕ И МЕЋУСОБНЕ УСКЛАЂЕНОСТИ СТРАТЕШКОГ ДОКУМЕНТА

Развојни тим општине Брод разматрао је приоритете и планиране интервенције из других релевантних стратешких докумената на нивоу Републике Српске и Босне и Херцеговине. У недостатку свеобухватне стратегије развоја, посебно су узете у обзир мјере предвиђене Програмом економских реформи Владе Републике Српске за период 2020.-2022. године, које представљају основно усмјерење за будуће активности, како на републичком тако и на локалном нивоу. Такође, у наредној табели се налази информација о усклађености са Оквиром за реализацију циљева одрживог развоја у Босни и Херцеговини. Стратешки циљеви са припадајућим приоритетима и мјерама су разврстани према три утврђена правца одрживог развоја у БиХ а то су: добра управа и управљање јавним сектором; паметан раст и социјална укљученост – друштво једнаких могућности.

Стратешки документ вишег нивоа	Везни стратешки циљ, приоритет и/или мјера из стратегије развоја
Програм економских реформи Републике Српске за период 2020.-2022. година	

<p>Структурне мјере из програма економских реформи</p>	<p>Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде</p>
<p>8) Јачање подршке области малих предузећа кроз унапређење постојеће и стварање нових облика предузетничке инфраструктуре</p>	<p>Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде Приоритет 1.1.: Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији Мјера 1.1.1. КОМПЛЕТНА ПРОСТОРНО-ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА Мјера 1.1.2. ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРУ ОПШТИНЕ НА НИВОУ КОЈИ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА РАЗВОЈ СВИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВА Мјера 1.1.3. КОНТИНУИРАНО ОДРЖАВАЊЕ И ДИЗАЊЕ НА ВИШИ НИВО ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА</p>
<p>17) Унапређење повезаности образовања и тржишта рада и јачање приступа и квалитета образовања</p>	<p>Стратешки циљ 2: Унапређење квалитета живота становника Приоритет 2.1.: Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма. Мјера 2.1.1. Повољан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему. Мјера 2.1.2. Административна служба општине на нивоу који обезбјеђује пружање свих потребних услуга привреди и становништву.</p>
<p>Оквир за реализацију циљева одрживог развоја у БиХ</p>	
<p>Развојни правац: "Добра управа и управљање јавним сектором" Акцелератор 3.1. Унапређење политике социјалне заштите Акцелератор 3.3 Ефикасна здравствена заштита за све Акцелератор 3.4. Побољшање инклузивности образовних система</p>	<p>Стратешки циљ 2: Унапређење квалитета живота становника Приоритет 2.3.: Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва. Мјера 2.3.1. Образовање у складу са савременим свјетским трендовима. Мјера 2.3.2. Просвијеђено становништво са спознајом значаја културе. Мјера 2.3.3. Осигурани материјално-технички услови за развој друштвеног живота Мјера 2.3.4. Унапријеђен здравствени сектор и сектор социјалне заштите. Мјера 2.3.5. Заштита културно-историјског наслеђеја.</p>

<p>Развојни правац: "Паметан раст" Акцелератор 2.5. Паметно управљање природним ресурсима и животном средином</p>	<p>Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине Приоритет 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине. Мјера 3.1.1. Свјесно коришћење природних ресурса и богатстава. Мјера 3.1.2. развијена свијест о значају енергетске ефикасности и заштите животне средине. Мјера 3.1.3. Свођење трошкова свих видова енергије на минимум. Мјера 3.1.4. Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада. Мјера 3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва.</p>
Стратегија управљања отпадом у Републици Српској за период 2017. -2026. година	
<p>Стратешки циљ 2: Унапређење система скупљања комуналног отпада Мјера: Повећати обухваћеност становништва услугом организованог скупљања комуналног отпада</p>	<p>Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине Приоритет 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине. Мјера 3.1.4. Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада. Мјера 3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва.</p>
Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године	
<p>П1. Ефикасно коришћење ресурса П2. Сигурна и приступачна енергија П3. Ефикасно коришћење енергије П4. Енергетска транзиција и одговорности према животној средини П5. Развој и усклађење</p>	<p>Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде Приоритет 1.1.: Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији Мјера 1.1.1. КОМПЛЕТНА ПРОСТОРНО-ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА Мјера 1.1.2. ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРУ ОПШТИНЕ НА НИВОУ КОЛИ ОБЕЗБЕЂУЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА РАЗВОЈ СВИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВА Мјера 1.1.3. КОНТИНУИРАНО ОДРЖАВАЊЕ И ДИЗАЊЕ НА ВИШИ НИВО ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА Стратешки циљ 2: Унапређење квалитета живота становника Приоритет 2.1.: Већа стопа запослености искориштавањем</p>

регулаторно институционалног оквира	<p>природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.</p> <p>Мјера 2.1.1. Погодан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему.</p> <p>Мјера 2.1.3. Развијена пољопривредна производња са осигураним механизмима за откуп пољопривредних производа.</p> <p>Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине</p> <p>Приоритет 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.</p> <p>Мјера 3.1.3. Свођење трошкова свих видова енергије на минимум.</p> <p>Мјера 3.1.4. Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада.</p> <p>Мјера 3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва.</p>
-------------------------------------	--

6. ИНДИКАТИВНИ ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Оквирни финансијски план					
За период важења стратешког документа					
Редни број и ознака	Структура финансијска (у %)	Укупно (КМ)	Буџет институције (КМ)	Остали извори	
				(КМ)	Назив потенцијалног извора
Стратешки циљ 1: Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	19,71	3.851.000,0	1.243.500,00	2.607.500,0	
П 1.1.: Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији	19,71	3.851.000,0	1.243.500,00	2.607.500,0	
М 1.1.1. КОМПЛЕТНА ПРОСТОРНО-	0,21	40.000,00	40.000,00	0,00	

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА					
1.1.1.1. Просторно планска документација(Регулациони план и појединачни пројекти инфраструктуре)	0,21	40.000,00	40.000,00		
М 1.1.2. ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРУ ОПШТИНЕ НА НИВОУ КОЛИ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА РАЗВОЈ СВИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВА	15,41	3.011.000,0	873.500,00	2.137.500,0	
1.1.2.1. Асфалтирање Полојске улице (кракови)	0,46	90.000,00	0,00	90.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.2. Асфалтирање Улице Доситеја Обрадовића	0,41	80.000,00	25.000,00	55.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.3. Асфалтирање Улице Југ Богдана	0,20	40.000,00	17.500,00	22.500,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.4. Асфалтирање Улице Стевана Сремца и огранка Улице Карађорђа Петровића	0,20	40.000,00		40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.5. Асфалтирање Улица 1. маја	0,38	75.000,00	25.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.6. Асфалтирање Улице жртава усташког терора	2,05	30.000,00	10.000,00	20.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.7. АСФАЛТИРАЊЕ КОЛИБАРСКОГ ПУТА ЗАСАВИЦА и Улице Хајдук Вељка	2,05	400.000,00	140.000,00	260.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.8. Асфалтирање у Горњем Клакару од краја асфалта до Вујића	0,41	80.000,00		80.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.9. Асфалтирање у Доњем Клакару од магистралног пута до Свичића	0,51	100.000,00		100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

1.1.2.10. Асфалтирање у Великој Брусници од магистралног пута до шумарске куће	0,61	120.000,00	20.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.11. Асфалтирање Улице бродског батаљона	0,28	55.000,00		55.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.12. Асфалтирање Улице Првог српског батаљона	0,33	65.000,00		65.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.13. Асфалтирање Улице Иве Андрића	0,26	50.000,00		50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.14. Асфалтирање огранка Улице бродског батаљона (поред <i>Брод Промета</i>)	0,23	45.000,00	15.000,00	30.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.15. Асфалтирање соака до црквике (споменика) у Грку	0,26	50.000,00		50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.16. Асфалтирање соака Васић	0,26	50.000,00	10.000,00	40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.17. Асфалтирање улице која спаја Улицу Краља Петра Ослободиоца и Скеле (поред Корт маркета)	0,18	35.000,00		35.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.18. Асфалтирање Улице 20. априла	0,51	100.000,00	50.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.19. Асфалтирање путног правца од Дома здравља Винска до куће Винка Борка(700m)	0,43	84.000,00	21.000,00	63.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.20. Асфалтирање путног правца Црква-Јанковићи у Д. Клакару	0,64	125.000,00	40.000,00	85.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.21. Асфалтирање соака Бановић у Зборишту	0,51	100.000,00	50.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.22. Асфалтирање пута у насељу Грк (од споменика)	0,26	50.000,00	50.000,00		ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

1.1.2.23. Асфалтирање пута у Горњем Лијешћу (Шикаре) од куће Сријемца до излаза на магистрални пут	0,01	110.000,00	110.000,00		
1.1.2.24. Асфалтирање пута у Доњем Лијешћу од Станисављевића до излаза на магистрални пут	1,02	200.000,00	100.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.25. Асфалтирање пута Жеравац	1,02	200.000,00	60.000,00	140.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.26. Реконструкција пута на Унци - пут у Ражевима	0,31	60.000,00		60.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.27. Реконструкција пута од Наретака према Унци	0,36	70.000,00	20.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.28. Асфалтирање сокака Милошевић	0,64	125.000,00		125.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.29. Повезивање Улице Јована Јовановића Змаја са Кричановом у циљу избјегавања гужви на граници за грађане општине	1,54	300.000,00	100.000,00	200.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.30. Асфалтирање Улице Пилота Бранка Пјанића	0,21	42.000,00	0,00	42.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
1.1.2.31. Асфалтирање Улице Пилота Бранка Пјанића	0,20	40.000,00	10.000,00	30.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 1.1.3. КОНТИНУИРАНО ОДРЖАВАЊЕ И ДИЗАЊЕ НА ВИШИ НИВО ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА	4,09	800.000,00	330.000,00	470.000,00	
1.1.3.1. Инфраструктура у пословним зонама у општини Брод	4,12	800.000,00	330.000,00	470.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
Стратешки циљ 2: Унапређење квалитета живота становника	33,93	6.630.000,0	1.712.000,00	4.918.000,0	

П 2.1.: Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.	14,61	2.900.000,0	640.000,00	2.260.000,0	
М 2.1.1. Повољан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему.	13,36	2.610.000,0	550.000,00	2.060.000,0	
2.1.1.1. Изградња пословне хале у пословној зони	7,72	1.500.000,0	0,00	550.000,00	Кредит
2.1.1.2. Рјешавање питања раскрснице код маркета <i>Фрукта трејд</i>	1,02	200.000,00	40.000,00	160.000,00	Фондови, Влада РС, Путеви РС
2.1.1.3. Кружни ток на раскрсници Бродског батаљона и Стадионске	2,56	500.000,00	100.000,00	400.000,00	Фондови, Влада РС, Путеви РС
2.1.1.4. Асфалтирање платоа око стамбених зграда у улицама Светог Саве, Иве Андрића и Јована Рашковића	1,64	320.000,00	320.000,00		
2.1.1.5. Изградња паркинга у насељу Жуте скеле	0,46	90.000,00	90.000,00		
М 2.1.2. Административна служба општине на нивоу који обезбјеђује пружање свих потребних услуга привреди и становништву.	1,25	290.000,00	90.000,00	200.000,00	
2.1.2.1. Видеонадзор у граду	0,26	50.000,00	50.000,00		
2.1.2.2. Гараже за општину	0,15	30.000,00	30.000,00		
2.1.2.3. Е-управа	0,23	45.000,00	5.000,00	40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

2.1.2.4. Дигитализација јавне управе (ZIS)-	0,00	45.000,00	5.000,00	40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.1.2.5. Набавка 2 возила за Одјељење инспекција и просторно уређење	0,61	120.000,00	0,00	120.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
П 2.2.: Развијено рурално подручје са развијеном пољопривредном производњом и сеоским предузетништвом	1,77	345.000,00	25.000,00	320.000,00	
М 2.2.1. Међусобно повезивање пољопривредних произвођача.	1,77	345.000,00	25.000,00	320.000,00	
2.2.1.1. Набавка цистерни за наводњавање и изградња надстрешнице на локацији садашње пијаце у Винској	0,64	125.000,00	25.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.2.1.2. Изградња мелиорационе мреже	1,13	220.000,00		220.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
П 2.3.: Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.	17,32	3.385.000,0	1.047.000,00	2.338.000,0	
М 2.3.1. Образовање у складу са савременим свјетским трендовима.	0,61	120.000,00	50.000,00	70.000,00	
2.3.1.1. Санације и проширење старе школе у Грку	0,13	25.000,00		25.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.1.2.Опремање кабинета за практичну наставу СШЦ <i>Никола Тесла</i>	0,13	25.000,00	10.000,00	15.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.1.3. Извођење радова на санацији крова школе у Грку, , свлачионице у Горњим Колибама и објекту мјесне заједнице у Сијековцу	0,20	40.000,00	30.000,00	10.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

2.3.1.4. Ограђивање предњег дворишта Основне школе <i>Свети Сава</i> у Броду	0,15	30.000,00	10.000,00	20.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 2.3.2. Просвиједено становништво са спознајом значаја културе.	1,36	265.000,00	157.000,00	108.000,00	
2.3.2.1. Реконструкција друштвеног Дома културе у МЗ Доње Колибе и његове припадајуће унутрашње и вањске инфраструктуре	0,26	50.000,00	5.000,00	45.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.2.2. Изградња омладинског дома у центру МЗ Унка	0,36	70.000,00	7.000,00	63.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.2.3. Изградња темеља за омладински дом у МЗ Клакар Горњи	0,13	25.000,00	25.000,00		
2.3.2.4. Изградња просторија мјесне заједнице у Горњем Клакару	0,41	80.000,00	80.000,00		
2.3.2.5. Набавка опреме за ЈП Радио Брод	0,20	40.000,00	40.000,00		
М 2.3.3. Осигурани материјално-технички услови за развој друштвеног живота	3,92	765.000,00	250.000,00	515.000,00	
2.3.3.1. Завршетак бицикличке стазе	0,41	80.000,00		80.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.2. Израда подлоге на игралишту у насељу Скеле (поред СШЦ <i>Никола Тесла</i>)	0,13	25.000,00	25.000,00		
2.3.3.3. Завршетак објекта Кајак клуба Премиум	0,41	80.000,00	40.000,00	40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.4. Санација <i>Шеталишта Душка Трифуновића</i> од споменика до улице Иве Андрића	0,36	70.000,00	15.000,00	55.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

2.3.3.5. Адаптација и проширење старе школе у Горњем Клакару у циљу стварања услова за бављење спортом	0,28	55.000,00	30.000,00	25.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.6. Санација тениских терена и уређење свлационица	0,26	50.000,00		50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.7. Постављање подлоге за игралиште, умјетне траве	0,15	30.000,00	15.000,00	15.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.8. Реновирање градске куглане	1,02	200.000,00	50.000,00	150.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.9. Изградња игралишта у МЗ Карађорђево	0,13	25.000,00	25.000,00		
2.3.3.10. Теретана на отвореном у парку код старе економске школе	0,31	60.000,00	10.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.3.11. Аутобуско стајалиште код СШЦ Никола Тесла са обије стране улице	0,46	90.000,00	40.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 2.3.4. Унапријеђен здравствени сектор и сектор социјалне заштите.	6,27	1.225.000,0	200.000,00	1.025.000,0	
2.3.4.1. Набавка стоматолошке јединице са пратећом опремом (полимеризациона лампа и стерилизатор). ЈЗУ Дом здравља Брод	0,20	40.000,00		40.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.4.2. Набавка новог РТГ апарата	0,77	150.000,00		150.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.4.3. Набавка ултразвучног апарата са четири сонде	0,18	35.000,00		35.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.4.4. Изградња и опремање зграде за ЈУ Центар за социјални рад	5,12	1.000.000,0	200.000,00	800.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 2.3.5. Заштита културно-историског наслеђа	5,17	1.010.000,0	390.000,00	620.000,00	

2.3.5.1. Асфалтирање Пута спаса, Клакар Горњи-Врела-Липа(3,5 Km)	2,87	560.000,00	140.000,00	420.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
2.3.5.2. Реконструкција <i>Трга Патријарха Павла</i>	0,77	150.000,00	150.000,00		
2.3.5.3. Реновирање зграде суда у Броду	1,54	300.000,00	100.000,00	200.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
Стратешки циљ 3: Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	46,65	9.059.200,0	1.641.600,00	7.417.600,0	
П 3.1.: Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.	32,47	9.059.200,0	1.641.600,00	7.417.600,0	
М 3.1.1. Свјесно коришћење природних ресурса и богатстава.	12,59	2.460.000,0	897.500,00	1.562.500,0	
3.1.1.1. Реконструкција филтер станице за прераду питке воде у Броду и радови на канализационим колекторима	12,03	2.350.000,0	870.000,00	1.480.000,0	Кредит
3.1.1.2. Изградња водоводне мреже у МЗ Барица	0,56	110.000,00	27.500,00	82.500,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 3.1.2. развијена свијест о значају енергетске ефикасности и заштите животне средине	6,36	3.958.200,0	309.100,00	3.649.100,0	
3.1.2.1. Чишћење секундарне каналске мреже у МЗ Колибе горње	0,26	50.000,00	15.000,00	35.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.2. Чишћење и санација канала Укринац у МЗ Сијековац	0,19	38.000,00	9.500,00	28.500,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.3. Изградња канализације у дијелу Улице Марије Бурсаћ и асфалтирање цијеле улице и огранка улице Петра Кочића	0,51	100.000,00	9.300,00	90.700,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

3.1.2.4. Изградња канализационе мреже и асфалтирање у дијелу улице Радомира Путника(од раскрснице са Улица Доситеја Обрадовића до Улице Цара Лазара)	0,36	70.200,00	17.550,00	52.650,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.5. Изградња канализационе мреже у Улици 1. маја и Улици жртва усташког терора	0,33	65.000,00	22.750,00	42.250,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.6. Изградња канализације у дијелу Улице Краља Петра Првог Ослободиоца	1,82	70.000,00	20.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.7. Изградња канализације у Улици првог српског батаљона и Улици пилота Пјанића	1,82	355.000,00	115.000,00	240.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.8. Изградња водоводне и канализационе мреже до кућа донираних на Брод. Пољу 2	0,13	25.000,00	10.000,00	15.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.9. Изградња канализације у Улици крајишких бригада	0,82	160.000,00	80.000,00	80.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.10. Изградња канализације у Улици Иве Андрића	0,13	25.000,00	10.000,00	15.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.2.11. Санација водоодбрамбених објеката на подручју општине Брод	15,35	3.000.000,0		3.000.000,0	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 3.1.3. Свођење трошкова свих видова енергије на минимум	6,89	1.346.000,0	205.000,00	1.141.000,0	
3.1.3.1. Реконструкција комплетне јавне расвјете	3,07	600.000,00		600.000,00	Кредит
3.1.3.2. Замјена вањске столарије на Дому спортова	0,41	80.000,00	30.000,00	50.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.3. Реконструкција кровних купола на Основној школи Свети Сава у Броду	0,61	120.000,00	20.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС

3.1.3.4. Санација крова Основне школе <i>Лијешиће</i>	0,20	40.000,00	10.000,00	30.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.5. Побољшање енергетске ефикасности у ЈЗУ Дом здравља, Брод термоизолација омотача	0,13	25.000,00		25.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.6. Санација крова изамјена столарије у ЈУП <i>Бели анђео</i>	0,31	60.000,00		60.000,00	Кредит
3.1.3.7. Замјена столарије на згради Општине, термоизолација, унутрашња столарија и подови	1,28	250.000,00	75.000,00	175.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.8. Учешће у суфинансирању пројеката заједница етажних власника(фасаде...)	0,39	76.000,00	30.000,00	46.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.9. Замјена вањске столарије и пода на објекту <i>Радио Брод</i>	0,18	35.000,00	10.000,00	25.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.3.10. Енергетска фасада зграде у МЗ Центар	0,31	60.000,00	30.000,00	30.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 3.1.4. Едуковано и просвијетљено становништво о значају савјесног одлагања отпада.	1,48	290.000,00	90.000,00	200.000,00	
3.1.4.1.Изградња надстрешница за контејнере у граду	0,15	30.000,00	30.000,00		
3.1.4.2.Улагање у градску депонију	0,77	150.000,00	50.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.4.3.Насипање "баре" иза пијаце, МЗ Карађорђево	0,56	110.000,00	10.000,00	100.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
М 3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва	5,14	1.005.000,0	140.000,00	865.000,00	

3.1.5.1.Набавка ватрогасног возила за ватрогасну јединицу	1,28	250.000,00	40.000,00	210.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.5.2.Изградња санитарног чвора на Градској пијаци	0,15	30.000,00		30.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.5.3.Чишћење и одржавање насипа у Полоју	0,64	125.000,00		125.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
3.1.5.4.Набавка дробилице за отпадни грађевински материјал	3,07	600.000,00	100.000,00	500.000,00	ЕУ фондови, Фондови, Влада РС
Укупно из стратешког документа:	100,00	19.540.200,00	4.597.100,00	14.943.100,00	
ПРЕГЛЕД ПО ИЗВОРИМА					
Буџетска средства, КМ	Кредитна средства, КМ		Средства ЕУ, Фондови, Влада РС, КМ		
4.597.100,00	3.640.000,00		11.303.100,00		
23,63 (%)	18,73(%)		57,64 (%)		

7. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ВРИЈЕДНОВАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

Табела 51: преглед активности и одговорности за спровођење, праћење, извјештавање и вредновање стратегије развоја ЈЛС

Основне активности и одговорности за провођење, праћење, извјештавање и евалуацију стратегије развоја	
Активности	Надлежност (ко?)
Припрема/ажурирање Календара активности Одсјека за локални развој	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој Учесници процеса: остали службеници Одсјека за локални развој
Припрема механизма и алата за праћење и извјештавање о остварењу стратегије развоја (укључујући локализоване циљеве одрживог развоја БИХ)	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој Учесници процеса: службеници Одсјека за локални развој заједно са Начелником

Дефинисање приоритета стратешко-програмских докумената за наредни 1+2 плански циклус	Носилац процеса шеф Одсјека за локални развој заједно са Начелником, шефом кабинета и службеницима Одсјека за локални развој Учесници у процесу: руководиоци одјељења, колегиј начелника, остали службеници
Припрема средњорочних и годишњих планова рада одјељења, укључујући пројекте из стратегије развоја и везане редовне активности	Носилац процеса: Начелник са колегијумом начелника Учесници процеса: шеф кабинета, шеф Одсјека за локални развој, са осталим кључним службеницима
Израда Средњорочног (трогодишњег) и Годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: шеф кабинета заједно са Начелником и шефом Одсјека за локални развој Учесници процеса: начелници одјељења и остали службеници
Укључивање кључних стратешких пројеката и активности у план Буџета (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник заједно са начелником Одјељења за финансије Учесници процеса: шеф Одсјека за локални развој заједно са шефом кабинета и осталим начелницима и кључним службеницима
Усклађивање годишњих планова рада одјељења и Годишњег плана рада ЈЛС са усвојеним Буџетом (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник (колегиј начелника) Учесници процеса: шеф кабинета начелника, шеф Одсјека за локални развој, начелници одјељења заједно са осталим кључним службеницима
Усвајање Годишњег плана рада ЈЛС (за наредну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина
Разрада пројеката из Годишњег плана рада ЈЛС	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој Учесници процеса: Кабинет начелника, остали службеници. Одсјека за локални развој са кључним одјељењима
Праћење и привлачење екстерних извора финансирања пројеката	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој Учесници процеса: Кабинет начелника, надлежна одјељења и остали службеници Одсјека за локални развој
Праћење провођења Годишњег плана рада ЈЛС и остварења стратешких циљева	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој, шеф Кабинета начелника. Учесници процеса: надлежна одјељења и остали службеници. Одсјека за локални развој заједно са службеницима који воде послове финансија
Израда годишњих извјештаја о раду одјељења	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: шеф Кабинета начелника, шеф

	Одјека за локални развој, начелници одјељења са осталим кључним службеницима
Укључивање јавности/ Партнерске групе у праћење провођења стратегије развоја	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој Учесници процеса: Кабинет начелника, остали службеници Одјека за локални развој и одјељења, Партнерска група
Припрема и разматрање Извјештаја о спровођењу стратегије (за претходну годину)	Носилац процеса: шеф Одсјека за локални развој заједно са начелником Учесници процеса: остали службеници Одсјека за локални развој са начелницима одјељења
Припрема и разматрање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС (за претходну годину)	Носилац процеса: шеф Кабинета начелника заједно са начелником Учесници процеса: шеф Одсјека за локални развој, начелници одјељења, колегиј начелника, остали службеници Одсјека за локални развој
Усвајање и објављивање Извјештаја о спровођењу стратегије (за претходну годину)	Носилац иницијатор и власник процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина
Усвајање и објављивање Годишњег извјештаја о раду ЈЛС (за претходну годину)	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: Скупштина
Остале важне активности: Успостављање и унапређење међуопштинске сарадње; Покретање процеса вредновања стратегије развоја.	Носилац процеса: Начелник Учесници процеса: шеф кабинета, шеф Одсјека за локални развој, начелници одјељења и остали службеници Одсјека за локални развој

8. ПРИЛОЗИ

8.1. Сажети приказ стратегије развоја

Редни број и ознака	НАЗИВ	ИНДИКАТОРИ И ФИНАНСИЈСКИ ИЗВОРИ		
		Индикатори стратепког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
1. Стратешки циљ	Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	Просјечна нето плата, (КМ)	1.091	1.900
		Број привредних субјеката са сједиштем у општини Брод	353	500
		Број запослених	2.599	3.000

		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		370.000,00	1.970.000,00	2.340.000,00
1.1. Приоритет	Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број ажурних стратешких просторно-планских докумената Општине	0	2
		Број предузетника	103	140
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		1.243.500,00	2.607.500,00	3.851.000,00
1.1.1. Мјера	КОМПЛЕТНА ПРОСТОРНО-ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Урбанистички план	0	1
		Регулациони план	0	1
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		40.000,00	0,00	40.000,00
1.1.2. Мјера	ИНФРАСТРУКТУРА НА ПРОСТОРУ ОПШТИНЕ НА НИВОУ КОЛИ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА РАЗВОЈ СВИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВА	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Дужина асфалтираних улица у граду m	0	4.500
		Дужина асфалтираних путева у руралном подручју m	0	8.000
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		873.500,00	2.137.500,00	3.011.000,00
1.1.3. Мјера	КОНТИНУИРАНО ОДРЖАВАЊЕ И ДИЗАЊЕ НА ВИШИ НИВО ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Дужина водоводне мреже у пословним зонама m	0	1.200
		Дужина асфалтираног пута у пословним зонама m	0	1.200
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		330.000,00	470.000,00	800.000,00

2. Стратешки циљ	Унапређење квалитета живота становника	Индикатори стратешког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број ученика основних школа	973	1.000
		Укупан број дјеце обухваћен предшколским образовањем	122	150
		Број корисника сталне новчане помоћи	24	15
		Удио здравствено осигураних лица, %	91	100
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		1.712.000,00	4.798.000,00	6.510.000,00
2.1. Приоритет	Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Укупан број предузећа	72	85
		Број запослених на подручју општине Брод	2.599	3.000
		Општинске административне услуге, процент (%) ријешених предмета	65,91	80
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		640.000,00	2.140.000,00	2.780.000,00
2.1.1. Мјера	Повољан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Пословне хале у пословној зони	0	1
		Број кружних раскрсница	2	4
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
2.610.000,00	550.000,00	2.060.000,00		
2.1.2. Мјера	Административна служба општине на нивоу који обезбјеђује	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

	пружање свих потребних услуга привреди и становништву	Е управа	0	2
		Видеонадзор у граду	0	4
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		90.000,00	200.000,00	290.000,00
2.2. Приоритет	Развијено рурално подручје са развијеном пољопривредном производњом и сеоским предузетништвом	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Привредни субјекти из области пољопривреде, лов и шумарство	3	5
		Регистрована пољопривредна газдинстава	378	400
		Хладњаче за складиштење воћа и поврћа	0	1
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		25.000,00	320.000,00	345.000,00
2.2.1. Мјера	Међусобно повезивање пољопривредних произвођача.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број цистерни за наводњавање	0	2
		Мелиорационе мреже m	0	500
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		25.000,00	320.000,00	345.000,00
2.3. Приоритет	Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број ученика ОШ	973	1.000
		Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
		Број чланова библиотеке, годишње	293	400
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		1.047.000,00	2.338.000,00	3.385.000,00
2.3.1. Мјера	Образовање у складу са савременим свјетским трендовима.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора

		Санација подручних школа у руралном подручју	0	2
		Кабинет за практичну наставу у СШ	0	1
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		50.000,00	70.000,00	120.000,00
2.3.2. Мјера	Просвијеђено становништво са спознајом значаја културе.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Опремљен дом за извиђање у руралном подручју	0	1
		Савремена опрема за извјештавање јавности	1	2
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		157.000,00	108.000,00	265.000,00
2.3.3. Мјера	Осигурани материјално-технички услови за развој друштвеног живота	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Бициклистичка стаза m	600	1.600
		Изградња Кајак клуба	0	1
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		250.000,00	515.000,00	765.000,00
2.3.4. Мјера	Унапријеђен здравствени сектор и сектор социјалне заштите.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Савремени РТГ апарат	0	1
		Изградња објекта за Центар за социјални рад	0	1
		Буџет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		200.000,00	1.025.000,00	1.225.000,00
2.3.5. Мјера	Заштита културно-историског наслеђеја	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Реновирана стара зграда суда	0	1
		Реконструкција Трга Паријарха Павла	0	1

		Будет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		390.000,00	620.000,00	1.010.000,00
3. Стратешки циљ	Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	Индикатори стратепког циља	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број дивљих депонија	14	0
		Удио домаћинстава обухваћен организованим одвозом отпада, %	86	90
		Удио количине комуналних отпадних вода које се пречишћавају, %	0	50
		Удио броја становника који има приступ контролисаној води за пиће, %	80	85
		Будет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		1.641.600,00	4.417.600,00	6.059.200,00
3.1. Приоритет	Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
		Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
		Едукација становништва о ЗЖС	0	5
		Будет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		1.641.600,00	4.417.600,00	6.059.200,00
3.1.1. Мјера	Свјесно коришћење природних ресурса и богатстава.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Дистрибутивни цјевовод за питку воду у Барици m	0	3.000
		Реконструкција филтер станице за прераду питке воде у Броду	0	1
		Будет (КМ)	Остали извори (КМ)	Укупно (КМ)
		897.500,00	1.562.500,00	2.460.000,00

3.1.2. Мјера	Развијена свијест о значају енергетске ефикасности и заштите животне средине	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Чишћење канала Укринац m	0	600
		Санација водоодбрамбених објеката m	0	7.000
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		309.100,00	649.100,00	958.200,00
3.1.3. Мјера	Свођење трошкова свих видова енергије на минимум	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Реконструкција комплетне јавне расвјете	0	2
		Реконструкција крова на ОШ-ма	0	2
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		205.000,00	1.141.000,00	1.346.000,00
3.1.4. Мјера	Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада.	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Надстрешнице за контејнере у граду	0	20
		Насипање баре у МЗ Карађорђево	0	1
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		90.000,00	200.000,00	290.000,00
3.1.5. Мјера	Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва	Индикатори приоритета	Полазне вриједности индикатора	Циљне вриједности индикатора
		Ватрогасно возило	2	3
		Дробилица за отпадни грађевински материјал	0	1
		Буџет (KM)	Остали извори (KM)	Укупно (KM)
		140.000,00	865.000,00	1.005.000,00

8.2. Детаљан преглед мјера

Веза са стратешким циљем	1. Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде		
Приоритет	1.1. Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији		
Назив мјере	1.1.1. Комплетна просторно планска документација		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања</p> <p>За подршку привредном развоју, као и рјешавање проблема незапослености, предуслов је привлачење инвестиција, развој предузетништва и МСП. Основно средство за реализацију овог приоритета је унапређење услова пословања у постојећим пословним зонама. Наиме, ово се посебно односи на потребу: израде изведбених пројеката за изградњу секундарних саобраћајница и разводне водоводне мреже, као и електродистрибутивне мреже, затим изградњу инфраструктуре и уређење простора, промоцију и попуњавање зоне. Дакле, потребно је наставити са стимулативним активностима у циљу нових инвестиција и одрживих радних мјеста, посебно базираним на новим технологијама и одрживим аспектима развоја. Потребно је обезбједити програме подстицаја за запошљавање и samozapoшљавање, посебну пажњу усмјерити на програме запошљавања маргинализованих група (жене, млади, инвалидне особе и сл.) као посебног извора квалификоване и висококвалификоване радне снаге. С аспекта негативних утицаја садашње пандемије (и неких будућих изазова), неопходно је поред субвенција, за очување запослености, интензивирати потицаје за нова запошљавања, уз остале мјере за ревитализацију пословних активности на подручју општине Брод и привлачења нових инвестиција.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Просторно планска документација(Регулациони план и појединачни пројекти инфраструктуре)	<p>Очекивани излазни резултати: Израда стратешки важне просторно-планске документације и пратећих provedбених докумената омогућиће планску стамбено-пословну градњу.</p> <p>Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године донесен Просторни план општине. - До 2028. године донесен Урбанистички план општине.</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022)	Циљне вриједности (2028)

	Број ажурних стратешких просторно-планских докумената Општине	0	2
	Број предузетника	103	140
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Програмом преквалификације, доквалификације и дошколовавања, субвенције предузетницима и привреди, као и стављањем у функцију пословне зоне у општини треба да доведе до новог запошљавања, нових предузећа која користе нове технологије, раста зараде, пореза и доприноса, те квалитета живота свих категорија становништва општине		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	40.000,00 КМ Општина Брод		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Инвеститори, привредници		

Веза са стратешким циљем	1. Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде
Приоритет	1.1. Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији
Назив мјере	1.1.2. И нфраструктура на простору Општине на нивоу који обезбјеђује све потребне услове за развој свих области друштва
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Јачање подршке области малих предузећа кроз унапређење постојеће и стварање нових облика предузетничке инфраструктуре. Овом мјером омогућиће се економски и привредни развој кроз развој путне комуникације и боља повезаност са локалним, регионалним центрима. Побољшаће се путна инфраструктура у урбаном и руралним подручјима општине Брод, те квалитетнији приступ мјесним заједницама које буду у обухвату имплементације пројекта. Мјером ће се кроз пројекте развијати путна комунална инфраструктура која ће побољшати квалитет живота становника, а самим тим ће се створити бољи услови за останак становништва на територији општине Брод.

Кључни стратешки пројекти	<p>Асфалтирање улица у урбаном подручју(Полојске, Доситеја Обрадовића, Југ Богдана, Стевана Сремца, 1. маја, Жртава усташког терора, Хајдук Вељка, Бродског батаљона, Првог српског батаљона, Иве Андрића, 20. априла, Јована Јовановића Змаја, Пилота Бранка Пјанића) и путева у руралном подручју (Колибарски пут, Г. Клакар до Вујића, Д. Клакар до Свичића, В. Брусница до шумарске куће, Грк-сокак до црквице, Сокак Васић, Винска крај дома здравља, , Лијешће Шикареод Сријемаца, Лијешће-Станисављевићи, пут Жеравац, Унка-ражеви, сокак Милошевићи) на територији Општине.</p>		<p>Очекивани излазни резултати: Развојем путне увезаности путне увезаности допринијеће економском и привредном развоју.</p> <p>Очекивани крајњи резултати: До 2026. године изграђена путна инфраструктура у урбаном и руралном дијелу 50% од планираног - До 2028. године изграђена сва путна инфраструктура.</p>
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број ажурних стратешких просторно-планских докумената Општине	0	2
	Број предузетника	103	140
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Пројекат има за циљ да се плански побољша саобраћајни систем општине. Изградњом путне и комуналне инфраструктуре у градском подручју општине, ријешити се проблем макадамског застора на улицама. Пројектом ће се унаприједити путна инфраструктура у урбаном и руралном дијелу општине, а приоритет је изградња путне инфраструктуре.</p>		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	<p>3.011.000,00 КМ (29% Општина 873.500,00 КМ, 71% ЕУ фондови, фондови, Влада РС 2.137.500,00 КМ)</p>		
Период спровођења мјере	<p>2022.-2028. године</p>		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	<p>Општинска управа Брод</p>		

Носиоци спровођења мјере	Одјелење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију
Циљне групе	Инвеститори, привредници

Веза са стратешким циљем	1. Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде		
Приоритет	1.1. Висококвалитетна пословна инфраструктура и пословно окружење које општину Брод сврставају међу атрактивна мјеста за инвестиције у регији		
Назив мјере	1.1.3. Континуирано одржавање и дизање на виши ниво инфраструктурних објеката		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Јачање подршке области малих предузећа кроз унапређење постојеће и стварање нових облика предузетничке инфраструктуре. Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања. За подршку привредном развоју, као и рјешавање проблема незапослености, предуслов је привлачење инвестиција, развој предузетништва и МСП. Основно средство за реализацију овог приоритета је унапређење услова пословања у постојећим пословним зонама. Наиме, ово се посебно односи на потребу: израде изведбених пројеката за изградњу секундарних саобраћајница и разводне водоводне мреже, као и електродистрибутивне мреже, затим изградњу инфраструктуре и уређење простора, промоцију и попуњавање зоне. Дакле, потребно је наставити са стимулативним активностима у циљу нових инвестиција и одрживих радних мјеста, посебно базираним на новим технологијама и одрживим аспектима развоја. Потребно је обезбједити програме подстицаја за запошљавање и самозапошљавање, посебну пажњу усмјерити на програме запошљавања маргинализованих група (жене, млади, инвалидне особе и сл.) као посебног извора квалификоване и висококвалификоване радне снаге. С аспекта негативних утицаја садашње пандемије (и неких будућих изазова), неопходно је поред субвенција, за очување запослености, интензивирати потицаје за нова запошљавања, уз остале мјере за ревитализацију пословних активности на подручју општине Брод и привлачења нових инвестиција.</p>		
Кључни стратешки пројекти	Инфраструктура у пословним зонама у општини Брод		Очекивани излазни резултати: -Довести воду, струју и асфалтирати пословну зону Очекивани крајњи резултати: - Одрађена инфраструктура у пословној зони
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)

	Број ажурних стратешких просторно-планских докумената Општине	0	2
	Број предузетника	103	140
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Пројектном интервенцијом ће се извршити припремање, опремање и уређење грађевинског земљишта. У фази припремања утврђиваће се све неопходне активности на припремању грађевинског земљишта као и трошкови њихове реализације. Опремање грађевинског земљишта подразумијеваће изградњу саобраћајне, хидротехничке, електроенергетске и телекомуникационе инфраструктуре као и уређење зелених површина. Такође ће се утврђивати и укупни трошкови уређења грађевинског земљишта.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	800.000,00 КМ (41,2% Општина 330.000,00 КМ, 58,8% фондови, Влада РС 470.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјелење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Инвеститори, привредници		

Веа са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде
Приоритет	2.1. Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.
Назив мјере	2.1.1. Погодан пословни амбијент у општини Брод који ће привући инвеститоре да инвестирају у Брод и остану у њему.
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Реализацијом ове мјере, изградње пословне зоне, инфраструктуре у пословној зони и пословне хале, која би била понуђена потенцијалним инвеститорима, редовна је тачка на свим сједницама Привредног савјета Општине Брод. Чланови Привредног савјета сматрају да би реализацијом овог пројекта био

	<p>остварен велики помак ка развоју индустрије и запошљавању нове радне снаге. Поред директне економске користи за Општину Брод овај пројекат позитивно би утицао на низ других питања, а прије свега на: популациона, демографска, образовна и социјална питања.</p>		
Кључни стратешки пројекти	<p>1.Изградња пословне хале у пословној зони. 2.Рјешавање питања раскрснице код маркета <i>Фрукта трейд</i>. 3.Кружни ток на раскрсници Бродског батаљона и Стадионске. 4.Асфалтирање платоа око стамбених зграда у улицама: Светог Саве, Иве Андрића и Јована Рашковића. 5.Изградња паркинга у насељу Жуте скеле.</p>		<p>Очекивани излазни резултати: - Изграђена пословна хала.- Изграђени кружни токови Очекивани крајњи резултати: - До краја 2025. године изграђена пословна хала. – До 2028. изграђен бар један кружни ток</p>
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Укупан број предузећа	72	85
	Број запослених на подручју општине Брод Општинске административне услуге, проценат (%) ријешених предмета	2.599 65,91	3.000 80
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Овом мјером успостављена развојна равнотежа унутар општине Брод и развој привреде, туризма и унапређено стање околиша у општини Брод.</p>		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	<p>2.610.000,00 КМ (21,1% Општина 550.000,00 КМ, 57,47% кредит 1.500.000,00, 21,46% фондови, Влада РС 560.000,00 КМ)</p>		
Период спровођења мјере	<p>2022.-2028. године</p>		

Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију. Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије.
Циљне групе	Инвеститори, привредници

Веза са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	
Приоритет	2.1. Већа стопа запослености искориштавањем природних потенцијала и компаративних предности општине. Стварање услова за повећање конкурентности постојећих малих и средњих предузећа и развијању нових у области пољопривреде, енергетике и туризма.	
Назив мјере	2.1.2. Административна служба општине на нивоу који обезбјеђује пружање свих потребних услуга привреди и становништву.	
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Наведеном мјером ће се кроз различите активности и пројекте унаприједити рад и ефикасност јавне управе, како би кроз исти био убрзан процес завршавања захтјева и послова заданих од стране странки, као и других јавних тијела. Модернизовањем и увођењем најновијих технолошких и информационих система у свакодневни рад запослених, допринеће такође већем, бржем и сигурнијем протоку информација између самих службеника у управи, као и странака чији захтјеви морају бити спроведени од стране општинске управе. Такође, је потребно увести концепт "Е-управе" посебно у свјетлу потреба и дешавања у ванредним ситуацијама попут пандемије. Такође, је потребно јачати капацитете јавних и професионалних служби попут Цивилне заштите и ватрогасне јединице. Мјером ће се кроз различите видове активности и пројеката унаприједити оперативност рада служби цивилне заштите, те самим тим створити предуслови за виши степен заштите становништва од елементарних непогода и других несрећа на територији општине Брод .</p>	
Кључни стратешки пројекти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Видеонадзор у граду. 2. Гараже за Општину. 3. Е-управа. 4. Дигитализација јавне управе (ЗИС) 	<p>Очекивани излазни резултати: - Уведени најновији технолошки и информациони системи у свакодневни рад запослених. - Ојачани капацитети јавних и професионалних служби: Цивилне заштите и ТВЈ.</p> <p>Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године уведен ГИС и</p>

			ЗИС систем у општинску управу. - До 2028. године у општинску управу уведено бар двије нове услуге „Еуправе“.
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Укупан број предузећа	72	85
	Број запослених на подручју општине Брод	2.599	3.000
	Општинске административне услуге, проценат (%) ријешених предмета	65,91	80
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Унапређењем функционалности и ефикасности рада јавне управе и јавних служби ће се допринјети вишем и ефективнијем раду у циљу уштеде за грађане и инвеститоре, као и дугорочном смањењу трошкова Буџета општине и повећању сигурности грађана.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	170.000,00 КМ (52,94% Општина 90.000,00 КМ, 47,06% фондови, Влада РС 80.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере			
Циљне групе	Инвеститори, привредници, сви грађани		

Веза са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде
Приоритет	2.2. Развијено рурално подручје са развијеном пољопривредном производњом и сеоским предузетништвом.
Назив мјере	2.2.1. Међусобно повезивање пољопривредних произвођача.
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Ова мјера усмјерена је на унапређење управљања пољопривредним земљиштем, као и провођење заштите земљишта од деградације и загађења и изградње система наводњавања, како би се одржало у стању које га чини повољним стаништем за производњу здраве хране и у неповољним

	<p>климатским условима, укључујући и пластеничку производњу. Циљ ове мјере је да се пољопривредно земљиште искориштава на што ефикаснији начин, за што је најважније уредити пољопривредне посједе. Да би се повећали приноси пољопривредних култура, а самим тим и модернизовала производња на подручју општине Брод неопходно је изградити пројекат наводњавања.</p>		
Кључни стратешки пројекти	<p>1. Набавка цистерни за наводњавање и изградња надстрешнице на локацији садашње пијаце у Винској. 2. Изградња мелиорационе мреже</p>		<p>Очекивани излазни резултати: - Донесена Основа заштите уређења и кориштења пољопривредног земљишта. -Повећан износ локалних подстицаја. Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године изграђен систем наводњавања. - До краја 2028. године пружена континуирана подршка пољопривредницима.</p>
	Индикатори за праћење резултата мјере	<p>Индикатори</p>	<p>Полазне вриједности (2022.)</p>
	<p>Привредни субјекти из области пољопривреде, лов и шумарство</p>	<p>3</p>	<p>5</p>
	<p>Регистрована пољопривредна газдинстава</p>	<p>378</p>	<p>400</p>
	<p>Хладњаче за складиштење воћа и поврћа</p>	<p>0</p>	<p>1</p>

Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Као резултат све веће рањивости пољопривредног земљишта на негативне утицаје климе, општина Брод ће кроз овај пројекат да подржи пољопривредни сектор и да започне са унапређењем, ширењем и модернизацијом инфраструктуре за наводњавање. Циљ је да се пољопривредним културама обезбједи потребна количин воде за оптималан раст и развој ради остварења што већих приноса и прихода. Овај пројекат укључује финансирање изградње инфраструктуре за наводњавање.
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	345.000,00 КМ (7,25% Општина 25.000,00 КМ, 92,75% фондови, Влада РС 320.000,00 КМ)
Период спровођења мјере	2022.-2028. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије.
Циљне групе	Пољопривредници

Веа са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.
Назив мјере	2.3.1. образовање у складу са савременим свјетским трендовима.
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјером реконструкције основних школа у руралним подручјима ће се унаприједити услови и амбијенти, што је одлична подлога за учење и подизање основног нивоа знања ученика, које ће директно утицати на њихово даљње образовање, те на остале битне смјернице у животу. Такође, кроз реализацију ове мјере провест ће се реформа образовног система, те унаприједити рад образовне инфраструктуре за редовно извођење наставе (у учионицама) и путем online платформи (у потенцијалним кризним ситуацијама). Овом мјером потребно је проширити обухват предшколског, основног и средњег образовања у Општини, успостављати модел цјеложивотног и дуалног образовања и учења, као и социјалну инклузију, те обезбједити адекватне просторе за боравак дјеце

Кључни стратешки пројекти	<p>1. Санација и проширење старе школе у Грку.</p> <p>2. Опремање кабинета за практичну наставу СШЦ <i>Никола Тесла</i>.</p> <p>3. Извођење радова на санацији крова школе у Грку, свлађионица у Г. Колибама и објекту МЗ у Сијековцу.</p> <p>4. Ограђивање предњег дворишта ОШ <i>Свети Сава</i></p>	<p>Очекивани излазни резултати: - Унапређени услови и амбијент боравка у објектима основних и средњих школа.</p> <p>Очекивани крајњи резултати: - Унапређени наставни планови и програми у основним и средњим школама (уведен нови профил у складу са потребама привреде). - До 2026. године куљена ЦНЦ машина за средњу школу.</p>	
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број ученика ОШ	973	1.000
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
	Број чланова библиотеке, годишњ	293	400
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Кроз изградњу, обнову и развој образовне инфраструктуре, као и унапређење наставних планова и садржаја, повећаће се образовни капацитети, што ће у коначници допринијети побољшању квалитета и доступности образовања у заједници, посебно у руралним дијеловима општине Брод		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	120.000,00 КМ (41,67% Општина 50.000,00 КМ, 58,33% фондови, Влада РС 70.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		

Циљне групе	Пољопривредници		
Веза са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде		
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.		
Назив мјере	2.3.2. Просвијегено становништво са спознајом значаја културе.		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Реализацијом ове мјере планира се настојати оснажити активизам организација цивилног друштва (ОЦД). Улагања у културу и спортска подручја општине имају превентивно дјеловање на потицање младих на здрав живот и елиминацију негативних друштвених појава. Због тога је неопходно градити центре културе као и спортске и рекреативне центре на подручју општине, нарочито у руралном подручју.</p>		
Кључни стратешки пројекти	<p>1. Реконструкција друштвеног Дома културе у МЗ Доње Колибе и његове припадајуће унутрашње и вањске инфраструктуре. 2. Изградња омладинског дома у центру МЗ Унка. 3. Изградња темеља за омладински дом у МЗ Клакар Горњи. 4. Изградња просторија мјесне заједнице у Горњем Клакару. 5.Набавка опреме за ЈП <i>Радио Брод</i>.</p>		<p>Очекивани излазни резултати: - Повећан број културних догађаја. Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године изграђене или адаптиране бар двије установе из области културе.</p>
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022)	Циљне вриједности (2028)
	Број ученика ОШ	973	1.000
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
	Број чланова библиотеке, годишњ	293	400

Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Развојни ефекти ове мјере очекују се у домену повећања броја културних догађаја, и културних манифестација и броја посјетилаца културних догађаја на подручју општине Брод.
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	265.000,00 КМ (59,25% Општина 157.000,00 КМ, 40,75% фондови, Влада РС 108.000,00 КМ)
Период спровођења мјере	2022.-2028. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију
Циљне групе	Сви грађани

Веза са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.
Назив мјере	2.3.3. Осигурани материјално-технички услови за развој друштвеног живота
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Реализацијом ове мјере планира се повећати број спортских и културних дешавања и број посјетилаца спортских догађаја на подручју општине Брод те је посебно важно унапређење инфраструктуре у области спорта. Такође, мјером се настоји оснажити активизам организација цивилног друштва (ОЦД). Улагања у културу и спортска подручја општине имају превентивно дјеловање на потицање младих на здрав живот и елиминацију негативних друштвених појава. Због тога је неопходно градити центре културе као и спортске и рекреативне центре на подручју општине, нарочито у руралном подручју. Побољшање инклузивности образовних система.

Кључни стратешки пројекти	1.Завршетак бицикличичке стазе. 2. Израда подлоге на игралишту у насељу Скеле (поред СШЦ <i>Никола Тесла</i>). 3. Завршетак објекта Кајак клуба <i>Премиум</i> . 4.Адаптација и проширење старе школе у Горњем Клакару у циљу стварања услова за бављење спортом. 5. Постављање подлоге за игралиште, умјетне траве. 6.Реновирање градске куглане . 7. Изградња игралишта у МЗ Карађорђево. 8.Теретана на отвореном у парку код старе економске школе. 9. Аутобуско стајалиште код СШЦ <i>Никола Тесла</i> са обије стране улице.		Очекивани излазни резултати: - Повећање броја спортских и културних догађаја. Очекивани крајњи резултати - До 2028. године изграђена или адаптирана бар два спортска објекта.											
	Индикатори за праћење резултата мјере	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Индикатори</th> <th>Полазне вриједности (2022.)</th> <th>Циљне вриједности (2028.)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Број ученика ОШ</td> <td>973</td> <td>1.000</td> </tr> <tr> <td>Број корисника сталне новчане помоћи</td> <td>24</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Број чланова библиотеке, годишњ</td> <td>293</td> <td>400</td> </tr> </tbody> </table>	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)	Број ученика ОШ	973	1.000	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10	Број чланова библиотеке, годишњ	293	400
Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)												
Број ученика ОШ	973	1.000												
Број корисника сталне новчане помоћи	24	10												
Број чланова библиотеке, годишњ	293	400												
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Развојни ефекти ове мјере очекују се у домену повећања броја спортских и културних догађаја, врсте спортова и културних манифестација и броја посјетилаца спортских и културних догађаја на подручју општине Брод.													
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	765.000,00 КМ (32,68% Општина 250.000,00 КМ, 67,32% фондови, Влада РС 515.000,00 КМ)													
Период спровођења мјере	2022.-2028. године													
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод													
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију													
Циљне групе	Сви грађани													

Веза са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде	
Приоритет	2.3. Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.	
Назив мјере	2.3.4. Унапријеђен здравствени сектор и сектор социјалне заштите.	
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Циљ ове мјере односи се прије свега на здравствену и социјалну заштиту као и смањење свих облика социјално неприхватљивог понашања. Мјера се односи и на развој животних стилова који помажу очување и унапређење здравља као и спречавање болести, те побољшање организације здравственог система.	
Кључни стратешки пројекти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Набавка стоматолошке јединице са пратећом опремом (полимеризациона лампа и стерилизатор). ЈЗУ Дом здравља Брод. 2. Набавка новог РТГ апарата. 3. Набавка ултразвучног апарата са четири сонде. 4. Изградња и опремање зграде за ЈУ Центар за социјални рад. 	<p>Очекивани излазни резултати: - Развијен систем раног откривања хроничних болести кроз „skrininge“, а нарочито код дјеце. - Развијена методологија за унапређење здравственопромотивних активности.</p> <p>Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године побољшано здравствено стање становништва, смањени негативни ефекти болести (боловања и др.) смањена стопа смртности од заразних болести. -До 2028. године изграђена зграда за ЈУ Центар за социјални рад.</p>

	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
Индикатори за праћење резултата мјере	Број ученика ОШ	973	1.000
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
	Број чланова библиотеке, годишњ	293	400
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	<p>Изградња зграде за центар за социјални рад је веома значајан пројекат за унапређење рада локалне заједнице и има подједнаку важност како за кориснике услуга центра тако и за запослене.</p> <p>Тренутно је ЦСР смјештен у изнајмљеним просторијама Дома здравља Брод. Број канцеларија не задовољава минимум услова за рад модерног ЦСР који су прописани одређеним правилницима које прописује Министарство здравља и социјалне заштите РС.</p> <p>Кроз изградњу нове зграде ЦСР ће се унапредити квалитет услуга социјалне заштите и доступност истих свим грађанима општине који се у одређеном тренутку могу наћи у стању социјалне потребе. Квалитет рада стручних радника центра ће се подићи на виши ниво стварањем угоднијег радног окружења и обезбјеђивање неопходних просторија за социјални рад. Све претходно наведено ће имати утицај на друштвену и социјалну слику општине и самим тим бољи живот и степен задовољства становништва, односно сам квалитет живота.</p>		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	1.225.000,00 КМ (16,33% Општина 200.000,00 КМ, 83,67% фондови, Влада РС 1.025.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви грађани		
Веа са стратешким циљем	2 Континуиран, стабилан и одрживи развој привреде		

Приоритет	2.3. Побољшање квалитета образовања, здравствене и социјалне заштите, додатно унапређени културни и спортски садржаји и већа ефикасност цивилног друштва.		
Назив мјере	2.3.5. Заштита културно-историског наслеђа.		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Добра управа и управљање јавним сектором Унапређење политике социјалне заштите. Ефикасна здравствена заштита за све. Побољшање инклузивности образовних система.		
Кључни стратешки пројекти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реновирање зграде суда у Броду. 2. Реконструкција Трга Патријарха Павла. 3. Асфалтирање Пута спаса, Клакар Горњи-Врела-Липа(3,5 km). 		Очекивани излазни резултати: - Реконструисати Трг Патријарха Павла - Реновирати зграду суда Очекивани крајњи резултати: Реконструисан Трг Патријарха Павла
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број ученика ОШ	973	1.000
	Број корисника сталне новчане помоћи	24	10
	Број чланова библиотеке, годишњ	293	400
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Пројектом интервенцијом ће се извршити санација и опремање старе зграде суда. Санација и опремање ће обухватити грађевинско занатске радове, уређење амбијента и опремање просторија канцеларијским намјештајем.		

Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	1.010.000,00 КМ (38,61% Општина 390.000,00 КМ, 61,38% фондови, Влада РС 620.000,00 КМ)
Период спровођења мјере	2022.-2028. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију
Циљне групе	Сви грађани

Веза са стратешким циљем	3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	
Приоритет	3.1. Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.	
Назив мјере	3.1.1. Свјесно коришћење природних ресурса и богатстава.	
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјера се односи на развој водоводне инфраструктуре, реконструкцијом старе и проширењем постојеће водоводне мреже на подручју општине Брод. Реализацијом ове мјере повећаће се досадашњи капацитети комуналне инфраструктуре која се односи на системско водоснабдијевање насеља и рјешавање питања употребе вода, чиме се унапређује квалитет живота и доприноси побољшању демографске структуре, као и очувању животне средине.	
Кључни стратешки пројекти	1. Реконструкција филтер станице за прераду питке воде у Броду и радови на канализационим колекторима. 2. Изградња водоводне мреже у МЗ Барица.	Очекивани излазни резултати: - Унапређен систем водоснабдијевања. Очекивани крајњи резултати: - До краја 2028. године обезбеђене довољне количине воде

			за све становнике Општине
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Изградњом система водоснабдијевања и реконструкцијом филтер станице, створиће се услови за развој и останак становништва на подручју општине Србац.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	2.460.000,00 КМ (36,48% Општина 897.500,00 КМ, 60,16% кредит 1.480.000,00 КМ, 3,33% фондови, Влада РС 82.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви грађани		

Веза са стратешким циљем	3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине
Приоритет	3.1. Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.
Назив мјере	3.1.2. развијена свијест о значају енергетске ефикасности и заштите животне средине.
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Паметан раст Паметно управљање природним ресурсима и животном средином.

Кључни стратешки пројекти	<p>1. Чишћење секундарне каналске мреже у МЗ Колибе горње.</p> <p>2. Чишћење и санација канала Укринац у МЗ Сијековац.</p> <p>3. Изградња канализационе мреже и асфалтирање у улицама: Марије Бурсаћ, Радомира путника, 1. маја, Краља Петра ослободиоца, Првог српског батаљона, Иве Андрића, и до донираних кућа на Бродско поље два</p> <p>4. Санација водоодбрамбених објеката на подручју општине Брод</p>		<p>Очекивани излазни резултати: - Санирати водоодбрамбене објекте – Очистити каналске мреже у Колибама и Сијековцу</p> <p>Очекивани крајњи резултати: -Очишћена каналска мрежа – Санирани водоодбрамбени објекти</p>
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Изградња канализационе мреже у улицама-Пројекат се односи на развој канализационе инфраструктуре и третмана отпадних вода. Овај пројекат односи се на изградњу канализационе мреже ужег градског подручја општине Брод уз адекватно збрињавање фекалне и кишне канализације са таложником.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	958.200,00 КМ (32,26% Општина 309.100,00 КМ, 67,74% фондови, Влада РС 649.100,00 КМ)		

Период спровођења мјере	2022.-2028. године
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију
Циљне групе	Сви грађани

Веза са стратешким циљем	3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине	
Приоритет	3.1. Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.	
Назив мјере	3.1.3. Свођење трошкова свих видова енергије на минимум.	
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Мјера се односи на утопљавање јавних објеката и побољшање њихових енергетских карактеристика и замјену постојећих свјетилки уличне расвјете ЛЕД свјетилкама/расвјетом. Овом мјером доприноси се смањењу потрошње потребне енергије за загријавање и климатизацију објеката, смањењу потрошње електричне енергије као и смањењу трошкова. Такође, у оквиру енергетске ефикасности потребно је дати подршку и проводити кампању кориштења ОИЕ на локалном нивоу, нпр. инсталацији соларних панела и др. Потребно је успоставити систем континуираног мјерења загађења ваздуха на подручју општине Брод.	
Кључни стратешки пројекти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкција комплетне јавне расвјете. 2. Замјена вањске столарије на Дому спортова. 3. Реконструкција кровних купола на Основној школи <i>Свети Сава</i> у Броду. 4. Санација крова Основне школе <i>Лијешће</i>. 5. Побољшање енергетске ефикасности у ЈЗУ Дом здравља, Брод – термоизолација омотача. 6. Санација крова изамјена столарије у ЈУП <i>Бели анђео</i>. 	Очекивани излазни резултати: - Кориштењем обновљивих извора енергије допринијеће се смањењу потрошње енергије за загријавање и климатизацију објеката и других видова утрошка енергије, као и смањењу

	7.Замјена столарије на згради Општине, термоизолација, унутрашња столарија и подови. 8.Учешће у суфинансирању пројеката заједница етажних власника(фасаде...) 9. Замјена вањске столарије и пода на објекту <i>Радио Брод</i> . 10.Енергетска фасада зграде у МЗ Центар .		трошкова. Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године реализована ЛЕД расвјета на подручју општине. - До 2028. године замјењена столарија на згради општинске управе, Дому спортова и Радио Брод.
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Реконструкција јавне расвјете-Ово унапређење се огледа у изградњи и реконструкцији јавне расвјете у складу са принципима енергетске ефикасности. Реализација пројекта побољшања ефикасности јавне расвјете у урбаном подручју општине обухвата извођење радова на замјени постојећих и уградњи ЛЕД светиљки и промоцију пројекта и бенефита енергетске ефикасности, што за резултат има модернизовану јавну расвјету у складу са стандардима енергетске ефикасности и пројекат промовисан широј јавности.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	1.346.000,00 КМ (15,23% Општина 205.000,00 КМ, 49,03% кредит 660.000,00 КМ, 35,74% фондови, Влада РС 481.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви грађани		

Веза са стратешким циљем	3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине		
Приоритет	3.1. Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.		
Назив мјере	3.1.4. Едуковано и просвијеђено становништво о значају савјесног одлагања отпада.		
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	<p>Мјером ће се кроз санацију дивљих депонија унапредити и побољшати ниво онечишћења који проузрокује неадекватно одложен отпад, те ће се примарно унапредити и очувати здрава животна средина и самим тим и квалитетнији услови за живот и рад становништва општине Брод. Санација подразумјева мјеру која задовољава потребне услове за спречавање загађења земљишта, ваздуха, подземних и површинских вода, што у коначности дјелује на заштићену и унапређену животну средину. Адекватним збрињавањем отпада обезбједиће се све претпоставке за очување здраве и чисте животне средине као и квалитетнији услови живота становништва. Присутни су проблеми недостатка контејнера за прикупљање отпада и возила за сакупљање отпада, а старосна структура механизације није задовољавајућа. Не постоје техничке претпоставке за селективно прикупљање комуналног отпада, па самим тиме ни рециклажу отпада, већ се сав прикупљени отпад без селекције и разврставања одвози на регионалну депонију.</p>		
Кључни стратешки пројекти	1.Изградња надстрешница за контејнере у граду 2.Улагање у градску депонију 3.Насипање "баре" иза пијаце, МЗ Карађорђево		Очекивани излазни резултати: - Санацијом депонија и насипањем баре унаприједиће се квалитет живота и очување животне средине. - Набавком одговарајуће опреме олакшаће се рад КП. Очекивани крајњи резултати: - До 2028. године саниране све депоније на подручју општине. - До 2028. године изграшене надстрешнице за контејнере у граду.
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000

	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета			
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	290.000,00 КМ (31,03% Општина 90.000,00 КМ, 68,97% фондови, Влада РС 200.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви грађани		

Веза са стратешким циљем	3. Очување природних ресурса и унапређење стања животне средине
Приоритет	3.1. Експлоатација ресурса уз уважавање европских стандарда енергетске ефикасности и заштите животне средине.
Назив мјере	3.1.5. Здрава животна средина без дивљих депонија које нарушавају углед и здравље становништва.
Опис мјере са оквирним подручјима дјеловања	Паметан раст Паметно управљање природним ресурсима и животном средином.

Кључни стратешки пројекти	1.Набавка ватрогасног возила за ватрогасну јединицу. 2.Изградња санитарног чвора на Градској пијаци. 3.Чишћење и одржавање насипа у Полоју. 4.Набавка дробилице за отпадни грађевински материјал.		Очекивани излазни резултати: - Изградњом санитарног чвора на Градској пијаци унаприједиће се квалитет живота и очување животне средине. - Набавком одговарајуће опреме олакшаће се рад КП и ватрогасној јединици. Очекивани крајњи резултати: - До 2028. изграђен санитарни чвор на ГП. -До 2028. набављена дробилица и ватрогасно возило.
Индикатори за праћење резултата мјере	Индикатори	Полазне вриједности (2022.)	Циљне вриједности (2028.)
	Број прикључака на канализациону мрежу	2.193	3.000
	Број прикључака на водоводну мрежу	5.630	5.900
	Едукација становништва о ЗЖС	0	5
Развојни ефекат и допринос мјере остварењу приоритета	Рјешавањем проблема управљања отпадом остварују се вишеструки развојни ефекти који доприносе остварењу приоритета за очувану, заштићену и унапређену животну средину.		
Индикативна финансијска конструкција са изворима финансирања	1.005.000,00 КМ (13,93% Општина 140.000,00 КМ, 86,07% фондови, Влада РС 865.000,00 КМ)		
Период спровођења мјере	2022.-2028. године		
Институција одговорна за координацију спровођења мјере	Општинска управа Брод		
Носиоци спровођења мјере	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности. Одјељење за финансије. Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију		
Циљне групе	Сви грађани		

